

Årsredovisning 2020

SCB

Årsredovisning 2020

Årsredovisning 2020

Annual report 2020

SCB, Statistiska centralbyrån
Statistics Sweden
2021

Producent	SCB, Administrativa avdelningen SE-701 89 Örebro, Sweden 010-479 40 00
<i>Producer</i>	Statistics Sweden, Administrative Department SE-701 89 Örebro, Sweden +46 10 479 40 00
Förfrågningar <i>Enquiries</i>	Fredrik Rahm + 46 10 479 65 97 fredrik.rahm@scb.se

Det är tillåtet att kopiera och på annat sätt mångfaldiga innehållet.
Om du citerar, var god uppge källan på följande sätt:
Källa: SCB, *Årsredovisning 2020*.

It is permitted to copy and reproduce the contents in this publication.
When quoting, please state the source as follows:
Source: Statistics Sweden, *Annual report 2020*

Omslag/*Cover*: Ateljén, SCB
Foto/*Photo*: Istockphoto - Olaser

Fastställd av generaldirektören i februari 2021.
Established by the Director General, February 2021.

Denna publikation finns enbart i elektronisk form på www.scb.se
This publication is only available in electronic form on www.scb.se

Innehåll

Gd har ordet.....	3
Inledning	5
Upplysningar om resultatredovisningen	7
Verksamhetens övergripande resultat.....	11
Verksamheten i sammandrag	11
Utveckla, framställa och sprida statistik	19
Anslagsfinansierad verksamhet	19
Avgiftsfinansierad verksamhet	38
Användare och kunder	43
Samordning och internationellt statistiskt samarbete	49
Samordning av den officiella statistiken	49
Internationellt statistiskt samarbete	50
Samordning av statistikleveranser till internationella organisationer	52
Tjänsteexport	55
Kompetensförsörjning	61
Finansiell redovisning	65
Sammanställning av väsentliga uppgifter 2016–2020 (tkr)	65
Resultaträkning, tkr	66
Balansräkning, tkr	67
Anslagsredovisning 2020-12-31, tkr	68
Tilläggsupplysningar och noter	69
Mål och återsrapporteringskrav enligt regleringsbrevet	81
Ledamöter i råd och nämnder	86
Intern styrning och kontroll	87
Årsredovisningens undertecknande	89

Gd har ordet

I det senaste förordet redogjorde jag för SCB:s strategi som ligger till grund för vår strävan att utveckla vår förmåga att uppfylla uppdraget från regering och riksdag. Det arbetet har oförtrutet fortsatt under 2020. Men den vändning året tog i början av mars förändrade i ett slag förutsättningarna och präglar starkt hur man minns 2020. Ett år då vi behövde ställa om, men ett år då också alla ställt upp.

Det var mycket som kändes ovisst under pandemins inledning då samhällets grundläggande funktioner var utsatta för stor stress och alla samhällsinstitutioner strävade att organisera sig för att hantera de störningar som uppstod eller riskerade att uppstå. För SCB:s del handlade det om att säkra våra förutsättningar att producera officiell statistik med god kvalitet och i den utsträckning vi kunde också måna om våra anställdas hälsa. Vi identifierade tidigt vilken statistik som var synnerligen samhällsviktig och planerade för hur eventuella omprioriteringar skulle kunna göras. Det fanns planer och underlag att utgå ifrån nu när läget var skarpt.

Medarbetarna, som uteslutande arbetat på kontoret, ställde i stor utsträckning snabbt om till att arbeta i hemmet. Successivt har vi förändrat våra arbetssätt, flyttat möten och umgänge till nya kanaler. Det har fungerat väl även om det självklart emellanåt kan vara påfrestande att inte få träffa sina kollegor, användare och kunder. Jag vill rikta ett varmt tack till alla medarbetare för prestationer utöver det vanliga under dessa förändrade förutsättningar.

Samtidigt växte informationsbehovet om pandemins effekter starkt under våren. Vikten av korrekt och snabb officiell statistik blir extra påtaglig när något dramatiskt i samhället inträffar. Under våren gjordes flera särskilda insatser för att beskriva hur ekonomin och arbetsmarknaden påverkades. En aktivitetsindikator publicerades i syfte att snabbt påvisa förändringar i den svenska ekonomin, för att nämna ett exempel. Resurser samlades också för att analysera och beskriva pandemirelaterade företeelser. En

särskild ingång skapades på webbplatsen där aktuell och relevant information om pandemin lades upp.

Vissa utvecklingsdelar har gått långsammare än tänkt men vi har trots allt kunnat jobba med viktiga delar av strategin. Tillsammans med berörda myndigheter har vi jobbat vidare med nytt förslag till statistik inom arbetsmarknadsområdet. Det är ett viktigt arbete för att dels komma till rätta med nya behov av statistik, dels hantera de förändrade förutsättningarna vad gäller tillgång till data.

Ett annat prioriterat område är att öka tillgängligheten till statistiken. Det handlar om att göra den mer digitalt tillgänglig, men också genom olika tillämpningar göra den mer begriplig och användbar. SCB:s satsning på öppna data har gjort att fler tabeller är fritt tillgängliga. Tabellerna i databaserna är nu också sökbara på dataportal.se, vilken är Sveriges dataportal för ökad innovationskraft. Att vi nu också med ett stort antal redaktionella texter kompletterar de ordinarie statistiska beskrivningarna bidrar till att öka spridningen av statistiken.

En stor del av SCB:s statistik är beroende av att uppgiftslämnarna ställer upp och är oss behjälpliga. Trots att många företag, kommuner och regioner haft stora utmaningar och problem att hantera har också uppgiftslämnarna i samma utsträckning som tidigare ställt upp när de fått en undersökning från SCB. Alla uppgiftslämnare förtjänar ett stort tack för att på detta sätt ha bidragit till att SCB har kunnat förmedla en så korrekt bild som möjligt av de konvulsioner som samhället har drabbats av.

Vid en summering kan jag konstatera att SCB klarat av sitt grunduppdrag. Statistiken har i allt väsentligt producerats enligt arbetsplan och publiceringsplan. Pandemin har ännu inte resulterat i några väsentliga störningar, även om förutsättningarna för tjänsteexporten har påverkats. Därutöver har vi också klarat av att möta upp en del av de nya informationsbehov som uppstått.

När det kommer till SCB:s ekonomi så minskade de totala intäkterna under 2020 med drygt 17 mnkr jämfört med 2019 till 1 095 mnkr. Av intäkterna var 612 mnkr anslagsintäkter och 483 mnkr avgifter och andra intäkter. De totala kostnaderna minskade med 22 mnkr och låg 2020 på 1 091 mnkr.

Slutligen finns det skäl att också fundera över det positiva som kommit ur den här perioden. Vi har sporrats att utveckla nya arbetssätt, använda ny teknik och vi har gjort det på bred front. Som statistikproducent har vi traditionellt värderat långa tidsserier och fokuserat på att göra sådant vi kan återupprepa. Under året har det blivit tydligt att vi i allt högre utsträckning också behöver komplettera denna bild med statistik av temporär karaktär för att kunna vara relevanta i en snabbt föränderlig verklighet. När vi kommit igenom den här perioden finns det säkert lärdomar att dra som kan bidra till att utveckla hur vi genomför vårt uppdrag att statistiskt teckna bilden av Sverige.

Örebro i februari 2021

Joakim Stymne

Generaldirektör

Foto: Kari Kohvakka

Inledning

SCB:s uppgift

Enligt instruktionen ansvarar SCB för att utveckla, framställa och sprida officiell statistik och annan statlig statistik samt för att samordna systemet för den officiella statistiken.

SCB har även till uppgift att:

1. vara nationell statistikbyrå med den innebörd som anges i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 223/2009, i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2015/759,
2. utföra de uppgifter gällande årsrapporter som Sverige har enligt artikel 11.4 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 223/2009,
3. göra långsiktiga prognoser inom arbetsmarknads-, befolknings- och utbildningsområdet,
4. vara nationell koordinator för Internationella valutafondens gemensamma datastandard i Sverige,
5. verka för samarbete mellan de statistikansvariga myndigheterna,
6. ge råd och stöd till statistikansvariga myndigheter i principiella frågor om den officiella statistikens kvalitet och i frågor om att underlätta uppgiftslämnandet,
7. senast den 31 mars varje år lämna en rapport till regeringen om systemet för den officiella statistiken, med en analys av de utvärderingar av kvaliteten som de statistikansvariga myndigheterna ska göra enligt 13 a § förordningen (2001:100) om den officiella statistiken,
8. föra en förteckning över statistikansvariga myndigheters statistikprodukter,
9. sammanställa en årlig publiceringsplan för den officiella statistiken, och
10. förvalta och utveckla det fördelningsanalytiska statistiksystemet för inkomster och transfereringar.

SCB får också bedriva sådan tjänsteexport som är direkt kopplad till myndighetens uppgifter samt i mån av resurser åta sig uppdrag inom ramen för sin statistikverksamhet åt myndigheter och andra uppdragsgivare.

Tre verksamhetsområden

Resultatredovisningen i årsredovisningen är indelad i tre verksamhetsområden: *Utveckla, framställa och sprida statistik, Samordning och internationellt statistiskt samarbete samt Tjänsteexport*. För respektive område redovisas verksamhetens resultat i förhållande till mål och uppgifter enligt instruktion och regleringsbrev. En beskrivning av hur SCB definierat sina resultatindikatorer återfinns i avsnittet *Upplysningar om resultatredovisningen*. Väsentliga insatser som görs för att myndigheten ska kunna vidmakthålla och utveckla verksamheten lyfts också fram.

Organisation

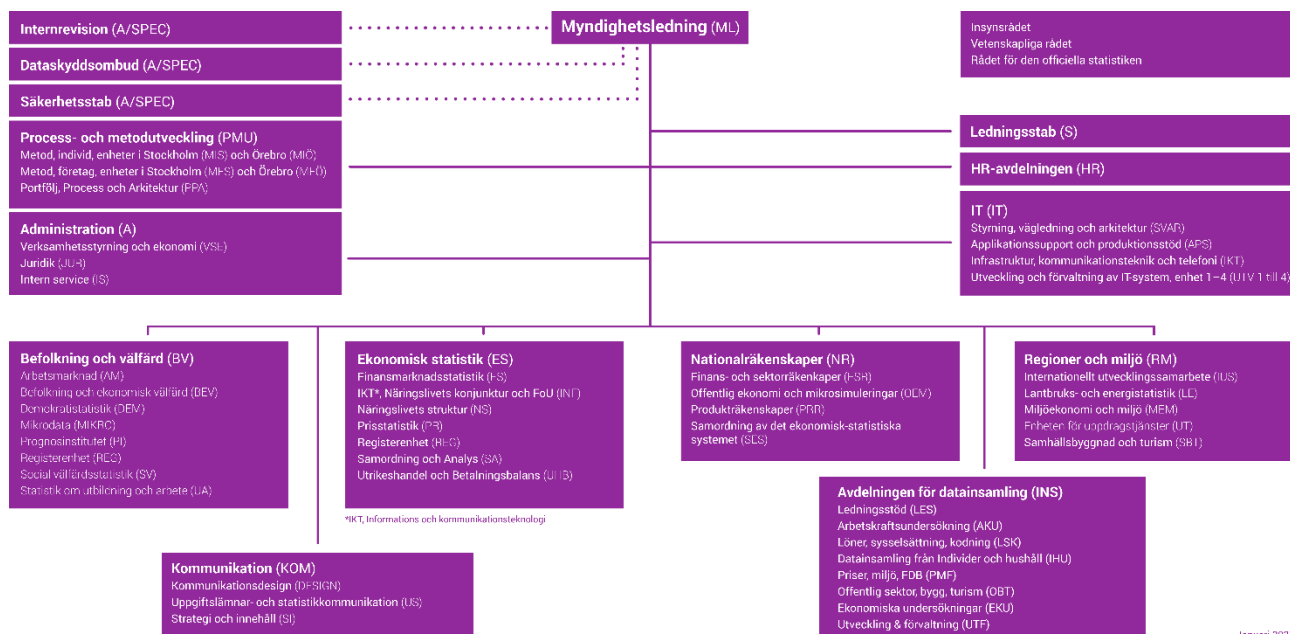
Vid utgången av 2020 fanns 11 avdelningar som var och en hade ett avgränsat ansvarsområde. Verksamheten är organiserad i en insamlingsavdelning, fyra ämnesavdelningar, en kommunikationsavdelning, en avdelning för process och metodutveckling och samt IT-avdelning. Vidare fanns en HR- och en administrativ avdelning samt en stab till stöd för myndighetens ledning.

Under året samlades delar av uppdragsverksamheten när en ny enhet för uppdragstjänster med ansvar för ämnesövergripande uppdrag samt standardiserade uppdrag av återkommande karaktär etablerades. Det bildades även en enhet för arbetsmarknadsstatistik genom en sammanslagning av två befintliga enheter.

Vision och strategi

SCB fastställde under 2019 en ny vision och strategi. Visionen lyder *Vi ger samhället användbar statistik att lita på* och strategin omfattar fem övergripande effektmål:

- Användbar statistik och data
- Smart datafångst och datahantering
- SCB:s statistikproduktion är innovativ, effektiv och säker
- SCB:s medarbetare utvecklar verksamheten och sig själva
- Vi gör det tillsammans

Januari 2021

Organisationsschemat visar läget den 31 december 2020.

Upplysningar om resultatredovisningen

Resultatredovisning

I resultatredovisningen görs en återrapportering av den genomförda verksamheten utifrån uppdraget i myndighetens instruktion och uppgifter enligt regleringsbrevet. Mer omfattande specifika regeringsuppdrag redovisas också. I de olika delarna återges olika resultatindikatorer. Kostnader redovisas efter verksamhetsområde.

Resultatindikatorer

SCB har definierat resultatindikatorer för respektive område. Dessa har definierats utifrån det som lämnar myndigheten till användare och kunder. Vidare finns det indikatorer som avser att mäta kvaliteten i det som lämnar myndigheten, t.ex. punktlighet i publicering. Även användningen av det som tillgängliggörs av myndigheten, exempelvis antalet uttag från Statistikdatabasen (SSD), definieras som resultatindikatorer eftersom volymen på hur statistiken används över tid kan spegla utfallet av det sammanlagda arbetet med att producera statistik av god kvalitet som är lättillgänglig för användarna.

I avsnittet *Anslagsfinansierad verksamhet* redovisas väsentliga resultat och framsteg kopplade till statistikens innehåll under områdena individbaserad statistik, ekonomisk statistik samt miljöstatistik. Miljöstatistik omfattar även områden så som regioner, markanvändning och fastigheter.

Inom verksamhetsområdet *Samordning och internationellt statistiskt samarbete* har en resultatindikator definierats utifrån antalet EU-arbetsgrupper inom statistikområdet som myndigheten deltar i. För denna indikator är det inte möjligt att redovisa kostnaderna då medverkan sker inom ramen för statistikproduktionen. Antal beslutade EU-rättsakter inom statistikområdet som myndigheten bidragit till definieras också som en indikator.

Tjänsteexporten utgör ett eget verksamhetsområde. De indikatorer som identifierats är antal utlandsstationerade långtidskonsulter, antal korttidsuppdrag samt antal mottagna studiebesök.

Myndigheten bedriver ingen handläggande verksamhet som resulterar i att ärenden kan redovisas.

Verksamhetsområde	Resultatindikator
Utveckla, framställa och sprida statistik	Antal statistiknyheter Antal tabeller i SSD Antal uttag från tabellerna i SSD Punktlighet i publiceringen Andel undersökningar med fullständig dokumentation Antal utförda uppdrag i avgiftsfinansierad verksamhet Antal besök på webbplatsen Antal besvarade förfrågningar (telefon, e-post)
Samordning och internationellt statistiskt samarbete	Antal EU-arbetsgrupper inom statistikområdet med deltagande från SCB Antal beslutade EU-rättsakter inom statistikområdet som myndigheten bidragit till
Tjänsteexport	Antal utlandsstationerade långtidskonsulter Antal korttidsuppdrag Antal mottagna studiebesök

Förändringar jämfört med tidigare år

SCB ska årligen redovisa kundnöjdheten i den avgiftsfinansierade verksamheten. Vid halvårsskiftet 2018 infördes en ny undersökning, Kundernas förtroende, som ersatte den tidigare undersökningen Leveransenkäten. Kundernas förtroende omfattar tre frågor som besvaras på en femgradig skala. Resultat från undersökningen Kundernas förtroende finns således inte för en längre tidsperiod och SCB har valt att inkludera andra halvårets resultat för 2018 för att ha några uppgifter att jämföra med. Under de tre åren har det också varit olika beloppsgränser som avgör vilka kunder som ingår i undersökningen.

Som en konsekvens av pandemin har arbetsresorna som görs inom det internationella statistiksamarbetet pausats och ersatts av digitala möten. Det nyckeltal som tidigare redovisats under detta område utgår därmed under 2020.

Finansiering och kostnadsfördelning

SCB:s verksamhet kan indelas i en anslagsfinansierad verksamhet och en avgiftsfinansierad verksamhet. Verksamheten finansieras huvudsakligen av anslag från Finansdepartementet samt några andra mindre anslag från andra departement. Knappt hälften av verksamheten finansieras genom avgifter och bidrag främst genom uppdrag från andra myndigheter.

De totala intäkterna och kostnaderna för ett verksamhetsområde består av direkta respektive indirekta intäkter och kostnader. Kostnadsfördelning av persontid sker genom tidrapportering. I timpriset ingår förutom lönekostnader även gemensamma kostnader för lokaler, IT-infrastruktur, telefoni, administration etc. för att få en rättvisande fördelning av kostnaderna på respektive verksamhet. Kostnader för gemensam infrastruktur, processer, verktyg och metoder har fördelats på basis av tidrapporterad tid på respektive verksamhet.

Metoden för produktivetsberäkning

Den metod som har använts för att beräkna produktivetsutvecklingen inom anslagsverksamheten har tillämpats sedan 2001. För att beräkna produktivetsutvecklingen beräknas dels förändringen av produktionen, dels förändringen av produktionsinsatserna. Förändringen av produktionen i fasta priser beräknas som kostnaderna för den produktion som har tillkommit under året minskat med kostnaderna för den produktion som har upphört, ställt i relation till nivån på kostnaderna i produktionen i utgångsåret. D.v.s. i Årsredovisning 2020 beaktas förändring mellan 2019 och 2020. Produktionsinsatserna uppdelas i arbetsinsatser, lokaler och övriga

insatser. Arbetsinsatserna mäts i antal arbetade timmar. Antalet arbetade timmar avser samtliga arbetade timmar, som anställda vid SCB har utfört avseende anslagsfinansierad verksamhet, dvs. såväl direkt tid som andel av indirekt tid. För lokalerna uttrycks insatserna i kvadratmeter hyrd lokalyta. För övriga insatser uttrycks insatserna som övriga kostnader deflaterade med ett prisindex, som är en sammanvägning av konsumentprisindex och index för lönekostnad per timme i näringslivet med vikterna 0,5 och 0,5. Index för lönekostnad per timme baseras på nationalräkenskaperna och kan därför revideras och leda till att för tidigare år redovisade produktivitetstal ändras.

Arbetsproduktiviteten definieras som produktion per arbetstimme. Förändringen av arbetsproduktiviteten blir därmed lika med förändringen av produktionen minskad med förändringen av antalet arbetstimmar, båda uttryckta i procent.

Totalproduktivitetsförändring definieras på motsvarande sätt som den procentuella förändringen av produktionen i fasta priser minskat med en vägd summa av förändringarna av de procentuella förändringarna av samtliga insatser. Insatserna uppdelas på arbete, lokaler och övriga insatser. Vikterna avser kostnadsandelar för respektive insats föregående år. Totalproduktivitetsförändring är ett bättre mått på produktivitetens utveckling eftersom detta mått också tar hänsyn till förändringar i andra produktionsfaktorer än arbete. Det kan vara betydelsefullt när exempelvis omfattningen av köpta konsultinsatser ökar eller minskar. En inriktning framöver är att ta fram en alternativ uppföljning och återrapportering, som beaktar både förändringar i löpande produktion samt i kvalitet och utveckling, som kan ersätta nuvarande metod för produktivetsberäkning.

Verksamhetens övergripande resultat

2021

2020

Verksamhetens övergripande resultat

"Statistiska centralbyrån ansvarar för att utveckla, framställa och sprida officiell statistik och annan statlig statistik..."

Förordning (2016:822) med instruktion för Statistiska centralbyrån

Verksamheten i sammandrag

Hantering och effekter av pandemin

Generaldirektören beslutade i början av mars att pandemin skulle utgöra en särskild händelse och en krisledningsgrupp tillsattes för att bevaka frågan och löpande identifiera vilka beslut som SCB behöver ta. Omgående beslutades att begränsa resandet mellan verksamhetsorterna och ställa in större sammankomster. En prioriteringsordning togs fram för att säkerställa statistikproduktionen i händelse av ett kapacitetsbortfall. Hemarbete förordades relativt omgående och tekniska förutsättningar kom fort på plats. Fyra grupper tillsattes för understödja arbetet med pandemin inom myndigheten.

Initialt fanns en oro att tillgången till data påtagligt skulle påverkas negativt genom att uppgiftslämnarna av olika skäl inte skulle kunna besvara våra undersökningar. Även om datainsamlingen har krävt extra insatser för att bibehålla tillräckliga svarsnivåer och att vissa beslut tagits om förändrad design eller urvalsstorlek i enskilda undersökningar har tillgången till data generellt inte utgjort något större problem. Det finns skäl att tacka alla uppgiftslämnare att så har blivit fallet; enskilda individer, landets företag, kommuner och regioner har alla bidragit att den officiella statistiken kunnat framställas som planerat.

Pandemin har ännu heller inte allvarligt påverkat organisationens förmåga att upprätthålla statistikproduktionen. De beslut som fattats och de åtgärder som vidtagits har fått avsedd verkan. Medarbetarna har tagit sig an de utmaningar som pandemin gett upphov till på ett bra sätt. Den verksamhet som

påverkats mest är Tjänsteexporten som påverkats dels av stränga restriktioner kring resande, dels kring de förändrade förutsättningar och behov som uppstått hos SCB:s samarbetspartners.

Pandemin har också skapat nya informationsbehov som löpande har hanterats. Det finns exempel på ny statistik, statistik som har publicerats tidigare och riktade analyser eller artiklar. Vissa uppdrag som berört data eller statistik kopplat till pandemin har getts förtur. Tillägg av frågor har gjorts i enskilda undersökningar för att kunna spegla pandemins effekter, exempelvis i Arbetskraftsundersökningarna och Medborgarundersökningen.

Lokaler

I augusti lämnade SCB lokalerna i Garnisonen på Karlavägen i Stockholm och flyttade till Solna strand. De nya lokalerna ger ett bra stöd till verksamheternas olika behov och är samtidigt mer kostnadseffektiva än de gamla. Under hösten tecknades ett avtal för nya lokaler i Örebro med planerad inflyttning under september 2023.

Anslagsfinansierad verksamhet

Målet för den anslagsfinansierade verksamheten är att producera officiell statistik av god kvalitet. Den pågående pandemin har på några punkter påverkat verksamhetens förutsättningar. Ett mindre antal undersökningar har inte genomförts som planerat och pandemin har gett upphov till nya eller förändrade statistikbehov som hanterats utöver den reguljära statistikproduktionen.

Den anslagsfinansierade statistiken har i hög utsträckning producerats i enlighet med arbetsplanen. Punktligheten i publiceringarna var hög och uppgick till 98 procent. Andelen statistikprodukter med aktuell dokumentation ökar något jämfört med föregående år och det är viktigt att bibehålla denna utveckling. Antalet korrigeringar var på samma nivå som 2019, varav en korrigering bedömdes som allvarlig. Antalet tabeller i Statistikdatabasen har ökat under 2020 och inom flera områden har tabeller som tidigare har varit avgiftsbelagda gjorts fritt

tillgängliga, exempelvis regionala befolkningsframskrivningar och inom prisstatistiken.

Med anledning av förändrade krav från EU har fleråriga utvecklingsarbeten pågått för att göra anpassningar till de nya kraven. Omfattande arbete har genomförts i Arbetskraftsundersökningarna (AKU), Undersökningarna av levnadsförhållanden (ULF/SILC) och i utrikeshandelsstatistiken. De förändrade kraven innebär inte sällan en ökad ambition och påverkar stora delar av produktionskedjan. Förberedelsearbetet bedöms gå enligt plan och vissa av de nya kraven träder i kraft under 2021.

Under våren fanns efterfrågan på statistik som snabbt kunde visa på pandemins påverkan på ekonomin. För att möta detta behov publicerades en ny aktivitetsindikator och preliminär försäljningsstatistik för näringslivet. Även inom andra ämnesområden har ny statistik tagits fram, exempelvis uppgifter över preliminärt antal döda per vecka.

Den statistiska informationen ska enligt regleringsbrevet göras mer tillgänglig och användbar, SCB ska underlätta förståelse och tolkning av statistiska resultat och samband. Webbplatsen fick en särskild coronaingång där riktade analyser kring pandemins effekter löpande publicerats under året. Webbplatsens startsida och nyhetshanteringen har utvecklats för att göra det lättare för journalister och andra att uppmärksamma ny och redaktionellt bearbetad statistik. Under året har ett nytt format för rent redaktionella texter introducerats och 167 artiklar, som kompletterar den ordinarie statistiknyheten, har publicerats. Ytterligare ett nytt exempel av tillämpningen av statistiken är Kommuner i siffror, en app där man enkelt med grundläggande statistik kan jämföra Sveriges kommuner med varandra. Vidare har SCB:s tabeller i statistikdatabaser gjorts tillgängliga på den nationella dataportalen.

Ett tjugotal tabeller med statistik på små geografiska områden (DeSO, Demografiska statistikområden) har publicerats som öppen data. Som ett resultat av ett regeringsuppdrag har en ny regional indelning RegSO (Regionala statistikområden) fastställts och gjorts tillgänglig som öppna data, bl.a. på SCB:s nya geodataplattform.

Kostnaden för uppgiftslämnandet minskade under 2020 med 5,6 procent. Hälften av minskningen beror på förändringar i olika undersökningar som en följd av pandemin. Under 2020 kom ytterligare statistik-taxonomier på plats vilka möjliggör en helt digital rapporteringskedja. Det är ett viktigt led i arbetet med att minska företagens kostnader för företags-ekonomisk statistikrapportering.

Sammantaget bedömer myndigheten att den anslagsfinansierade verksamheten genomförts enligt plan. Där möjligheter funnits har ny eller förändrad statistik som beskriver effekterna av pandemin tagits fram. Användningen av statistiken har ökat. Antalet uttag från statistikdatabaserna och antalet besök på webbplatsen är fler. Nya tillämpningar av statistiken, nya presentationsformer och fler ytor där SCB:s statistik exponeras har gjort statistiken mer tillgänglig.

Avgiftsfinansierad verksamhet

Målet för den avgiftsfinansierade verksamheten är att öka möjligheterna att utnyttja det statistiska materialet och den statistiska kompetensen för att tillgodose användarnas behov. Den avgiftsfinansierade verksamheten har i hög utsträckning genomförts i enlighet med kundernas beställningar och befintliga överenskommelser. Intäkterna har minskat med 41,1 mnkr jämfört 2019. I undersökningen Kundernas förtroende fick SCB medelbetyget 4,7 på en femgradig skala för utförda uppdrag vilket var i nivå med tidigare år. SCB har också fullföljt kundstudien av de 20 största kunderna och svaren går i samma riktning som den första intervjuomgången. Förtroendet för SCB som statistikproducent uppges vara högt eller ganska högt, professionella och mångsidiga. Vidare pekar intervjuerna bl.a. på vikten att prissättningen kan vara mer transparent.

Uppdrag avseende officiell statistik ska prioriteras framför annan avgiftsfinansierad verksamhet enligt SCB:s instruktion. Uppdrag avseende officiell statistik utgjorde 29 procent av den totala volymen av den avgiftsfinansierade verksamheten. Utvecklingen av statistiken görs ofta i nära samarbete med de statistikansvariga myndigheterna. Ett exempel är införandet av nya datakällor i två undersökningar som genomförs på uppdrag av Tillväxtanalys som har medfört att kostnaderna för undersökningarna har minskat och jämförbarheten av statistiken har

ökat. Uppdragen från de statistikansvariga myndigheterna är långsiktiga åtaganden men där förändringar kan göras över tid.

Myndighetens kompetens bidrar i arbetet med det svenska internationella biståndsfinansierade utvecklingssamarbetet. Att delta vid uppdrag utvecklar enskilda medarbetares kompetens och bidrar positivt till att rekrytera och behålla medarbetare i verksamheten. Insatserna på området involverar också medarbetare från andra myndigheter. SCB har efter ett par år med en volymmässig nedgång i antalet projektsamarbeten nu en relativt omfattande projektportfölj. Ett nytt projekt har startat under året. De reserestriktioner som gällt under stora delar av 2020 har påverkat förutsättningarna och stödet har gradvis anpassats till att kunna genomföras på distans via digitala lösningar. Denna omställning har också varit positiv så till vida att stödet kan ges på fler sätt, vilket ger möjlighet till ökad flexibilitet.

Samordning av den officiella statistiken

SCB har sedan 2019 stärkt samordningen av den officiella statistiken med stöd av en gemensam målbild för den officiella statistiken, som rådet för den officiella statistiken ställt sig bakom. Målbilden åtföljs av en handlingsplan som löpande uppdateras och konkretiseras i samverkan.

Ett centralt inslag i handlingsplanen under 2020 har varit att genomföra en översyn av statistikområden, med sikte på att lägga förslag på ändringar i förordningen (2001:100) om den officiella statistiken i en samlad hemställan till regeringen. SCB har även öppnat den interna utbildningen i statistikproduktion för nyanställda för övriga statistikansvariga myndigheter och genomfört två utbildningsomgångar. Andra aktiviteter som genomförts har varit av mer utredande och förberedande karaktär, t.ex. i frågor som rör att det ska gå lätt att hitta den officiella statistiken och att skapa en smart och säker datafångst.

Ekonomisk översikt

Anslag och årets kapitalförändring

Under 2020 har SCB haft tilldelade anslagsmedel om 605,8 mnkr. SCB hade ett ingående anslagssparande om 11,6 mnkr, varav förvaltningsanslaget om 11,5 mnkr. Vid utgången av 2020 hade SCB ett utgående anslagssparande om 4,6 mnkr, vilket avsåg förvaltningsanslaget. Årets kapitalförändring var 4,2 mnkr. Årets kapitalförändring motsvarar resultatet i den avgiftsfinansierade verksamheten.

Verksamhetens intäkter

SCB:s intäkter var totalt 1 095,1 mnkr för 2020 varav 55,9 procent består av intäkter av anslag, 40,2 procent intäkter av avgifter och andra ersättningar och 3,9 procent av intäkter av bidrag och finansiella intäkter.

Under 2020 har de totala intäkterna minskat med 17,6 mnkr (1,6 %) jämfört med 2019. Intäkter av anslag ökade med 23,1 mnkr (3,9 %) beroende på ökad förbrukning, främst till följd av utvecklingsinsatser inom bl.a. *Nationalräkenskaperna och Näringsverksamhet*. Intäkter av avgifter och andra ersättningar minskade med 53,4 mnkr (10,8 %) jämfört med 2019. Till följd av pandemin minskade verksamheten inom tjänsteexporten vilket bidrog till lägre avgiftsintäkter. Intäkter av bidrag ökade med 12,9 mnkr (43,4 %). Ökningen är främst hänförlig till undersökningen Vuxnas kunskaper och lärande (PIAAC). Avgiftsintäkter och bidragsintäkter varierar mellan åren beroende på uppdrag av tillfällig karaktär. Finansiella intäkter var 0,2 mnkr lägre jämfört med 2019.

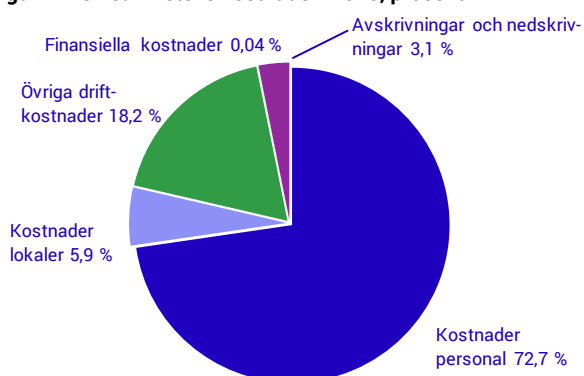
Verksamhetens kostnader

De totala kostnaderna uppgick till 1 090,9 mnkr vilket jämfört med 2019 är en minskning med 22,0 mnkr (2,0 %).

I figur 1 redovisas verksamhetens kostnader. De totala kostnaderna för personal utgör 72,7 procent av SCB:s totala kostnader vilket är en ökning om 2,9 procentenheter jämfört med föregående år. Kostnader för personal har ökat med 16,4 mnkr (2,1 %). Ökningen beror på höjd lönenivå, ökat antal årsarbetskrafter samt ökad semesterlöneskuld då färre antal semesterdagar togs ut under året. Den totala

kostnaden för personal dämpas dock av lägre kostnader för kurser och konferenser m.m. hänförligt till pandemin. Kostnader för lokaler minskade med 2,7 mnkr jämfört med 2019 främst pga. flytt till nya lokaler i Stockholm som innebär lägre hyreskostnader. Övriga driftkostnader minskade med 38,7 mnkr (16,3 %), varav minskade kostnader inom tjänsteexporten uppgår till 21,6 mnkr (56,0 %) hänförligt till pandemin. Även lägre kostnader för konsulter medförde minskade driftkostnader.

Figur 1: Verksamhetens kostnader¹ 2020, procent

1) Se belopp i den Finansiella redovisningen.

Finansiella kostnader har ökat jämfört med föregående år med 0,1 mnkr. Avskrivningar och nedskrivningar ökade med 2,9 mnkr jämfört med 2019, främst till följd av materiella investeringar i nya kontoret i Solna.

Årets aktiveringar av personalkostnader och övriga driftkostnader för egenutvecklade anläggningstillgångar uppgår till 10,5 mnkr respektive 5,0 mnkr, en sammantagen ökning om 0,2 mnkr jämfört med 2019. De aktiverade kostnaderna skrivs av under kommande år.

Intäkter och kostnader per område

Intäkter och kostnader redovisas i tre olika verksamhetsområden enligt SCB:s instruktion. De totala intäkterna har minskat med 17,6 mnkr jämfört med 2019 och kostnaderna har minskat med 22,0 mnkr.

Tabell 1: Intäkter och kostnader per verksamhetsområde, mnkr

	2018	2019	2020
Utveckla, framställa och sprida statistik			
Anslag ¹	568,1	583,5	606,8
Avgifter och andra intäkter än anslag	461,4	441,5	422,3
Summa intäkter	1 029,5	1 025,0	1 029,1
Anslagsverksamhet ¹	568,1	583,5	606,8
Avgiftsverksamhet	453,7	442,7	419,3
Summa kostnader	1 021,8	1 026,2	1 026,1
Kapitalförändring	7,7	-1,2	3,0
Samordning och internationellt statistiskt samarbete			
Anslag ¹	4,8	5,4	5,2
Avgifter och andra intäkter än anslag	0,2	0,0	0,0
Summa intäkter	5,0	5,4	5,2
Anslagsverksamhet ¹	4,8	5,4	5,2
Avgiftsverksamhet	0,2	0,0	0,0
Summa kostnader	5,0	5,4	5,2
Kapitalförändring	0,0	0,0	0,0
Tjänsteexport			
Anslag ¹	-	-	-
Avgifter och andra intäkter än anslag	61,5	82,3	60,8
Summa intäkter	61,5	82,3	60,8
Anslagsverksamhet ¹	-	-	-
Avgiftsverksamhet	63,1	81,3	59,7
Summa kostnader	63,1	81,3	59,7
Kapitalförändring	-1,6	1,0	1,1
Totala intäkter och kostnader			
Anslag ¹	572,9	588,9	612,0
Avgifter och andra intäkter än anslag	523,1	523,8	483,1
Totala intäkter	1 095,9	1 112,7	1 095,1
Anslagsverksamhet ¹	572,9	588,9	612,0
Avgiftsverksamhet	517,0	524,1	479,0
Totala kostnader	1 089,9	1 113,0	1 090,9
Kapitalförändring	6,1	-0,3	4,2

1) Inklusive anslagsverksamhetens andel av prisdifferenser m.m.

Utveckla, framställa och sprida statistik är det största verksamhetsområdet med 94,0 procent av de totala intäkterna. Områdets intäkter har ökat med 4,1 mnkr jämfört med 2019 och kostnaderna minskade med 0,1 mnkr. Den största minskningen av intäkter var inom Tjänsteexporten under 2020 med 21,5 mnkr vilket ledde till minskade kostnader främst hänförligt till pandemin.

Den totala kapitalförändringen var 4,2 mnkr vilket är att jämföra med 2019 då den var -0,3 mnkr.

Produktivitetsutveckling

"Produktiviteten ska öka med i genomsnitt minst 3 procent per år"

Regleringsbrev för budgetåret 2020

Produktivitets utveckling kan variera mellan enskilda år till följd av kalendereffekter och andra tillfälliga orsaker och följs därför upp bäst genom att beräkna utvecklingen under en längre period. Metoden som tillämpas för produktivitätsberäkningen är relativt grov och beräkningen görs endast för anslagsverksamheten. Förändringar av kvalitetsmässig karaktär ingår inte dvs. produktivitätsberäkningarna tar inte hänsyn till om kvaliteten på SCB:s produkter har förändrats. I den mån kvaliteten ökar underskattas produktivitätsutvecklingen och i den mån kvaliteten minskas överskattas produktivitätsutvecklingen. För att få en rättvisande bild av verksamheten bör man därför även beakta de kvalitetsförändringar som SCB gör i verksamheten.

Under femårsperioden 2016–2020 visar måttet för totalproduktivitet att produktiviteten har ökat med i genomsnitt 2,5 procent per år och för tioårsperioden 2011–2020 är motsvarande genomsnittliga ökning 1,9 procent per år. Måttet för arbetsproduktivitet visar att produktiviteten under femårsperioden har ökat med i genomsnitt 2,9 procent per år. Motsvarande ökning för tioårsperioden är 2,0 procent. För

2020 beräknas totalproduktiviteten ha minskat med 1,1 procent och arbetsproduktiviteten minskat med 4,1 procent. I totalproduktiviteten beaktas utöver förändringar i produktionsvolymen och arbetade timmar även förändringar i lokalyta och övriga insatser så som övriga driftkostnader och avskrivningar. För att ha konsistens med resultaträkningen, där kostnaderna är lägre till följd av aktivering av kostnader för immateriella anläggningstillgångar, har antalet arbetade timmar nedräknats i motsvarande grad.

Under 2020 har produktionsvolymen inom anslagsverksamheten ökat med 2,7 procent (16,3 mnkr). Volymförändringen har beräknats som kostnadsförändring netto av tillkommande och bortfallande produktion jämfört med den totala kostnaden inom anslagsverksamheten 2019. Produktionsvolymen ökade netto 2020 bl.a. beroende på att de intermittenta undersökningarna om *Hushållens boendekostnader* (BUT) och *Trender och prognoser* genomfördes, framtagande av indikatorer till rapporter avseende Agenda 2030 och utveckling av ett snabbestimat för BNP-kvartal med första publicering under 2020. Detta har bidragit till flera arbetade timmar under året.

Totala antalet arbetade timmar ökade med 6,9 procent främst till följd av ökade timmar i anslagsverksamheten men även till följd av ökade timmar på intern verksamhet. Tillgängliga timmar har sammanlagt varit högre 2020 jämfört med 2019 vilket beror på en högre närvaro främst på grund av hemarbete, lägre sjukfrånvaro samt lägre personalomsättning till följd av pandemin. Övriga insatser dvs. anslagsandelen av övriga driftkostnader har netto minskat med 7,4 procent, främst beroende på lägre kostnader till följd av pandemin.

Under 2020 har de sammanvägda insatserna totalt ökat med 3,8 procent, främst beroende på ökningen i antalet arbetade timmar.

Tabell 2: Produktivitetens utveckling i anslagsverksamheten, årliga förändringar i procent

	2016	2017	2018	2019	2020
Produktionsvolym ¹	3,0	-0,9	2,0	-0,5	2,7
<i>Produktionsinsatser:</i>					
Arbetade timmar	-1,0	-6,2	-2,6	-5,5	6,9
Lokaler	-1,5	-2,9	-1,2	-9,6	-0,2
Övriga insatser	33,1	-25,1	12,2	2,6	-7,4
Sammanvägt	4,3	-9,7	-0,2	-4,3	3,8
<i>Produktivitet:</i>					
Arbetsproduktivitet ²	4,0	5,3	4,6	5,0	-4,1
Totalproduktivitet³	-1,3	8,8	2,2	3,9	-1,1

1) Produktionsvolymförändringen har beräknats som kostnadsförändring netto av tillkommande och bortfallande produktion jämfört med den totala kostnaden inom anslagsverksamheten.

2) Arbetsproduktivitetens förändring har beräknats som förändringen av produktionsvolym minskad med förändringen av antalet arbetade timmar.

3) Totalproduktivitetens förändring har beräknats som förändringen av produktionsvolym minskad med den sammanvägda förändringen av samtliga produktionsinsatser.

Se vidare under Upplysningar om resultatredovisningen.

Utveckla, framställa och sprida statistik

add back the deselected mirror modifier object

```
active = modifier_ob  
frier_ob)) # modifier ob is the active ob
```

Utveckla, framställa och sprida statistik

Anslagsfinansierad verksamhet

"Målet för den anslagsfinansierade verksamheten är att producera officiell statistik av god kvalitet som är lättillgänglig för användarna."

Regleringsbrev för budgetåret 2020

Den anslagsfinansierade statistiken har sammantaget producerats i enlighet med arbetsplanen. På grund av pandemin har förändrade förutsättningar medfört att ett fåtal undersökningar inte har genomförts som planerat.

SCB:s verksamhet kan indelas i anslagsfinansierad och avgiftsfinansierad verksamhet. Redovisade kostnader för anslagsverksamheten efter ämnesområde uppgår till 624,0 mnkr, vilket motsvarar samtliga intäkter hänförliga till anslagsverksamheten. SCB har ett utgående anslagssparande om 4,6 mnkr. Kostnaderna för den anslagsfinansierade verksamheten ökade jämfört med 2019, bl.a. till följd av utveckling inom anslagsverksamheten.

Intermittent verksamhet och nettoeffekt av aktiveringar och avskrivningskostnader från tidigare års aktiveringar innebär att anslagsförbrukningen varierar mellan åren.

Den ökade kostnadsnivån om 6,1 mnkr respektive 4,5 mnkr jämfört med föregående år inom områdena *Näringsverksamhet* och *Nationalräkenskaper* beror främst på utvecklingsinsatser inom områdena. Ökningen inom området *Befolkning* om 1,9 mnkr beror bl.a. på det ökade intresset av befolkningsstatistik under pandemin.

Intermittenta variationer är den främsta anledningen till förändringen inom områdena *Hushållens ekonomi* samt *Utbildning och forskning*.

Tabell 3: Kostnader efter ämnesområde, mnkr

Ämnesområde	2018 ¹	2019 ¹	2020 ¹
Arbetsmarknad	150,8	150,5	149,0
Befolkning	17,4	17,1	19,1
Boende, byggande och bebyggelse	17,6	16,4	18,1
Demokrati	12,6	12,9	10,6
Handel med varor och tjänster	27,8	21,0	23,4
Hushållens ekonomi	28,2	23,8	26,2
Levnadsförhållanden	36,8	38,4	35,6
Miljö	15,2	16,3	15,6
Nationalräkenskaper	61,9	73,9	78,4
Näringsverksamhet ²	76,9	80,1	86,2
Offentlig ekonomi	10,5	10,9	11,2
Priser och konsumtion	47,0	54,4	55,9
Utbildning och forskning	35,4	33,9	39,3
Övrigt ²	48,4	50,6	55,2
Summa	586,5	600,5	624,0

1) I anslagsutfallet, kostnader efter ämnesområdet, ingår gemensamma kostnader som kan hänföras till anslagsverksamheten.

2) Fördelningen mellan områdena *Näringsverksamhet* samt *Övrigt* gällande år 2018 och 2019 har en annan indelning än i årsredovisningen för 2019.

Anpassningar av statistikens innehåll och omfattning till följd av utökade och förändrade krav från EU ska hanteras inom givna anslagsramar. För anpassningar, utveckling och viss försöksverksamhet erhöll SCB 9,9 mnkr i bidragsintäkter från EU under 2020.

Ny arbetsmarknadsstatistik

Nya användarbehov och förändrade förutsättningar för insamling av data har medfört att ett större utvecklingsarbete har startats inom arbetsmarknadsområdet. Arbetet bedrivs i samarbete med berörda myndigheter inom ämnesområdet. Tre olika inriktningsförslag presenterades under hösten och har diskuterats med användarna. Ett slutligt förslag ska presenteras i maj 2021 och därefter går arbetet över i en införandefas.

Inom ramen för samarbetet med Medlingsinstitutet har SCB under hösten startat upp ett projekt som syftar till att inhämta lönedata direkt från företagens lönesystem istället för att direktinsamla vilket har potential till att kraftigt minska företagens

uppgiftslämnararbörda på sikt. Projektet ska först utreda möjligheterna till en sådan övergång för att sedan påbörja ett omställningsarbete. Medlingsinstitutet är också aktiva i arbetet med den nya arbetsmarknadsstatistiken. Ett samarbete har också inletts med Arbetsförmedlingen med ambitionen att samordna SCB:s Arbetskraftsbarometer och Arbetsförmedlingens arbetsmarknadsprognos från och med 2022. Detta då undersökningarna i relativt stor utsträckning vänder sig till samma uppgiftslämnare och efterfrågar liknande uppgifter.

De månatliga arbetsgivardeklarationerna (AGI), som har ersatt de årliga kontrolluppgifterna som lämnas till Skatteverket, har under året börjat användas som datakälla. I dialog med Skatteverket har uppgifterna kvalitetssäkrats och de brister som upptäcktes tidigt under 2020 har åtgärdats. En för båda parter effektiv överföring av uppgifter mellan myndigheterna har etablerats. Två undersökningar använder uppgifterna från den nya datakällan och arbete pågår för att införa dem i fler undersökningar. Bland annat kommer AKU från och med 2021 nyttja AGI som hjälpinformation i beräkningarna vilket kommer att förbättra precisionen i statistiken. De månadsversioner av AGI-uppgifterna som finns framtagna har också tillgängliggjorts för externa användare.

Individbaserad statistik

Pandemin har gett upphov till en mängd frågor om befolkningsstatistik från många aktörer i omvärlden och framför allt avseende statistik om antal döda. Under våren publicerades en ny tabell med preliminär statistik per vecka över antal döda och som därefter uppdaterats löpande. En ny befolkningsprognos avseende avlidna och medellivslängd 2020 publicerades under hösten vilken beaktade utvecklingen under januari till augusti. Vidare har frågor som belyser Covid-19 lagts till i AKU för att öka användbarheten av statistiken. En större insats genomfördes för att i AKU kunna göra korrigeringar för s.k. outliers samtidigt som summakonsistensen kan bibehållas.

Under året har uppgifter som baseras på regionala befolkningsframskrivningar publicerats i SSD. Det är uppgifter som tidigare varit avgiftsbelagda. I samband med publiceringen gavs också en rapport ut

som beskriver Sveriges framtida befolkning ur ett regionalt perspektiv.

En ny beräkningsmetod för att ta fram resultaten i partisynpatiuundersökningen (PSU) implementerades i samband med majundersökningen 2020. Utvecklingsarbetet med metodjusteringen, som kan sägas vara den största i undersökningens snart 50-åriga historia, inleddes i samband med riksdagsvalet 2018 och innebär att användbarheten av statistiken har förbättrats. Bland annat genom att möjligheterna till jämförelserna mellan PSU:s olika mått har ökat.

Undersökningen om förtroendevalda i kommuner och regioner publicerades under 2020 där också antalet tabeller i Statistikdatabasen utökades jämfört med tidigare publiceringar. Undersökningen Den lokala demokratin sköts, efter samråd med Sveriges kommuner och regioner, fram ett år pga. pandemin.

En översyn av bakgrundsvariabler i Undersökningarna av levnadsförhållanden (ULF/SILC) har slutförts under året och resulterade i en större publicering med ny statistik från och med 2008. Förändringen innebär att väsentligt mer statistik är tillgänglig och att den är mer relevant sett till dagens användarbehov

Liksom tidigare år har ett flertal nya rapporter publicerats. I årets integrationsrapport "Integration – Så flyttar nyanlända flyktingar under de första åren i Sverige", ges en beskrivande bild av nyanlända flyktingar och deras anhöriga (kommunmottagna) och deras flyttmönster de första åren i Sverige. I en rapport som gjordes på uppdrag av Arbetsmarknadsdepartementet belyses uppväxtvillkoren för barn med utländsk bakgrund. AKU har under året publicerat två temarapporter och sex artiklar som ger en fördjupad förståelse för arbetsmarknaden.

Hantering av kvalitetsbrister i AKU

SCB redovisade den 14 februari 2020 uppdraget om bristerna i AKU till regeringen. Av redovisningen framgår vilka delar av den officiella statistiken och annan statistik som har påverkats av bristerna i AKU och vilka konsekvenser det fått.

Mot bakgrund av kvalitetsbristerna har SCB vidtagit ett antal åtgärder. Vissa av åtgärderna vidtogs redan i anslutning till det att bristerna konstaterades under hösten 2019, exempelvis avbröts avtalet med den externa leverantören. Andra åtgärder har SCB arbetat vidare med under 2020. I redovisningen till regeringen fanns fyra områden med brister och tillhörande åtgärder. Nedan sammanfattas kort vilka åtgärder som vidtagits och vilka resultat som hittills har kunnat ses av dessa åtgärder.

En av de brister som konstaterades var SCB:s analysförmåga. Det handlar bland annat om att analysera och relatera resultaten till annan relevant statistik, främst ekonomisk statistik. Som ett led i att stärka analysförmågan på arbetsmarknadsområdet har SCB samlat arbetsmarknadsstatistiken i en och samma enhet från den 1 oktober 2020 och arbetet med att utveckla analyskapaciteten fortsätter under kommande år. Bland annat genom samanalys av olika undersökningar inom arbetsmarknadsområdet och fördjupningar i temarapporter och korta analyser. AKU har också etablerat en process för att utöka användarkontakterna bl.a. genom att efter kvartalspubliceringarna ha möte med några centrala användare för att kunna få återkoppling på den senaste publicerade statistiken. För att stärka kvalitetssäkringen av AKU:s produktion ytterligare har flera åtgärder identifierats under året. Arbeta pågår med att införa ett nytt produktionsstöd som möjliggör att kunna följa och jämföra tidsserier från olika källor på arbetsmarknadsområdet. Takten i arbetet har påverkat och anpassats till det omlägningsarbete som behövs göras till följd av den nya ramlagen. Arbetet kommer dock att fortsätta under de närmaste åren.

Vidare konstaterades i rapporten brister i datainsamlingen. En åtgärd för att komma tillrätta med dessa brister var ökad medlyssning av telefonintervjuerna. Nya rutiner har tagits fram vilka har krävt en dialog med Datainspektionen och där SCB har framfört en begäran om förhandsbesked. De nya rutinerna införs under första halvåret 2021. Därutöver har SCB:s insamlingsverktyg anpassats så att underleverantörer kan genomföra datainsamlingen i verktyget. Detta förenklar analyser av data i det fall externa leverantörer anlitas och ökar möjligheten att kvalitetssäkra datainsamlingen.

Ytterligare en brist handlade om användning av processdata som ett stöd i kvalitetssäkringen. Ett antal förslag till hur detta kan utvecklas har tagits fram och arbete pågår med att uppdatera statistikproduktionsprocessen i detta avseende.

Det tredje bristområdet avsåg beräkningar och statistikredovisning, där det längre tidsserieperspektivet inte bedömdes beaktas tillräckligt i produktionsprocessen. Det ovan nämnda arbetet med att ta fram ett produktionsstöd hanterar också denna brist.

Det sista området där brister konstaterades, var upphandlings- och avtalsrutiner. Inför kommande upphandlingar på området kommer erfarenheterna förstärka den riskanalys som är en del av upphandlingsprocessen. Vidare har delar av rutinerna för avtalsuppföljningen förtydligats i syfte att utveckla och tydliggöra ansvaret med att följa upp kvalitet i leveranserna. Ett tillägg i upphandlingsrutinerna har gjorts där simuleringar av priser ska göras i de fall då lägst pris inte används som kriterium i upphandlingen.

Urvalsstorleken i AKU har trappats upp och motsvarar idag 60 procent av det ursprungliga urvalet innan neddragningen. Utvecklingsarbetet med att förbättra den s.k. hjälpinformationen genom att använda AGI-uppgifterna kommer också bidra till bättre precision i skattningarna.

Modernisering av den sociala statistiken

Kommissionen antog 2016 ett förslag till ramlag för den sociala statistiken som omfattar fem undersökningar som är reglerade av EU. Syftet är en ökad harmonisering och bl.a. är målet att skapa ett system för socialstatistik istället för enskilda undersökningar. Ramlagen innebär större ambitionsökningar för flera av de berörda undersökningarna. För AKU har ett flertal projekt startats upp, vilka till delar finansieras via Grants. Projekten handlar om att öka precisionen i AKU med hjälp av ny hjälpinformation, att lägga om IT-systemet för en ny blankett, implementera hushållsdata i det nya produktionsystemet, effektivisera urvalsdesignen med hjälp av administrativa data, utbildning av intervjuare i den nya blanketten.

Under året har AKU-blanketten i stora delar gjorts om och testats i en av undersökningens rotationsgrupper. Inför testet togs nya intervjuarinstruktioner fram och utbildning har getts till alla AKU-intervjuare. Förberedelser för hantering av ett eventuellt tidsseriebrott har också vidtagits genom att planera för en dubbelinsamling av data, i den nya och gamla blanketten. I samband med ramlagsanpassningen har också ett nytt produktionssystem utvecklats med nya samt förbättrade funktioner. Arbete återstår med bl.a. hushållsdata och EU-leveranser innan förberedelsearbetet för AKU är klart men arbetet bedöms i huvudsak gå enligt plan.

Household Budget Survey (HBS) ingår i ramlagen med start 2026 och innebär en ambitionsökning vad gäller omfattningen av direktinsamlingen. Med tanke på de svårigheter som direktinsamling av data från individer medför inriktas arbetet framför allt på att hitta nya datakällor samt statistiska metoder som kan minska direktinsamlingen. Arbetet har startats upp och kommer fortsätta de kommande åren.

Förberedelserna för implementeringen av ramlagen i Undersökningarna av levnadsförhållanden (ULF/SILC) har varit omfattande under 2020. Inriktningen har varit att färdigställa utformning av urval, nytt formulär samt intervjuarutbildning. Under året har också arbete pågått med att anpassa produktionsflödet, beräkningsförfarande och publicering samt höja kvaliteten i vissa ekonomiska variabler. Insamling av data enligt den nya metoden påbörjas 2021 och implementeringsarbetet kommer fortsatt ha stor påverkan på verksamheten inom levnadsförhållandestatistiken under 2021 och 2022.

Statistik inom utbildningsområdet

SCB tilldelades under året ansvaret för officiell statistik om studieförbund som Myndigheten för kulturanalys tidigare ansvarade för. Under 2021 kommer ny statistik inom ämnesområdet att publiceras.

Historiska tidsserier med utbildningsstatistik med bl.a. elever i flickskola 1909-1959, elever i goss- och samskola 1911-1959, elever i kommunalskola 1910-1959 har publicerats.

Undersökningen Vuxnas kunskaper och lärande (PIAAC) blev inställd under våren pga. pandemin men förberedelsearbetet har fortsatt och tanken är

att undersökningen ska genomföras 2021 istället. Det nordiskt-baltiska PIAAC-nätverket har träffats digitalt och har bland annat arbetat med planeringen av kommande temarapporter kring PIAAC.

En kartläggning om inträdet/etableringen på arbetsmarknaden och övergång till vidare studier efter utbildning har genomförts och rapporten finns publicerad på SCB:s hemsida. Kartläggningen tar sin utgångspunkt i en användarinventering som genomfördes sommaren 2019 och i EU-rekommendationen om uppföljning av examinerade. Alla utbildningsformer från gymnasieskolan till forskarutbildningen ingår. För samtliga utbildningsformer har en analys gjorts av möjliga utvecklingsområden utifrån användarbehov och rekommendation från EU.

Under 2020 har SCB genomfört de aktiviteter som specificeras i regleringsbrev avseende anslag 4:4 inom utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning. Flera av aktiviteterna berör de analyser som SCB gör i samspelet mellan utbildning och arbetsmarknad.

En ny version av SUN (Svensk utbildningsklassifikation), benämnd SUN2020, är implementerad i berörda undersökningar. En sökfunktion för att kunna klassificera utbildningar enligt SUN är framtagen och förväntas implementeras på SCB:s hemsida under 2021.

Förberedelsearbete för nästa omgång av undersökningen Personalutbildning i företagen (CVTS 2021) har pågått under året.

Ekonomisk statistik

Efter att systemomläggningen av Företagsdatabasen har avslutats inriktas arbetet mot att effektivisera och kvalitetssäkra processerna som beskriver företagens strukturer avseende deras organisation och kontroll. Företag som är komplexa till sin sammansättning profileras i syfte att skapa enheter som enkelt går att mäta ur ett statistiskt perspektiv. Produktionsstöd för att minska antalet manuella moment i dessa processer har utvecklats under året.

Anpassningen till mikrodatautbytet inom utrikeshandeln, där data ska utbytas länder emellan, har fortsatt inför den första leveransen som ska göras till

Eurostat i januari 2022. Under året har anpassning av produktionssystem gjorts så att Sverige kan delta i det testutbyte av data som ska genomföras under 2021. Därutöver har arbetet inneburit deltagande i de arbetsgrupper som är etablerade inom Eurostat och som jobbar med övergången. En kommunikationsplan har tagits fram som riktar sig till såväl användare som uppgiftslämnare.

Digital insamling av priser

Det långsiktiga arbetet att inom prisstatistiken ersätta manuell insamling med digital insamling fortsätter. Under 2020 har andelen elektronisk transaktionsdata fortsatt att öka i KPI. Tidigare prisinsamling via telefon från bensinstationer har ersatts med elektronisk transaktionsdata från de stora aktörerna i branschen under 2020. Företagskontakter har tagits i flera branscher under året och utvecklingsarbete bedrivs på flera olika håll för ytterligare utökning av digitaliserad insamling 2021. Webbskrapning av priser har tagits in i produktion från december 2020 och automatisk insamling av priser via hemsidor kommer ersätta viss insamling i fysiska butiker under 2021.

Nationalräkenskaperna

Det långsiktiga utvecklingsarbetet med ett nytt produktions- och beräkningsstöd för Nationalräkenskaperna (NR) som innefattar statistikproduktionsprocessens alla delar har fortsatt under året. Utvecklingsarbetet kommer att fortsätta under 2021, där efter kommer det nya systemstödet successivt införas i NR.

Utvecklingsarbetet, som har bedrivits under flera år, med en översyn av källor och metoder inom NR och betalningsbalansen har slutförts och från och med maj 2020 är statistiken avseende bytesbalansen samstämmig.

Ett nytt snabbestimat för BNP-kvartal och BNP-Indikatorn publicerades för första gången i maj. Arbetet pågår för att snabba upp produktionstiden så att den under 2021 kan publiceras 30 dagar efter referenskvartalets slut, vilket är ett önskemål från Eurostat. Under året har också årsberäkningen samt kvartalsberäkningen för andra kvartalet av NR snabbats upp. Publiceringen av årsberäkningen har tidigare lagts med fyra månader och den aktuella

kvartalsberäkningen med två veckor. En förutsättning för uppsnabbningen av kvartalsberäkningen var att korta framställningstiden av Kvartalsutfallet för kommuner och regioner där uppgiftslämnarna gjort betydelsefulla insatser att med bibehållen kvalitet tidigare kunna rapportera uppgifter.

Sverige har, som de flesta andra medlemsstater, tillfälliga undantag från delar av de krav som följer av Europaparlamentets och Rådets förordning (EU nr 549/2013 av den 21 maj 2013) om det europeiska national- och regionalräkenskapssystemet i Europeiska unionen (ENS 2010). Under 2020 har arbete gjorts för att åtgärda kvarvarande undantag. I dagsläget finns det dock fortfarande några öppna frågor där SCB väntar på återkoppling från Eurostat.

Eurostat genomförde ett EDP-besök (Excessive Deficit Procedure) under 2019 och besöket resulterade i 25 åtgärds punkter av vilka 19 har åtgärdats i sin helhet. Tre har delvis åtgärdats och samtliga åtgärds punkter kommer att vara hanterade i samband med rapporteringen till Eurostat i oktober 2021.

Anpassningar till följd av pandemin

Under året har det varit en ökad efterfrågan på snabb ekonomisk statistik samt information om hur den pågående pandemin påverkar ekonomin. I syfte att ge en aktuell bild av det ekonomiska läget har SCB under året publicerat preliminär försäljningsstatistik för näringslivet ca 22 dagar efter den aktuella månaden. En ny indikator som mäter aktiviteten i den svenska ekonomin har tagits fram och publiceras ca 35 dagar efter referensmånadens slut. Både den preliminära försäljningsstatistiken och aktivitetsindikatorn har publicerats utöver den ordinarie statistikproduktionen.

Pandemin har till delar också påverkat förutsättningarna för hur vissa undersökningar genomförs. I undersökningen Befolkningens it-användning ersattes telefonintervjualternativet med en pappersenkät då det fanns en risk för brist på tillgängliga intervjuresurser. I samband med ändrad insamlingsmetod ökades också urvalet. Omläggningen bedöms ha fungerat väl utan några negativa konsekvenser för statistikens kvalitet. För Omsättningsstatistiken ökades urvalet med 4 500 företag i samband med det ordinarie urvalsbyte i april. Anledningen till det ökade urvalet var faran för att ett ökat antal

konkurser skulle leda till en för stor osäkerhet i statistiken och att statistiken därmed inte skulle kunna publiceras på samma sätt som tidigare.

Även prisstatistiken har påverkats genom att den har framställts med en högre osäkerhet till följd av ett större bortfall än normalt. Statistiken bedöms dock ha haft en tillräcklig kvalitet. Konsekvenserna av det högre bortfallet har löpande kommunicerats till användarna.

Miljöstatistik

Intäkts- och kostnadsundersökning för flerbostadshus har inte genomförts under året utan varit föremål för en större översyn. Översynen ska resultera i en ny undersökningsdesign och inkluderar en kartläggning av nya datakällor.

På grund av pandemin senarelades en utvärdering av undersökningen Priser för nyproducerade bostäder och kommer avslutas under första halvan av 2021.

Under året har statistik från de intermittenta och samordnade undersökningarna om gödselmedel och odlingsåtgärder i jordbruket sammanställts och publicerats, vilka numera genomförs vart tredje år. Den årliga försäljningsstatistiken för mineralgödsel framställdes och publicerades under våren. Till skillnad mot tidigare år har SCB även startat upp datainsamling för försäljningsstatistiken inför nästa års publiceringsomgång, vilket Jordbruksverket tidigare ansvarat för.

Inom Miljöräkenskaperna har ett grantsfinansierat projekt kring ekosystemräkenskaper resulterat i ett nytt dataunderlag som används i beräkningen av markräkenskaper. Arbetet ligger också till grund för mer detaljerad statistik som publiceras under kommande år. Som ett resultat av ett projekt kopplat till miljöpåverkan från konsumtion har SCB bidragit till en internationell publikation inom området.

En översyn av undersökningen Strandnära markanvändning resulterade i ett utökat statistikutbud samt att produktionsprocessen har effektiviserats. Detta kommer möjliggöra att officiell statistik kan framställas mer frekvent vilket är efterfrågat av användarna.

Möjligheterna att beskriva markanvändningen har under året utökats genom att utveckla ny statistik för Verksamhetsområden vilken publicerats för första gången. Här klassificeras mark genom att koppla ihop ekonomisk statistik, exempelvis antal anställda, antal arbetsställen, branscher med befintlig data över markanvändning. Den nya statistiken utgör ett komplement till statistik om regional markanvändning samt tätortsavgränsning.

Åtgärder avseende jämställdhetsintegrering

Under året har SCB arbetat vidare med att genomföra de återstående aktiviteter som återfanns i den ursprungliga handlingsplanen.

Utveckling av den webbportal där den regionala statistiken som kan användas för att följa upp jämställdheten har pågått under året. En första lansering görs under första kvartalet 2021 vilket är för-sening jämfört med den ursprungliga tidsplanen. Länsstyrelserna har erbjudits att få en sammanställning med statistik som belyser jämställdheten i sitt län och elva län har tackat ja till erbjudandet.

Under året har SCB inom ramen för tjänsteexporten utarbetat nya mallar för projektuppföljning och rapportering där jämställdhetsperspektivet har tagits med. Rapportmallen inkluderar uppföljning av jämställdhetsindikatorer på flera nivåer. Dessa syftar t.ex. till att följa upp hur jämställdhetsfrågor belyses i samarbetslandet och partnerorganisationen, i vilken utsträckning de enskilda projekten inkluderar jämställdhetsstatistik och att säkerställa en könsbalans i deltagandet i olika projektaktiviteter. Anpassningen till mer digitalt stöd har inneburit att fyra introduktionsfilmer inom området jämställdhet tagits fram där jämställdhetsintegrering utgör ett av områdena.

Uppdrag i regleringsbrevet

Arbetsplanen över den anslagsfinansierade verksamheten redovisades till regeringen den 31 januari. I enlighet med regleringsbrevet har SCB gjort mikrodataba tillgängliga för Regeringskansliet. Under 2019-2020 har ett arbete genomförts tillsammans med Regeringskansliet för att undersöka om MONA-systemet kan användas för att tillgängliggöra materialet. Från och med november 2020 används den nya lösningen och en ny överenskommelse som reglerar Regeringskansliets tillgång har ingåtts.

Under året har SCB också utbildat medarbetare i Regeringskansliet som har tillgång till dessa mikrodata i röjandekontroll.

SCB har också levererat data från NR och AKU till Konjunkturinstitutet på den överenskomna detaljnivå som är anpassad till Finansdepartementets behov. Uppföljning med Konjunkturinstitutet kring de tekniska formerna av leveranserna har genomförts.

AKI-RAM redovisades planenligt till Finansdepartementet den 31 januari.

Uppgifter om tillgänglighet samt könsuppdelning m.m.

Den tredje utvärderingen av den officiella statistikens kvalitet har genomförts och resultatet från den andra utvärderingsomgången presenterades i Sveriges officiella statistik – årlig rapport för 2019. Då två utvärderingar har redovisats finns nu också en möjlighet att se förändringar mellan de båda åren.

En förnyad uppföljning av tillämpningen av § 14 förordningen (2001:100) om den officiella statistiken har gjorts under året. Resultatet från uppföljningen görs i den årliga rapporten för den officiella statistiken. Varje berörd myndighet får också en sammanställning avseende sin egen verksamhet.

Statistik om det civila samhället

Utöver att ha publicerat statistik för det civila samhället avseende år 2018 har SCB inom ramen för regeringsuppdraget genomfört flera insatser som kommer att leda till en uppsnabbning av kommande publiceringar med två månader.

Kvantitativ uppföljning av arbetet för jämställdhetsintegrering i Regeringskansliet

Uppföljningen avseende 2019 har genomförts och redovisats i enlighet med regleringsbrevet.

Arbetskraftsundersökningarna

SCB redovisade den 14 februari i en rapport till regeringen uppdraget om att beskriva bristerna i AKU och bristernas konsekvenser på berörd statistik. I samband med att redovisningen överlämnades, lades den också ut på SCB:s webbplats. Redovisning av hanteringen av de identifierade bristerna redovisas på annan plats i årsredovisningen.

Skolenhetsregistret

Genom uppdraget i regleringsbrevet samt den överenskommelse som upprättats mellan SCB och Skolverket är nu uppgifter om skolenheterna tillgängliga. SCB har vidtagit nödvändiga åtgärder för att säkerställa att skolenhetsregistret hålls åtskilt från statistikproduktionen.

Särskilda regeringsuppdrag

Utöver uppdragen i regleringsbrevet har SCB också avrapporterat ytterligare regeringsuppdrag.

Agenda 2030

Under året har SCB levererat en delredovisning av regeringsuppdraget att följa upp genomförandet av Agenda 2030. Fokus för delredovisningen var behov av utveckling såväl av statistiken som av redovisningstidpunkter. Redovisningen resulterade i en lista av behov som kommer att inspirera arbetet framöver och gav upphov till ett regeringsbeslut om justeringar av regeringsuppdraget med ändrade redovisningstidpunkter. SCB levererade också en lägesbeskrivning av genomförandet med fokus på agendans princip om att inte lämna någon utanför. Lägesbilden ställdes samman i samarbete med ett stort antal andra myndigheter och efter konsultation med civila samhällets aktörer. Rapporten har fått såväl nationell som internationell spridning. Ytterligare har ett större möte hållits med myndighetsnätverket för Agenda 2030-uppföljningen med ett 60-tal deltagare.

Under året har SCB i samarbete med nationella samordnaren för Agenda 2030 inlett ett arbete inför publiceringen av den indikatorbaserade uppföljningen på SCB:s webbplats i mars 2021. Ca 130 indikatorer kommer därmed också att publiceras i ett digitalt format.

SCB har under året innehaft ordförandeskapet i den globala arbetsgruppen om SDG-indikatorerna, IAEG-SDG, tillsammans med Tanzania. I mars antog FN:s statistikkommission gruppens förslag till reviderad global indikatorlista. Gruppen har under året fortsatt att arbeta med utvecklingen av den globala uppföljningen. SCB deltar också aktivt i den regionala kommissionen UNECE:s arbete med statistik för uppföljning av agendan och i arbetet med den europeiska uppföljningen.

Nedan redovisas ett urval av de uppdrag som slutredovisats under 2020.

Uppdrag att kartlägga användningen av artificiell intelligens respektive analys av stora datamängder i Sverige

I rapporten görs en redovisning av hur användningen av artificiell intelligens ser ut inom näringslivet och den offentliga sektorn. Rapporten inkluderar även en kartläggning och analys av s.k. stora datamängder inom företagssektorn.

Uppdrag att genomföra en pilotstudie inför en studie om tidsanvändning bland kvinnor och män

I rapporten redovisas utfallet av den pilotstudie som genomförts för att pröva det upplägg för tidsstudie med fokus på det obetalda hem- och omsorgsarbetet, som föreslogs i förstudien som gjordes under 2019. Arbetet har också inkluderat att ta fram enkätfrågor. Pilotstudien visar att metoden fungerat bra och rekommenderar att huvudstudien genomförs på samma sätt under 2021.

Andra regeringsuppdrag som slutredovisats under året:

- Uppdrag till SCB angående inkludering av transpersoner i enkäter och undersökningar
- Uppdrag att redovisa alternativa prisomräkningsmetoder för försvarsmaterielanslagen
- Uppdrag om möjligheter för skolmyndigheter, kommuner och skolhuvudmän att få tillgång till nödvändig information för sina verksamheter
- Uppdrag till SCB att ta fram en rikstäckande områdesindelning för statistisk uppföljning av socioekonomisk segregation
- Uppdrag till Statistiska centralbyrån att utföra en studie om valdeltagandet i de allmänna valen 2018 och det svenska valdeltagandet i Europa-parlamentsvalet

Statistikens tillgänglighet

"Den statistiska informationen ska göras mer tillgänglig och användbar. Förståelsen för och tolkningen av statistiska resultat och samband ska underlättas."

Regleringsbrev för budgetåret 2020

Under 2020 publicerade SCB 352 statistiknyheter. Av dessa avsåg 280 statistik där SCB är statistikansvarig myndighet och 72 uppdrag från andra statistikansvariga myndigheter. Det är i nivå med tidigare år.

SCB:s mediegenomslag 2020 visar ett ökat antal artiklar/inslag där SCB:s medarbetare citeras, från i snitt 1 200 gånger under åren 2017-2019 till 2 193 gånger 2020. Det totala antalet referenser i digitala och tryckta medier var 30 153, vilket är en minskning med ca 3 300 jämfört med 2019.

Tabell 4: Nyckeltal, spridning

	2018	2019	2020
Webbplatsen			
– antal besök, tusental ¹	7 466	7 888	9 678
Statistiknyheter	359	343	352
Statistikdatabasen			
– antal uttag, tusental	1 246	1 390	1 510
– antal tabeller	4 072	4 407	4 581
Statistikservice			
– telefonförfrågningar	12 400	10 500	8 200
– e-post	5 300	4 400	6 600

1) Innehållsmässiga och tekniska förändringar medför att jämförelser över åren gällande besöksstatistiken är svåra att göra.

SCB:s Statistikservice besvarade 8 200 förfrågningar om statistik per telefon och 6 600 per e-post. Det är totalt i nivå med 2019, men det har skett en kraftig omsvängning från telefon till mejl. Utvecklingen av webbplatsens innehåll med nya sidtyper där efterfrågad statistik sammanfattas och analyseras samt att sökfunktionen har utvecklats gör det sannolikt lättare för användaren att själv hitta svaren på enklare frågor. Frågeställningarna generellt har blivit mer komplexa.

Ökad tillgänglighet till SCB:s webbplats

SCB:s webbplats är den viktigaste kanalen för att tillgängliggöra statistiken. Antalet besök under 2020 var närmare 9,7 miljoner, vilket är en avsevärd ökning jämfört med 2019 då antalet besök på webbplatsen låg på 7,9 miljoner. Stort intresse för pandemirelaterad statistik är en viktig anledning, till exempel ökade antalet besök på faktasidan om döda i Sverige från 7 000 år 2019 till 300 000 år 2020.

Under våren lanserades *Kommuner i siffror*, en visuellt tydlig webbapp som gör det enkelt för en bred allmänhet att utifrån grundläggande statistik jämföra Sveriges kommuner med varandra. Lösningen,

som delvis finansierats av EU, hämtar data direkt från Statistikdatabasen och erbjuder geopositionering. Statistiken som ingår är bl.a. befolkning, inkomster, boende, arbetsmarknad, markanvändning, skatter och valdeltagande. Sedan lanseringen i april har ca 40 000 besök på Kommuner i siffror gjorts.

För att göra det lättare för journalister och andra att uppmärksamma ny och redaktionellt bearbetad statistik, har startsidan och webbplatsens nyhetshantering gjorts om och förbättrats. Arbete har under året också pågått med nya lösningar för presentation av regional statistik samt indikatorer för Agenda 2030. Dessa kommer att lanseras våren 2021.

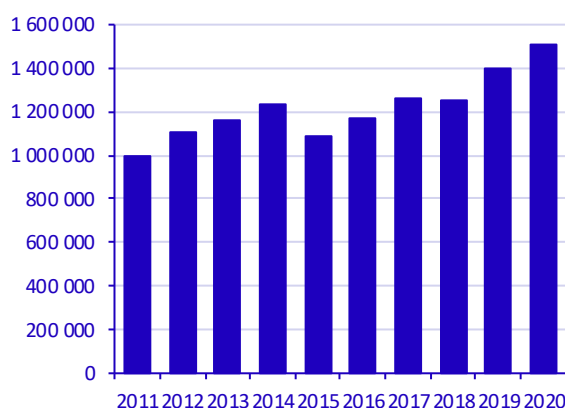
Fler tabeller i Statistikdatabasen

Vid utgången av 2020 fanns närmare 4 600 tabeller i Statistikdatabasen, vilket är en ökning med ca fyra procent jämfört med 2019. SCB har statistikansvar för 88 procent av tabellerna. Ökningen av antalet tabeller berör huvudsakligen statistik där SCB har ansvar. För området Befolkning har antalet tabeller minskat beroende på att befolkningsprognoser med

äldre antaganden tagits bort från Statistikdatabasen.

Närmare sex av tio tabeller var översatta till engelska, vilket är i samma nivå som 2019.

Figur 2: Totalt antal uttag ur Statistikdatabasen

Under 2020 gjordes drygt 1,5 miljoner uttag från Statistikdatabasen, vilket är en ökning med nio procent. Även här dominerar statistik där SCB har statistikansvar och mer än fyra av fem uttag avser sådan statistik.

Tabell 5: Resultatindikatorer i form av antal statistiknyheter, uttag ur Statistikdatabasen samt tabeller i Statistikdatabasen, efter ämnesområde

Ämnesområde	Statistiknyheter			Antal uttag			Antal tabeller		
	2018	2019	2020	2018	2019	2020	2018	2019	2020
Arbetsmarknad	41	40	40	145 479	144 747	153 248	591	591	616
Befolkning	7	5	11	318 875	293 042	368 980	240	249	186
Boende, byggande och bebyggelse	25	26	19	93 111	86 951	85 506	267	284	291
Demokrati	7	9	8	52 242	34 878	36 011	347	350	367
Handel med varor och tjänster	53	47	47	49 566	99 758	51 366	73	75	75
Hushållens ekonomi	8	6	4	47 392	46 556	46 275	133	133	142
Levnadsförhållanden	12	6	7	26 011	28 028	39 091	402	601	669
Miljö	19	22	19	19 819	20 813	27 375	196	224	222
Nationalräkenskaper	14	15	16	33 330	38 659	43 351	174	181	182
Näringsverksamhet	41	41	41	49 521	94 645	60 782	316	333	348
Offentlig ekonomi	5	5	5	32 409	34 983	30 986	87	90	90
Priser och konsumtion	40	41	41	99 779	171 297	262 394	124	125	129
Utbildning och forskning	19	13	22	29 264	31 072	32 560	487	536	605
Övrigt				13 977	15 245	11 522	75	75	89
Summa	291	276	280	1 010 775	1 140 674	1 249 447	3 512	3 847	4 011
–därutöver på uppdrag av andra SAM	68	67	72	235 167	249 289	260 586	560	560	570
Totalt	359	343	352	1 245 942	1 389 963	1 510 033	4 072	4 407	4 581

Öppna data

SCB har under året kraftsamlat för att öka tillgängligheten till all statistik i SCB:s statistikdatabas som öppna data. Detta har resulterat i att SCB numera är den myndighet som har störst antal datamängder sökbara på den nationella dataportalen som DIGG lanserade under året. Det handlar om mer än 4 400 datamängder, t.ex. statistiktabeller eller öppna geodata. Även databasverktyget PxWeb finns tillgängligt på dataportal.se som öppen källkod.

SCB tillämpar principen om öppen data som huvudregel och har ökat utbudet av fritt tillgänglig statistik genom att göra tidigare avgiftsbelagda tjänster till öppna data. Det gäller ett drygt tjugotal tabeller på små geografiska områden (DeSO, Demografiska statistikområden), liksom regionala befolkningsframskrivningar på kommunnivå och befolkningsstatistik som redovisas månadsvis för varje kommun. Inom prisområdet har också flera tabeller som tidigare varit avgiftsbelagda lagts ut som öppna data.

När Open Data Watch publicerade sin ranking i december 2020 av hur heltäckande och öppet tillgänglig statistiken är i 187 av världens länder hade Sverige avancerat från plats nio (2018) till plats fem.

För att statistik på små geografiska områden ska kunna användas optimalt har SCB lanserat en geodataplattform där SCB successivt kommer publicera öppna geodata, t.ex. tätorts- och småortsgränser, avgränsningar för DeSO. Plattformen används för SCB:s geodata som publiceras enligt EU:s Inspire-direktiv och är länkad till både den nationella Geodataportalen och dataportal.se. Ett regeringsuppdrag som resulterat i en ny regional indelning, Regionala statistikområden (RegSO) har ytterligare fyllt på SCB:s utbud av öppna data. Såväl DeSO som RegSO lämpar sig väl för studier om integration och segregation och ökar möjligheten att belysa lokala skillnader inom kommuner.

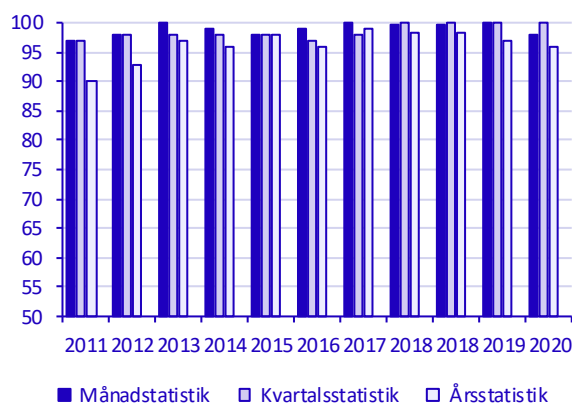
Inom kraftsamlingen för öppna data finns även att verka för tillkommande anslagsfinansiering för SCB:s Allmänna företagsregister, som idag till stor del finansieras genom avgifter. Registret är en viktig del av den nationella digitala grunddatainfrastrukturen och SCB har tagit fram underlag tillsammans

med Bolagsverket inom ramen för Lantmäteriets regeringsuppdrag om budgetära konsekvenser av den nya EU-lagstiftningen för öppna data och särskilt värdefulla datamängder.

Punktligheten något lägre

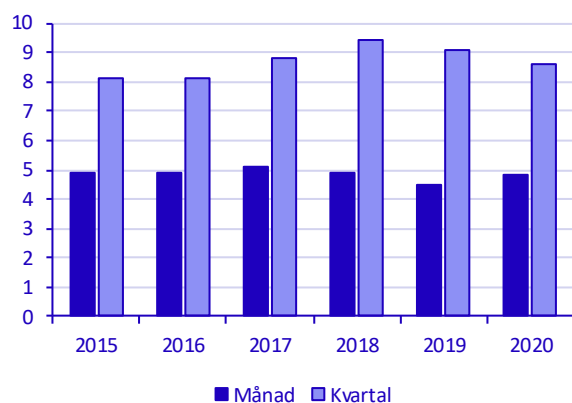
SCB har som mål att all statistik ska publiceras kl. 9.30 det datum som fastställts i den årliga publiceringsplanen. Överensstämmelsen mellan utlovad och faktisk publiceringsdag var under året 98 procent för månadsstatistiken; 100 procent för kvartalsstatistiken och 96 procent för årsstatistiken. Det är en nedgång med två procentenheter för månadsstatistiken och en procentenhet för årsstatistiken.

Figur 3: Punktlighet, andel publiceringar i enlighet med publiceringsplanen, procent

Framställningstiden mäter den genomsnittliga tiden mellan referensperiodens slut och då statistiken redovisas. För månadsstatistik var den i genomsnitt 4,8 veckor och för kvartalsstatistiken 8,6 veckor. Framställningstiden varierar marginellt mellan åren.

Figur 4: Framställningstid för månads- och kvartalsstatistik, antal veckor

Incidenter i tillgänglighet och publicering

Vid publiceringen av KPI i januari gick webbplatsen ner. Det åtgärdades inom tio minuter, men orsakade problem för användarna. Därefter gjordes förändringar av systemen för att undvika den här typen av blockering som uppstod när många automatiserade anrop gjordes samtidigt.

I april uppstod problem vid KPI-publiceringen på grund av kombinationen stort intresse från användare och belastade servrar föranlett av hemarbete med digitala möten. Därefter har tekniska förändringar gjorts för att inte trafiken från digitala möten och webbplatsbesökare ska konkurrera om samma utrymme.

Inför publiceringen av AKU i augusti låg två bilagor tillgängliga på webbplatsen i tio minuter en dag innan publicering. Inga användare bedömdes ha kommit åt informationen.

I publiceringen av AKU i oktober redovisades inte någon statistiknyhet för månadsstatistiken. Troligen berodde detta på ett handhavandefel tidigt i publiceringsprocessen.

Mer redaktionellt innehåll

Arbetet med innehåll för medborgarna har tagit ett kliv framåt detta år i och med ett nytt format för rent redaktionella texter. Under året har totalt 167 nyhetstexter i olika format publicerats utöver de statistiknyheter som går ut i anslutning till respektive offentliggörande av officiell statistik.

SCB tog tidigt fram en ingång på webbplatsen för att samla relevant information kopplat till Covid-19. Där finns utvald statistik kopplad till pandemin, till exempel om näringsliv och befolkning. Under vintertiden "Corona i statistiken" gjordes 48 nyheter med koppling till pandemin. För att möta efterfrågan på tätare information om dödstal under pandemin har också veckovis dödsstatistik publicerats. Aktivitetsindikatorn och försäljningsindikatorn har publicerats varje månad.

Sociala medier

Under 2020 har fokus varit på att utveckla fler berättande format för de olika plattformarna för att väcka intresset för statistik, hjälpa till med tolkningen och locka till läsning. Formaten har främst

varit ett sätt att tillgängliggöra statistiken för fler och mer ovana användare genom att använda så kallad storytelling, där man levandegör statistiken genom människonära berättelser.

SCB har drygt 43 000 följare på Facebook och över 10 000 följare vardera på Twitter, både svenska och engelska. På Instagram har ökningen under året varit störst, med ungefär 5 000 nya följare och i slutet av 2020 var antalet följare 21 000. Under året har SCB:s närvaro som arbetsgivare på plattformen LinkedIn intensifierats. Följantalet ökade med 1 700 personer och är nu närmare 8 000.

Under året har SCB i högre grad tagit fram innehåll som relaterar till omvärlden, mer specifikt till ämnen kring pandemin. Det redaktionella arbetet har utvecklats till att mer knyta an till innehåll i andra kanaler, t.ex. scb.se, för att kunna erbjuda fördjupande texter. Infografiken på Instagram har berört allt från årets julklapp, gästnätter, konkurser, skilsmässor under pandemin och markanvändning. Under 2020 lanserades även en mindre kampanj i våra sociala kanaler för att belysa vikten av statistik. Temat för kampanjen och den tillhörande filmen var Ett Sverige utan siffror. Filmen började visas på SVT:s program Anslagstavlan i slutet av november och fortsätter visas fram till våren 2021. Som ett resultat av arbetet med Instagram-kontot bjöds SCB in att medverka i TV4 Nyhetsmorgon och presentera statistik kopplat till aktuella ämnen. Under 2020 blev det elva gånger där allt från namn, giftermål till fritidsvanor och midsommarmat har tagits upp. Nyhetsmorgons publik beräknas vara 600 000 tittare, varje morgon.

Även 2020 publicerade SCB en julkalender på Instagram i story-formatet. Julkalendern bjöd på en tidsresa och var utformad som en frågesport där följare fick testa sina kunskaper varje dag mellan den 1 och 24 december. Ungefär 2 500 personer svarade på frågan varje dag.

Evenemang

En viktig del av SCB:s arbete för att tillgängliggöra och öka kännedom om statistiken är att arrangera och delta i olika evenemang. SCB har i och med ändrade förutsättningar med pandemin under 2020 gjort en omställning för att kunna fortsätta arrangera evenemang och sprida statistik. Övergången till

digitala seminarier hade redan påbörjats under 2019 och påskyndades under 2020, vilket har lett till att personer över hela landet har getts möjlighet att delta.

Frukost- och lunchseminarier, som tidigare haft ett begränsat antal på 40 personer i fysisk lokal, har nu kunnat ta emot upp till 200 anmälningar för live-sändning. I samband med övergång från fysiska seminarium till digitala webinarium har förutsättningar och behov förändrats vilket gjort att hela upplägget för seminarieformen setts över. En viktig förutsättning för att nå och engagera deltagarna digitalt har varit att skapa möjlighet för interaktion och ett aktivt deltagande.

Vid större konferenser, där olika seminariedelar till viss del drar olika målgrupper, har innehållet brutits ned till mer målgruppsanpassade teman. Deltagaren har därmed kunnat välja innehåll utifrån eget behov vilket blivit mer resurseffektivt och ökat valmöjligheten för deltagaren.

Positiva effekter till trots, finns det ett stort behov av fysiska möten. Ett syfte med de större konferenserna är att deltagare ska kunna nätverka och skapa kontakter vilket ofta görs under pauser och mingel och det har varit en utmaning att uppfylla under 2020.

Även internt på SCB har myndighetsledningskommunikation till medarbetare styrts över från fysiska träffar till digitala livesändningar.

Under 2020 har SCB arrangerat och medverkat i ett 20-tal evenemang. Minskningen jämfört med tidigare år beror främst på att externa evenemang där SCB skulle medverkat har ställts in och några egna arrangemang har skjutits fram till 2021. Nedan följer ett sammandrag.

SCB har inledningsvis under året deltagit på fysiska studentmässor med ekonomer och IT-utvecklare som målgrupp. Syftet är att stärka arbetsgivarvarumärket samt uppmuntra till statistikstudier och berätta om SCB som arbetsplats inför framtida rekrytering.

Under året har fem kortare webinarium (motsvarande frukostseminarium) och fyra fördjupande webinarium genomförts. I de kortare har olika teman lyfts som Så påverkas KPI av coroneffekter,

Stödmaterial för att inkludera transpersoner i enkäter och undersökningar, Så flyttar nyanlända inom Sverige och Bioekonomi – ny statistik i regionalt perspektiv. De fördjupande webinarierna har handlat om Sveriges ekonomi och inflationen, Improving Measurement of Sexual Orientation and Gender Identity och Framtidens arbetsmarknadsstatistik.

Ett årligt internationellt PxWeb-möte genomfördes under november med närmare 90 deltagare.

I oktober hölls SCB:s årliga demokratidag, en halvdag med temat Pandemins effekter på demokratin. Dagen sändes genom Youtube från studio i Stockholm och Göteborg med som mest 270 tittare och visades även direkt på SVT-forum med upp till 15 000 tittare. Utvärderingen från anmälda deltagare gav ett mycket gott betyg.

Statistikforum - konferensen om den officiella statistiken - delades i år upp i två delar för att uppfylla olika målgrupps behov. En förmiddag där deltagare från statistikansvariga myndigheter samlades digitalt med fokus på att diskutera två områden för att nå målbilden för den officiella statistiken. En eftermiddag hölls senare med temat Statistikens roll i en post-pandemisk värld med bredare målgruppsfokus. Närmare 400 deltagare från 100 olika organisationer (statliga myndigheter, näringsliv, kommuner och regioner) deltog vid livesändningen.

Nya insatser för ökad tillgänglighet:

- Kommuner i siffror – lättillgänglig webbapp
- Startside med fokus på ny statistik och nya bearbetningar
- Medverkan i TV4 om aktuell statistik
- Ingång på webbplatsen "Corona i statistiken"
- Film på temat vad vore Sverige utan siffror på Anslagstavlan i SVT
- SCB:s tabeller är nu också tillgängliga via dataportal.se
- Statistik på mindre regionala områden tillgängliga som öppen data

Fortsatta insatser för ökad tillgänglighet:

- Fler tabeller i Statistikdatabasen
- Seminarier och konferenser som når fler
- Webbartiklar och redaktionellt material
- Twitter, Facebook, Instagram och LinkedIn

Dokumentation gör statistiken mer tillgänglig

Dokumentationen är en del av statistiken, utan dokumentation är statistiken ofullständig. En ofullständig statistik ger begränsningar i användningen och ger inte användarna möjlighet att avgöra om statistiken är opartisk, relevant, av god kvalitet eller baserad på vetenskapliga grunder.

Tabell 6: Andel undersökningar med aktuell dokumentation, procent

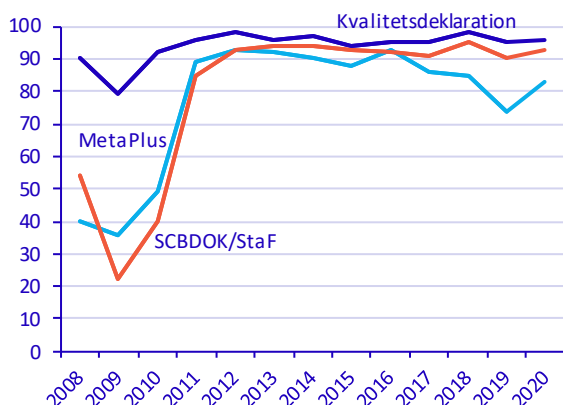
	2018	2019	2020
Kvalitetsdeklaration	98	95	96
MetaPlus	85	74	83
SCBDOK/StaF	95	90	93

För all officiell statistik ska det enligt SCB:s föreskrifter och allmänna råd (SCB-FS 2002:16 med ändring 2016:27) om offentliggörande m.m. av officiell statistik finnas en aktuell Kvalitetsdeklaration. SCB publicerar dessa i anslutning till statistiken på scb.se.

SCB publicerar också dokumentation om statistikens framställning (StaF) samt dokumentation av slutligt observationsregister (i MetaPlus).

Vid utgången av 2020 fanns en aktuell och fullständig Kvalitetsdeklaration för 96 procent av undersökningarna. Andelarna för MetaPlus och SCBDOK/StaF har ökat efter nedgång under 2019. Arbetet pågår för att ta fram den dokumentation som saknas.

Figur 5: Andel undersökningar med aktuell dokumentation 2008-2020, procent

Kvalitet i processer och statistikundersökningar

Sedan 2014 är SCB certifierad enligt den internationella standarden ISO 20 252 för marknads-, opinions- och samhällsundersökningar. Standarden ställer krav på kvalitetsledningssystemet, undersökningars olika delmoment, datainsamling, bearbetning av data samt rapportering av statistiken. SCB:s kvalitetsledningssystem säkerställer att verksamheten kontinuerligt mäts, dokumenteras, följs upp, utvärderas och förbättras. Mycket av detta arbete sker i de team som finns bildade för processer respektive enskilda eller grupper av undersökningar. Verksamhetsstödet (VST) som är tillgängligt via myndighetens intranät utgör kvalitetsledningssystemet för statistikproduktionsprocessen. VST innehåller beslutade standarder för metoder, verktyg och arbetssätt bl.a. från ISO-standarderna. Interna kvalitetsrevisioner, som görs till följd av ett ISO-krav, säkerställer standardens efterlevnad och ger verksamheten underlag för förbättringsarbete. Under 2020 genomfördes 19 kvalitetsrevisioner som resulterade i ett fyrtiotal observationer och avvikelser. Ett sjuttiofem åtgärder riktas till att förhindra att dessa upprepas. Kraven i ISO-standarderna överensstämmer även med stora delar av kraven i Riktlinjer för europeisk statistik (ESS Code of Practice) vilka SCB också uppfyller.

ISO-certifiering avvecklas

SCB har under 2020 beslutat att inte fortsätta med certifiering enligt ISO 20252 efter 2020. Standarden har sedan införandet hjälpt SCB att införa många kvalitetshöjande delar. Nu görs bedömningen att standarden, som är framtagen för marknads- och samhällsundersökningar, inte ger SCB effektivt stöd i det fortsatta kvalitetsarbetet. Som följd gjordes ingen extern ISO-revision 2020.

SCB:s interna verksamhetsstöd fortsätter som tidigare att bidra till kvalitetssäkringen av SCB:s statistikproduktion. För att stärka stödet ytterligare har en verksamhetsövergripande grupp tillsatts under hösten för att genomföra förbättringar efter en översyn och behovsinventering som togs fram våren 2020. Ett arbete har också inletts under 2020 att närmare precisera och utveckla SCB:s kvalitetsledning i stort med fokus på att stärka och systematisera det produktionsnära kvalitetsarbetet.

Granskningar utförda av Riksrevisionen

Riksrevisionen har granskat effektutvärderingar av näringspolitiken genomförda av myndigheter under perioden 2015 till 2018. SCB har berörts av granskningen som leverantör av data och viss deskriptiv beskrivning till Almi. I granskningsrapporten konstaterar Riksrevisionen att de effektutvärderingar som genomförs i en majoritet av fallen är av bristfällig kvalitet. Riksrevisionen riktar inga specifika rekommendationer till SCB men anser generellt att regeringen ska använda Tillväxtanalys för att utvärdera näringspolitiska insatser. Almi uppmanas att förtydliga syftet med rapporteringen och om det avser effektutvärderingar anlita en utförare med särskilt kompetens för detta.

I Riksrevisionens granskning avseende i vilken utsträckning Nationalräkenskaperna (NR) håller tillräckligt god kvalitet för att utgöra underlag för välinformerade finanspolitiska beslut rekommenderades att SCB ska distribuera information direkt till statistikens användare. I regleringsbrevet avseende 2021 ger regeringen SCB i uppdrag att i samarbete med Ekonomistyrningsverket och Konjunkturinstitutet genomföra en förändring i linje med rekommendationen. Det innebär att SCB ska kunna distribuera statistik direkt till Regeringskansliet.

Under 2020 har en granskning avseende FoU-verksamhet vid statliga myndigheter påbörjats av Riksrevisionen. Syftet med granskningen är att besvara frågan om statens FoU-satsningar vid myndigheter fungerar effektivt och ändamålsenligt. SCB har besvarat den enkät som tillställts myndigheten med utgångspunkt från det utvecklingsarbete som sker inom ramen för instruktionen med syfte att utveckla ny eller förbättrad statistik, system, process eller metod.

Utvärdering med stöd av externa experter

SCB tillämpar sedan 2011 ett utvärderingssystem kallat ASPIRE (A System for Product Improvement, Review and Evaluation) som med stöd av externa experter utvärderar utvalda viktiga statistikprodukter. Till 2019 års omgång av ASPIRE gjordes flera förändringar jämfört med tidigare omgångar.

ASPIRE-utvärderingarna ger två huvudsakliga mått på tillförlitlighet som följer av kvalitetsbegreppet för

officiell statistik, dels för tillförlitlighet totalt, dels för samtliga osäkerhetskällor. Det senare utgörs av ett viktat genomsnittsbetyg för varje enskild osäkerhetskälla, t.ex. urval, bortfall, mätning osv. De rekommendationer som lämnas utgör underlag till det löpande förbättringsarbetet.

Tabell 7: Betygsättning 2020

Statistikprodukt	Antal bedömda kriterier	Betyg tillförlitlighet totalt	Genomsnittsbetyg Osäkerhetskällor
Produktionsvärdesindex	48	35	35
Kvartalsvisa Lufträkenskaper	48	42	42
Byggstatistiken	42	28	33
Totalt	138	35	37

Fr.o.m. 2019 finns två grupper av produkter som vartannat år utvärderas inom ASPIRE. Årets utvärdering bestod av tre nya produkter som tidigare inte utvärderats. Inför årets utvärdering gjordes ytterligare förtydliganden i bedömningskriterierna.

Intervallen i de kvalitativa bedömningarna är; svag (10-24), måttlig (25-44), bra (45-64), mycket bra (65-84), utmärkt (85-100).

Tillförlitlighet totalt bedöms som det mest relevanta måttet för externa intressenter av statistiken. För att få ett högt betyg för tillförlitlighet totalt vill experterna se en djupare förståelse hos produkten av användarkraven avseende tillförlitlighet samt kunskap om hur olika osäkerhetskällor påverkar tillförlitlighet totalt, allt i relation till statistikens ändamål.

Samtliga tre produkter fick lägre betyg än produkterna som utvärderats föregående år. Detta bedöms bero dels på de förtydliganden och de något skärpta bedömningskriterierna, dels på att dessa produkter inte haft lika mycket erfarenhet i att utveckla kvalitetsledningsstrategier jämfört med tidigare produkter som varit med i flera omgångar av ASPIRE.

Betygen indikerar att de nya produkterna har stor utvecklingspotential avseende att bedöma och kommunicera statistikens tillförlitlighet till användarna. Dessutom är det viktigt att användardialogen tydligare berör statistikens användning och vilken tillförlitlighet som krävs utifrån det och vilka följder

detta bör få för statistikens design, presentation och annat förbättringsarbete.

En generell rekommendation som utvärderings-teamet lyfte fram var att utveckla s.k. ”statistiskt ledarskap”. Bl.a. understryks vikten av att den statistiska expertisen inklusive metodexpertis blir mer engagerad i dialogen med användare. Expert-teamet pekar också på att myndigheten behöver ta steg som stärker möjligheterna för de som har specialistkompetens att verka för att bästa praxis används genomgående och mer konsekvent i statistikproduktionen.

Statistikproduktionsprocess för förbättrad effektivitet och kvalitet

Den långsiktiga inriktningen mot en gemensam produktionsmiljö har fortsatt under året. Fortsatta insatser har också gjorts för att stabilisera funktionaliteten i befintliga delar av produktionsmiljön. Under året har också insatser gjorts för att modernisera flera existerande IT-verktyg.

Arbetet med att uppgradera och vidareutveckla myndighetens webbplats och Statistiskdatabasen har fortsatt. En funktion för att automatisera laddningen av statistikdatabasen har lanserats och kommer att minska de manuella momenten i arbetet.

SCB:s interna instrument för självutvärdering av produktionen av statistikundersökningarna har använts även 2020. Genom mätningen har förbättringsmöjligheter och förslag till åtgärder identifierats, både på lokal och generell nivå.

SCB:s insamlingsverktyg för webbinsamling har fått ett s.k. responsivt gränssnitt som kommer att införas successivt och förbättra möjligheterna att införa kombinerad insamling i samtliga intervjuundersökningar. Även det införandet kommer göras successivt under flera år.

Under året har också ytterligare utveckling gjorts för att införa säkrare inloggning i SCB:s e-tjänster. Implementeringen i SCB:s datainsamling har tyvärr blivit ytterligare försenad men har påbörjats i slutet av 2020. Den fortsatta implementeringen inklusive

utskick via Mina meddelanden till medborgare och företag som önskar kommunicera digitalt med myndigheter kommer att ske under 2021.

Under året har en första version av nytt verktyg för hantering av innehållsmetadata satts i produktion. Tillsammans med det nya systemet för produktion av Nationalräkenskaperna samt en uppdaterad version av insamling av filer både från företag och från dataleverantörer såsom andra myndigheter, lägger detta grunden för att införa metadatastyrda beräkningar och bättre strukturerad datalagring. Det i sin tur kommer öka möjligheten att återanvända information, t.ex. data från digitala årsredovisningar och arbetsgivardeklarationer, mellan olika undersökningar på SCB. I december lanserades också SCB:s första statistiktaxonomi avseende företags-ekonomisk statistikrapportering för månad och för kvartal. Detta är ett led i att införa insamling av information direkt från företagens affärssystem och minska uppgiftslämnarbördan.

Felrapporter och korrigeringar

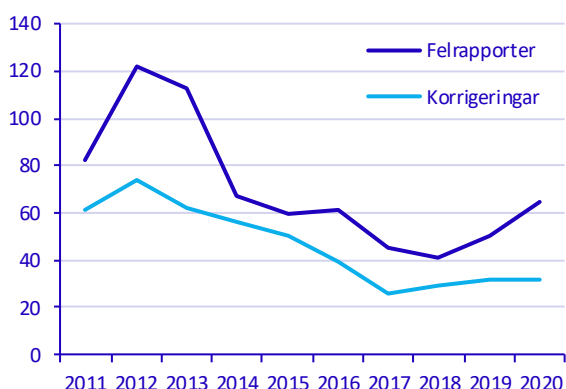
SCB har rutiner för att hantera fel och korrigeringar i den publicerade och levererade statistiken. På webbplatsen märks alla korrigeringar till följd av upptäckta fel och användarna aviseras på olika sätt beroende på typ av korrigering. Fel i statistikproduktionen dokumenteras i en felrapport med en beskrivning av grundorsakerna till att felet uppstått och de åtgärder som vidtagits för att undvika att liknande fel uppstår igen.

Under 2020 gjordes 32 korrigeringar av publicerad statistik, vilket är lika många som året innan. En av korrigeringarna bedömdes som allvarlig och härrör till justeringar i kalenderkorrigerade värden i Detaljhandelsindex.

Under 2020 har 65 felrapporter inkommit, det är en ökning jämfört med föregående år då det var 50 inrapporterade fel. Det ligger lägre än perioden 2011–2014 då det genomsnittliga antalet var 96 men en uppåtgående trend kan skönjas de senaste åren. Analys av felrapporterna visar fortsatt på vikten att ha uppdaterade och tydliga arbetsrutiner, i synnerhet vid hög rörlighet bland personalen. Det är också tydligt att det även vid mindre förändringar av program är viktigt att göra tillräckliga tester.

Manuell hantering av rutinmoment är fortsatt en riskfaktor i produktionen. En ökad satsning på att automatisera och bygga bort manuella moment pågår.

Figur 6: Antal felrapporter och korrigeringar, 2011–2020

Bortfall

SCB strävar efter att hitta nya datakällor och har som strategi att välja datakällor som leder till att direktinsamlingen av uppgifter minskar. Direktinsamling är en metod som är resurskrävande, inte bara för SCB, utan belastar också såväl individer som företag. Alla uppgifter finns dock inte att återfinna på annat sätt än att fråga respondenten i en enkät eller intervju.

Bortfall innebär att man inte får svar från alla man frågar i en statistisk undersökning. Att SCB inte lyckas samla in data från en individ eller ett företag kan ha flera olika orsaker. De vanligaste orsakerna till bortfall är ”ej kontakt”, dvs. att SCB inte lyckas komma i kontakt med den som ska svara, och ”avböjd medverkan”, dvs. att individen eller företaget inte vill vara med i undersökningen. Det senare är särskilt vanligt i undersökningar utan uppgiftslämnarplikt så som alla individundersökningar.

Bortfall kan vara ett allvarligt problem om det visar sig att bortfallet inte är slumpmässigt utan samvarierar med en eller flera viktiga undersökningsvariabler. Till exempel är det tänkbart att personer som blir engagerade av frågorna i en undersökning svarar mera villigt än vad de mindre intresserade gör eller att bortfallet är systematiskt sett till vissa grupper. Då riskerar statistiken att bli missvisande

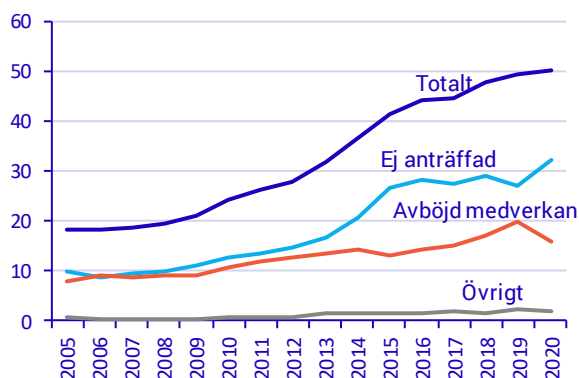
eller snedvriden. SCB använder, när det är möjligt, statistiska metoder som nyttjar bakgrundsinformation om urvalet och populationen för att minska effekten av bortfallet. Metoderna tar hänsyn till hur olika grupper har svarat, en s.k. kalibreringsteknik. Arbete pågår exempelvis att börja använda de månatliga arbetsgivardeklarationerna som ny hjälpinformation i AKU.

För att ge en uppfattning om bortfallet och dess huvudsakliga orsaker visas data om bortfallets utveckling i AKU, där data samlas in från individer genom telefonintervju.

Det totala bortfallet i AKU har ökat för varje år men det senaste året har ökningstakten varit relativt låg. Sedan 2009 har bortfallet ökat från 21,0 procent till 50,3 procent 2020, dvs. med drygt 29 procentenheter på tolv år.

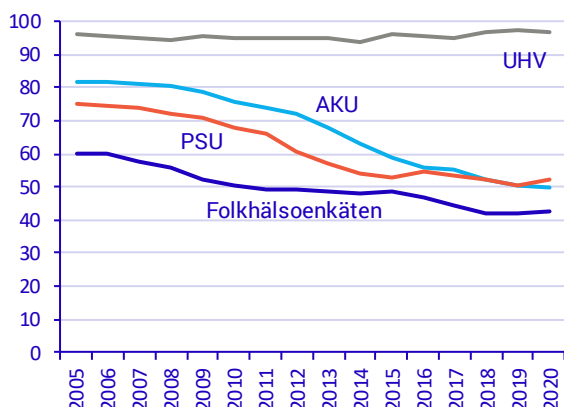
Den vanligaste orsaken till bortfall är ”ej anträffad”. Det är också ”ej anträffad” som står för större delen av ökningen av bortfallet under åren 2011–2016, även om läget därefter stabiliserats. Det senaste årets ökning bedöms bero på den utökning av urvalet, som gjordes efter att samarbetet med den tidigare underleverantören avslutats, där kontaktuppgifterna för det nya delurvalet initalt var bristfälliga men successivt förbättras.

Figur 7: Bortfallet i AKU, procent, 2005–2020

Över tid har det således blivit allt svårare för SCB att komma i kontakt med individerna som ska intervjuas. Detta medför också att fler kontaktförsök behöver göras, vilket leder till att kostnaderna för intervjuinsamling ökar.

Figur 8: Svarsfrekvens i procent, 2005–2020¹

1) Bortfallet för UHV har räknats som ett genomsnitt av månaderna januari till oktober, då insamlingen för årets sista månader pågår en bit in under innevarande år. Folkhälsoenkäten genomfördes ej under 2019.

Partisypatiundersökningen (PSU) genomförs i maj och i november varje år. Data i PSU samlas sedan ett par år tillbaka, in genom kombinerad insamling där man kan svara på undersökningen antingen via en webbenkät eller via telefonintervju. Svarsfrekvensen i PSU minskade med ca 20 procentenheter under 2010-talet, men har ökat igen under 2020.

Datainsamlingen för den *Nationella Folkhälsoenkäten* genomförs vart annat år sedan 2016 och undersökningen genomfördes senast under 2020.

Utrikeshandel med varor (UHV) är en företagsundersökning belagd med uppgiftslämnarplikt. Svarsfrekvensen var ungefär 97 procent 2020 och har de senaste tio åren pendlat mellan 94 och 97 procent.

Det är tydligt att undersökningar som inriktar sig mot individer och som är frivilliga haft ett likartat nivåskifte i svarsfrekvens. De insatser som gjorts under årens lopp kring datainsamling från individer har inte förmått att vända på utvecklingen men de bedöms dock ha dämpat fallet.

SCB och uppgiftslämnarna

"Kostnaderna för uppgiftslämnandet till statistiken ska minska."

"Myndigheten ska redovisa företags och andra uppgiftspliktiga organisationers kostnader för uppgiftslämnandet."

Regleringsbrev för budgetåret 2020

SCB mäter tidsåtgång och kostnad för anslagsfinansierade undersökningar (utom individ- och hushållsundersökningar) samt officiell statistik som SCB producerar på uppdrag åt andra statistikansvariga myndigheter. Från och med 2017 innehåller sammanställningen endast undersökningar med uppgiftslämnarplikt som genomförs årligen eller oftare. En revidering av uppgifterna för 2019 har gjorts på grund av en felaktig uppskattning av uppgiftslämnarbördan i samband med ändring av en undersöknings utformning.

Årets sammanställning visar på en minskning av uppgiftslämnandet för företag och organisationer med ca 11 000 timmar. Uppskattningsvis är hälften av minskningen temporär och beror på att undersökningar ställts in på grund av Covid-19.

Även inom kommuner och regioner har det skett en minskning och drygt halva minskningen bedöms vara temporär där vissa undersökningar inte genomfördes på grund av Covid-19. Uppgiftslämnandet för statliga myndigheter var i princip oförändrat. Det bör betonas att osäkerheten i den tillämpade metoden att beräkna uppgiftslämnarbördan är stor. Tiden för uppgiftslämnandet kan variera i en och samma undersökning beroende på till exempel företagets eller kommunens storlek, organisation eller hur dess administrativa system är uppbyggda. Det är därför svårt att uppskatta en genomsnittlig tidsåtgång. I flertalet undersökningar frågar SCB uppgiftslämnaren hur stor tidsåtgången är. För övriga undersökningar uppskattas tidsåtgången för uppgiftslämnandet av ansvariga för undersökningen.

Tabell 8: Förändring av kostnader och timmar för uppgiftslämnande jämfört med föregående år¹

	2018	2019 ²	2020
Miljoner kronor	- 4	10	-23
Antal timmar (tusen)	- 4	12	-29

1) Uppgifterna är avrundade till miljoner kronor respektive tusentals timmar.

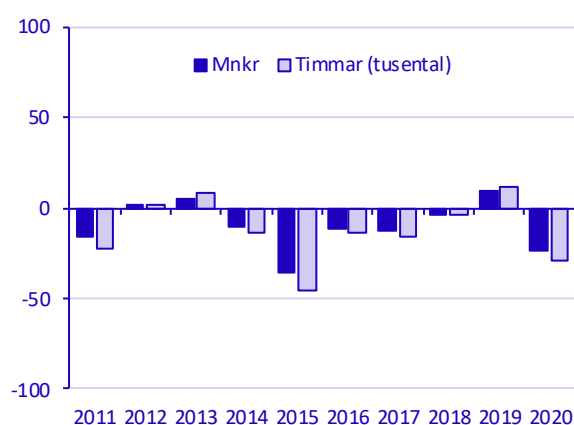
2) Uppgifterna för 2019 har reviderats.

Tidsåtgång 2020

Tidsåtgången för uppgiftslämnandet till SCB under 2020 har för företag, organisationer, statliga myndigheter, kommuner och regioner uppskattats till totalt 456 000 timmar. Förändringen mellan 2019 och 2020 är en minskning med drygt 29 000 timmar.

Tidsåtgången för företag och organisationer har minskat med ca 11 000 timmar, vilket motsvarar ca 3,0 procent. Tiden för myndigheter är i princip oförändrad. Tidsåtgången för kommuner och regioner har minskat med ca 17 000 timmar. Som tidigare nämnts är uppskattningsvis hälften av minskningen i tidsåtgången för uppgiftslämnandet i företag och organisationer samt kommuner och regioner en effekt av att ett antal undersökningar inte genomförts pga. pandemin.

Figur 9: Förändring av kostnader och timmar för uppgiftslämnande jämfört med föregående år, 2011-2020¹

1) Uppgifterna för 2019 är reviderade

Kostnader 2020

Den totala kostnaden för uppgiftslämnandet har för året beräknats till 394 mnkr, varav 332 mnkr avser kostnaden hos företag och organisationer, 2 mnkr avser kostnaden hos myndigheter och 60 mnkr avser kostnaden hos kommuner och regioner. Den totala kostnaden har minskat med 23 mnkr eller ca 5,6 procent jämfört med 2019. Timkostnaderna har i beräkningarna för året antagits vara 893 kronor för företag och organisationer samt 738 kronor för myndigheter, kommuner och regioner.

Att minska och underlätta uppgiftslämnandet

SCB arbetar löpande med att förenkla för uppgiftslämnarna. Idag använder merparten av SCB:s företagsundersökningar webbinsamlingsverktyget SIV. Löpande sker förbättringar bl.a. i form av utökad uppgiftslämnargranskning och bättre mallar och för att underlätta för uppgiftslämnarna att lämna rätt uppgifter ses blanketter och instruktioner över och förtydligas inför varje ny produktionsomgång. Inkommande och utgående frågor analyseras vid produktionsomgångens slut. Det kan leda till

ändrad disposition och formuleringar samt justerad eller utökad uppgiftslämnargranskning.

Graden av digitalisering ökar även hos uppgiftslämnarna, vilket underlättar uppgiftslämnandet och minskar svarstiden. För att nyttja dessa digitala möjligheter bättre har arbetet med att erbjuda företag att lämna uppgifter via fil intensifierats under året. Funktionaliteten för att samla in data från företag och organisationer via s.k. maskin-till-maskin-lösningar har fortsatt att utvecklas, och använts i produktion i några undersökningar. Samma tekniska lösning används också för insamlingen av data från administrativa register från andra myndigheter. Sedan 2019 har löpande mottagning av Digitala årsredovisningar från Bolagsverket och data från Skatteverket avseende Arbetsgivardeklarationer på individnivå implementerats i den nya lösningen. I december 2020 lanserades en första version av en statistiktaxonomi som kommer att kunna användas för att lämna data för enskilda företag till flera av SCB:s undersökningar via maskin-till-maskin fr.o.m. 2021.

Under året har arbetet fortsatt med att kartlägga insamlingsvariabler för att få kontroll på ev. dubbelinsamling och skapa förutsättningar för att kunna ersätta direktinsamling med administrativa data och även införa maskin-till maskin-lösningar i större utsträckning. Arbeta pågår med att analysera det insamlade materialet.

Under 2020 har ett projekt pågått för att se över den granskning som görs i undersökningarna och bara göra sådan granskning som faktiskt ger betydande effekter på statistiken. Projektet har resulterat i att antalet undersökningar med uppgiftslämnargranskning, dvs. kontroller vid ifyllandet, ökat ytterligare. Det medför en viss ökning av tiden för uppgiftslämnandet vid inlämnandet, men minskar antalet återkontakter betydligt, vilket gör att den totala tiden bedöms minska eller förbli oförändrad. Tiden för återkontakter ingår inte i beräkningen av uppgiftslämnarnas kostnader.

SCB samråder med Näringslivets Regelnämnd (NNR) och med Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) inför alla planerade förändringar av uppgiftslämnandet. Det gäller såväl ny statistik som utvidgningar och neddragningar. Även Regelrådets

yttrande ska inhämtas vid förändringar i regelverket om det medför effekter av betydelse för företagen.

Samarbete med andra myndigheter för att förenkla uppgiftslämnandet

SCB har fortsatt att leverera uppgifter om arbetsställen till den sammansatta bastjänsten för grundläggande uppgifter som Bolagsverket ansvarar för.

SCB deltar i det projekt som SKR, Tillväxtverket, Bolagsverket och kommuner bedriver för att möjliggöra anslutning av fler aktörers e-tjänster. Under 2020 har anslutning av myndigheters verksamhetssystem för direkt återanvändning av grundläggande uppgifter fortsatt. För att SCB ska kunna leverera uppgifter för direkt återanvändning, behöver ny finansiering tillkomma samt att förordningen om det allmänna företagsregistret (SFS 1984:692) ändras.

I juli 2016 fick Bolagsverket ett regeringsuppdrag att i samarbete med SCB, Skatteverket, Finansinspektionen och Bokföringsnämnden möjliggöra digital inlämning av årsredovisningar, vilket slutrapporterades i mars 2018. I mars 2018 fick Bolagsverket ett nytt regeringsuppdrag att fortsätta utvecklingen av tjänsten till att omfatta alla företagsformer som enligt lag ska upprätta och skicka in en årsredovisning. Även det fortsatta regeringsuppdraget, som pågår till mars 2021, genomför Bolagsverket i samarbete med bl.a. SCB. Under 2020 har arbetet med att samordna begrepp och möjliggöra återanvändning av begrepp i fler taxonomier fortsatt, och en uppdaterad taxonomi avseende årsredovisning för större

aktiebolag och en ny taxonomi för koncernredovisning har publicerats. Parallellt med sitt deltagande i Bolagsverkets regeringsuppdrag har SCB utvecklat en taxonomi för företagsekonomisk statistikrapportering, denna utveckling har skett i samverkan med samsamradsmyndigheterna i Bolagsverkets regeringsuppdrag. Statistiktaxonomin publicerades i december 2020 och omfattar i den första versionen statistikuppgifter som efterfrågas per kvartal och per månad. Arbetet med en taxonomi som omfattar årlig statistikrapportering fortsätter under 2021. Samordning och återanvändning av begrepp är en viktig grund för att möjliggöra en effektiv hantering hos företagen. Statistiktaxonomin syftar till att möjliggöra en helt digital rapporteringskedja och är ett led i SCB:s arbete med att minska företagets kostnader relaterade till statistikrapportering. Samordningen möjliggör även en effektiv återanvändning av information ur årsredovisningar. När årsredovisningar finns i ett digitalt och strukturerat format minskar SCB:s behov av att direktinsamla denna typ av information för statistikändamål.

SCB har även under 2020 deltagit i det nordiska samsamradsprojektet Nordic Smart Government med deltagande från Norge, Danmark, Finland och Island. Deltagande svenska myndigheter förutom SCB är Bolagsverket och Skatteverket. Ett av projektets mål är att förenkla uppgiftslämnandet till statliga myndigheter för små och medelstora företag. Projektet kommer att fortgå under de kommande åren med fokus på effekthemtagning.

Tabell 9: Kostnader och timmar för uppgiftslämnande 2020

	Antal tusen timmar	Förändring jämfört med fg. år, tusen timmar	Kostnad, mnkr	Förändring jämfört med föregående år, mnkr
Företag, organisationer och myndigheter	456	-29	394	-23
varav företag och organisationer	371	-11	332	-10
varav statliga myndigheter	3	0	2	0
varav kommuner och regioner	82	-17	60	-13

Avgiftsfinansierad verksamhet

"Målet för den avgiftsfinansierade verksamheten är att, genom att utföra uppdrag utifrån olika användares behov, öka möjligheterna att utnyttja det statistiska material och den statistiska kompetens som finns inom myndigheten."

Regleringsbrev för budgetåret 2020

Den avgiftsfinansierade verksamheten vid SCB utgör nästan halva SCB:s omsättning. I den strategiska inriktningen för SCB:s verksamhet är den avgiftsfinansierade verksamheten integrerad med den anslagsfinansierade. Grunden till detta är att produktion av statistik ska kunna bedrivas effektivt, t.ex. genom att underlag till den officiella statistiken även ska kunna användas för andra statistikändamål. Den avgiftsfinansierade verksamheten hanteras administrativt och produktionsmässigt på ett likartat sätt som anslagsverksamheten i många avseenden.

Den avgiftsfinansierade verksamheten består av uppdragsverksamhet, tjänsteexport, adressförsäljning från Allmänna företagsregistret samt tillhandahållande av en Tillsynsdatas på uppdrag av Riksbanken och Finansinspektionen. Under en övergångsperiod har också SCB, på uppdrag av Skolverket, ansvar för skolenhetsregistret, vilket möjliggjordes via en ändring i regleringsbrevet.

Som en del i att nå det övergripande målet att leverera användbar statistik och data har SCB under 2020 bildat en enhet för uppdragstjänster. Den ansvarar för det interna stödet i den avgiftsfinansierade verksamheten samt utför standardiserade och återkommande uppdrag. Enheten ska leda till delmålet att SCB har en kostnadseffektiv uppdragservice som är lyhörd för användarnas behov och som upplevs som smidig och enkel att ha att göra med.

SCB har interna riktlinjer för uppdragsverksamheten där det rättsliga stödet för uppdragsverksamheten framgår, liksom strategiska principer och vilka typer av uppdrag som SCB inte åtar sig att genomföra.

Resultat

SCB:s avgiftsfinansierade verksamhet bedrivs med full kostnadstäckning. Fördelningen av intäkter och kostnader till anslags- respektive avgiftsfinansierad verksamhet görs utifrån verksamhetsinnehållet. Av SCB:s totala intäkter är knappt hälften hänförliga till den avgiftsfinansierade verksamheten. Till den avgiftsfinansierade verksamheten medräknas intäkter av avgifter och andra ersättningar, intäkter av bidrag samt finansiella intäkter som kan hänföras till den avgiftsfinansierade verksamheten.

SCB:s regleringsbrev innehåller en indelning av avgiftsbudgeten på områdena Staten uppdragsgivare, Övriga uppdragsgivare samt Tjänsteexport. Den avgiftsfinansierade verksamhetens intäkter, kostnader och resultat redovisas enligt denna indelning.

Beräknade intäkter och kostnader för den avgiftsfinansierade verksamheten uppgick enligt avgiftsbudgeten i regleringsbrevet till 510,0 mnkr respektive 512,2 mnkr. Beräknat resultat enligt avgiftsbudgeten för året var sammantaget -2,2 mnkr varav Staten uppdragsgivare 4,0 mnkr, Övriga uppdrag -6,0 mnkr och Tjänsteexporten -0,2 mnkr.

Intäkterna för år 2020 är 38,9 mnkr lägre jämfört med avgiftsbudgeten och kostnaderna 45,2 mnkr lägre vilket medförde att resultatet för den avgiftsfinansierade verksamheten sammantaget blev 6,4 mnkr högre och var totalt 4,2 mnkr.

För Staten uppdragsgivare är intäkterna och kostnaderna 11,8 mnkr respektive 12,2 mnkr lägre och resultatet 0,4 mnkr högre jämfört med avgiftsbudgeten. Resultatet för området blev 4,4 mnkr. Intäkter avseende Officiell statistik är i nivå med plan så den stora förändringen beror på att andra uppdrag till statliga myndigheter har minskat.

För Övriga uppdragsgivare är intäkterna 2,1 mnkr högre och kostnaderna är 2,5 mnkr lägre jämfört med avgiftsbudgeten. Resultatet för området är 4,7 mnkr högre än budgeten.

Pandemin har haft stor påverkan på tjänsteexporten och intäkterna minskade med 29,2 mnkr och kostnaderna med 30,5 mnkr jämfört med avgiftsbudgeten till följd av att verksamheten inte har kunnat

genomföras som planerats i samarbetsländerna och antal resor har legat på en mycket låg nivå. Däremot har digitala korttidsuppdrag genomförts. Resultatet för tjänsteexporten blev 1,3 mnkr högre än avgiftsbudgeten och uppgick till 1,1 mnkr. Det förbättrade resultatet beror bland annat på att utvecklingskostnader och kostnader för trainees inte varit så höga som planerats pga. pandemin.

Resultatet för den avgiftsfinansierade verksamheten 2020 innebär att det ackumulerade överskottet uppgår sammantaget till 28,1 mnkr (6,0 procent av den avgiftsfinansierade verksamhetens totala intäkter).

Vid utgången av 2020 finns ett ackumulerat underskott om 13,6 mnkr avseende området Staten uppdragsgivare vilket är en minskning med 4,4 mnkr. Det ackumulerade underskottet inom området är hänförligt till officiell statistik bland annat till följd av att överenskommelserna för officiell statistik tidigare inte har inrymt kostnader för förvaltning och utveckling i tillräckligt stor utsträckning. SCB har en åtgärdsplan för att minska obalanserna och få långsiktig balans inom den avgiftsfinansierade verksamhetens olika delar. En uppdaterad åtgärdsplan som beaktar utfallet 2020 kommer att tas fram i samband med årets budgetunderlag.

Tabell 10: Intäkter, kostnader och resultat i avgiftsfinansierad verksamhet, mnkr

		2018	2019	2020
Staten uppdragsgivare	Tidigare års över-/underskott	-27,3	-20,4	-18,0
	Intäkter ¹	351,8	344,5	328,2
	Kostnader ²	344,9	342,0	323,8
	Utfall	6,9	2,4	4,4
	Ackumulerat över-/underskott	-20,4	-18,0	-13,6
Övriga uppdragsgivare	Tidigare års över-/underskott	42,4	43,4	39,7
	Intäkter ¹	96,2	85,5	82,1
	Kostnader ²	95,2	89,1	83,5
	Utfall	1,0	-3,7	-1,3
	Ackumulerat över-/underskott	43,4	39,7	38,4
Tjänsteexport	Tidigare års över-/underskott	3,0	1,2	2,1
	Intäkter ¹	61,5	82,3	60,8
	Kostnader ²	63,3	81,3	59,7
	Utfall	-1,8	1,0	1,1
	Ackumulerat över-/underskott	1,2	2,1	3,3
Totalt	Intäkter ¹	509,5	512,2	471,1 ³
	Kostnader ²	503,4	512,5	467,0
	Resultat för avgiftsfinansierad verksamhet	6,1	-0,3	4,2
	Totalt ackumulerat över-/underskott	24,2	23,9	28,1

1) Inklusive intäkter av avgifter och andra ersättningar och intäkter av bidrag samt finansiella intäkter som kan hänföras till den avgiftsfinansierade verksamheten.

2) Inklusive gemensamma kostnader som kan hänföras till den avgiftsfinansierade verksamheten.

3) Varav intäkter av avgifter och andra ersättningar 439,8 mnkr, intäkter av bidrag 31,1 mnkr och finansiella intäkter 0,2 mnkr.

SCB:s olika tjänster i den avgiftsfinansierade verksamheten

Intäkterna inom den avgiftsfinansierade verksamheten minskade med 41,1 mnkr i jämförelse med föregående år. Kostnaderna minskade med 45,5 mnkr främst beroende på minskade driftskostnader. Den avgiftsfinansierade verksamheten uppvisar ett överskott år 2020 om 4,2 mnkr.

Tabell 11: Avgiftsfinansierad verksamhet, mnkr

	2018	2019	2020
Intäkter ¹	509,5	512,2	471,1 ³
Kostnader ²	503,4	512,5	467,0
Resultat	6,1	-0,3	4,2
Ackumulerat överskott	24,2	23,9	28,1
Antal timmar (tusental)	718	716	713

1) Inkl. avgiftsfinansierade verksamhetens andel av gemensamma intäkter.

2) Inklusive gemensamma kostnader som kan hänföras till den avgiftsfinansierade verksamheten.

3) Varav intäkter av avgifter och andra ersättningar 439,8 mnkr, intäkter av bidrag 31,1 mnkr och finansiella intäkter 0,2 mnkr.

Den avgiftsfinansierade verksamheten består av ett stort antal tjänster och produkter, allt från enkla tabeller till komplexa informationssystem och hela statistiska undersökningar omfattande alla moment från datainsamling till färdig rapport. SCB utför också årligen ett stort antal bearbetningar av olika statistikregister.

Tabell 12: Intäkter¹ i avgiftsfinansierad verksamhet efter uppdragskategori, mnkr

	2018	2019	2020
Datainsamling/total statistisk undersökning	220,3	223,1	231,7
Konsultation m.m.	64,9	59,5	55,2
Statistisk bearbetning av befintliga register	123,0	107,8	85,2
Nominella uttag	25,9	26,6	25,2
Tjänsteexport	61,5	82,3	60,8
Övrigt	13,6	12,9	13,1
Publikationer	0,3	0,1	0,0
Totalt	509,5	512,2	471,1

1) Inklusive intäkter av avgifter och andra ersättningar och intäkter av bidrag samt finansiella intäkter som kan hänföras till den avgiftsfinansierade verksamheten.

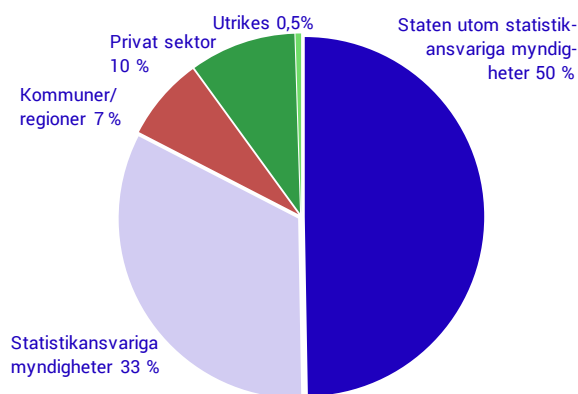
Datainsamling/total statistisk undersökning utgjorde den största uppdragskategorin för året och ökade med 5 procent mot föregående år i förhållande till totala intäkter. Ökningen i uppdragskategorin Datainsamling/total statistisk undersökning beror delvis på att ett större uppdrag har flyttats från kategorin Statistisk bearbetning av befintliga register där intäkterna också har minskat. Tjänsteexporten har också minskat i jämförelse med 2019, medan övriga ligger på liknande nivåer.

Färre antal uppdrag under 2020

Under 2020 registrerades 4 875 nya uppdrag vilket innebär en minskning med 575 uppdrag jämfört med föregående år. De flesta uppdragen var av mindre omfattning och ca 12 procent utgjordes av uppdrag över 50 000 kr.

Statliga myndigheter utgjorde den största kundkategorin och stod för drygt 80 procent av den avgiftsfinansierade verksamhetens intäkter. En tredjedel av den totala volymen utgjordes av uppdrag åt statistikansvariga myndigheter. Här ingår, bland annat, uppdrag som avser officiell statistik samt utrednings- och utvecklingsuppdrag.

Figur 10: Intäkter¹ i avgiftsfinansierad verksamhet efter kundkategori, procent

1) Inklusive intäkter av avgifter och andra ersättningar och intäkter av bidrag samt finansiella intäkter som kan hänföras till den avgiftsfinansierade verksamheten.

Utveckla produkter, tjänster och service

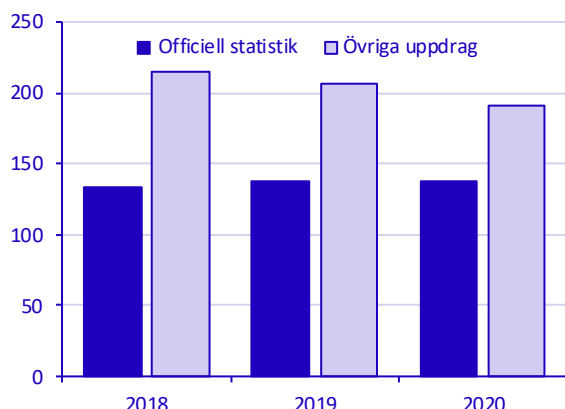
"Myndigheten ska inom ramen för sin statistikverksamhet utföra uppdrag åt andra myndigheter, i den utsträckning som den har tillgängliga resurser för det. Myndigheten ska prioritera uppdrag som rör officiell statistik."

Förordning (2016:822) med instruktion för Statistiska centralbyrån

Uppdrag åt statliga myndigheter

Volymen i den avgiftsfinansierade verksamheten som utfördes åt statliga myndigheter (exkl. tjänsteexport) var ca 328 mnkr. Av den utgjorde knappt 42 procent uppdrag avseende produktion av officiell statistik till statistikansvariga myndigheter. Volymen som avser officiell statistik var på samma nivå jämfört med föregående år.

Figur 11: Intäkter¹ i avgiftsfinansierad verksamhet från statliga myndigheter efter officiell statistik och övriga uppdrag, mnkr

1) Inklusive intäkter av avgifter och andra ersättningar och intäkter av bidrag samt finansiella intäkter som kan hänföras till den avgiftsfinansierade verksamheten exkl. tjänsteexport.

Den officiella statistik som SCB har producerat enligt överenskommelser med statistikansvariga myndigheter (SAM) handlar ofta om långsiktiga åtaganden. SCB kan ansvara för hela statistikproduktionen, från insamling till publicering, eller för vissa delmoment. SCB arbetar aktivt för att tillsammans med uppdragsgivarna utveckla den officiella statistiken. SCB har även utfört statistiska undersökningar åt myndigheter som vänt sig direkt till SCB, även om det inte gäller officiell statistik. Undersökningar som inneburit behandling av känsliga personuppgifter har prövats utifrån ett

samhällsintresse, i enlighet med dataskyddsförordningen.

Projektet VINN/KRITA drevs under 2020 med en fortsatt hög utvecklingstakt. Ett stort fokus för projektet och övrig verksamhet inom uppdraget från Riksbanken var att förbereda Betalningsbalansens tillgång till VINN. Genom detta arbete använder Betalningsbalansen och NR i större utsträckning samma källor vilket i sin tur resulterar i en mer samordnad statistik. Vidare har året präglats av att tillgängliggöra mer data och göra det mer frekvent för att möta Riksbankens nya behov under pågående pandemi.

Inom ramen för SMED-samarbetet, där SCB:s miljöexperter ingår tillsammans med SMHI, Statens lantbruksuniversitet och IVL Svenska miljöinstitutet, utförs varje år ett stort antal uppdrag åt Naturvårdsverket och Havs- och vattenmyndigheten. Samarbetet syftar till att Sverige ska klara den internationella klimatrapporteringen och avser utsläpp till luft och vatten, farliga ämnen och avfall. SCB har inom SMED stöttat Naturvårdsverket i att ta fram data för olika regeringsuppdrag, det har bl.a. gällt omfattande data över plastflöden och plastavfallsflöden.

Det med Energimyndigheten gemensamma projektet rörande statistik från en framtida elmarknadshubb avslutades under 2019. I väntan på besked om och när en elmarknadshubb inrättas har ett arbete påbörjats under 2020 avseende utvärdering av test-data från elnätsföretag. Arbetet ska avslutas 2021.

Produktionen i den månatliga bränsleundersökningen som genomförs på uppdrag av Energimyndigheten har stabiliserats efter de problem undersökningen dragits med efter en större omläggning 2018. Dock kvarstår vissa problem med uppgiftslämnandet till undersökningen och ett projekt påbörjades under året med syftet att se över undersökningens design.

Energianvändningen i småföretag inom industrin har under 2020 undersökts på uppdrag av Energimyndigheten. Senast undersökningen genomfördes var 2010.

Utveckling av undersökningarna Utländska företag och Svenska koncerner med dotterbolag i utlandet

(SVIK) som genomförs på uppdrag av Tillväxtanalys har lett till minskning av såväl kostnader som uppgiftslämnarbörd med mer än hälften. Undersökningen Utländska företag är numera helt registerbaserad med stöd av Euro Group Register (EGR) och enkätinsamlingen har upphört. Utöver EGR används också data från Företagsdatabasen och undersökningen Företagens ekonomi. Övergången innebär också att jämförbarheten med andra länder har ökat och statistiken är lättare att förstå för användare. Genom att också använda uppgifter från EGR i undersökningen Svenska koncerner med dotterbolag i utlandet har täckningen kunnat förbättras och insamlingen effektiviserats.

Konkursstatistiken, som normalt framställs månadsvis för Tillväxtanalys räkning, har under året levererats veckovis för att snabbare redovisa effekter av pandemin.

Efter att AKU:s urval minskades under 2019, kunde inte undersökningen Situationen på arbetsmarknaden för personer med funktionsnedsättning, som görs på uppdrag av Arbetsförmedlingen genomföras på samma sätt som tidigare. Under 2020 har undersökningen genomförts i nedbantad form genom två frågor som ställts i direkt anslutning till AKU-intervjun. Från och med 2021 kommer ansvaret för undersökningen att övergå till SCB.

Överföring av produktionen av den jordbruksekonomiska undersökningen till Jordbruksverket har påbörjats under året och SCB har bistått i arbetet med att utveckla ett nytt produktionssystem. Vidare har kompetensöverföring gjorts och Jordbruksverket ansvarar nu för beräkningar och publicering av statistiken.

En undersökning avseende vattenbrukets ekonomiska och sociala förhållanden har genomförts på uppdrag av Jordbruksverket. Undersökningen har samordnats med undersökningen avseende vattenbrukets produktion.

På uppdrag av Tillväxtverket producerar SCB Inkvarteringsstatistik som månadsvis visar gästnätter, kapacitet och beläggning på hotell, stugbyar, vandrarhem, campingplatser samt förmedlade privata stugor och lägenheter i Sverige. Statistiken

är ett viktigt underlag som visar hur turismen har påverkats av pandemin.

SCB har påbörjat arbete att producera multiregionala input/output-tabeller. Uppdraget finansieras gemensamt av Tillväxtverket, Naturvårdsverket, Region Västra Götaland och Region Skåne. Den nya statistiken bedöms även kunna bidra till förbättrad kvalitet i SCB:s statistik, bland annat de regionala räkenskaperna.

Uppdrag åt övriga kunder

SCB erbjuder årligen Sveriges kommuner att delta i SCB:s medborgarundersökning. Under 2020 har ett större utvecklingsarbete genomförts, där undersökningens design har setts över. Arbetet har genomförts i nära dialog med SKR och kommunerna. Undersökningen kommer från och med 2021 att genomföras med en ny enkät och en ny typ av urval.

Regionala utbildnings- och arbetsmarknadsprognoser har genomförts på uppdrag av samtliga regioner. Leveranser kommer att ske under 2022.

Förbättrad tillgång till mikrodata

SCB handlägger årligen ca 500 mikrodatautlämnanden för forsknings- och statistikändamål. Antalet utlämnanden har varit likartat under de senaste åren. De flesta mikrodatautlämnanden avser forskningsändamål och då främst till forskare vid universitet och högskolor. Uppdragen är av engångskaraktär men många av kunderna är återkommande. Under 2020 har arbetet att öka tillgängligheten till de uppgifter som används för forskningsändamål fortsatt.

Ett arbete har påbörjats med en gemensam ingång för statistikbeställningar från SCB. Syftet är att det ska tydliggöra och förenkla ingången till SCB vid dessa ärenden. Vidare pågår arbete med att utveckla de tekniska förutsättningarna för att genomföra mikrodatauppdrag samt att förbättra rutiner och dokumentationer vilket förväntas leda till en effektivisering av verksamheten.

Kötid och återkoppling till beställaren

De senaste årens resursförstärkningar har medfört att kötiden och tiden innan beställningen får en handläggare kunnat kortas. Under våren inkom ett

40-tal beställningar kopplat till forskning kring Covid-19. Dessa har hanterats med förtur och har i överenskommelse med Socialstyrelsen prioriterats. En konsekvens av detta är att kötiden för övriga mikrodatauppdrag gick upp något under våren. Alltjämt görs en första granskning av beställningen med syftet att säkerställa att beställningen är fullständig eller om SCB ser några direkta hinder för utlämnandet. Kunden får därmed en tidig återkoppling från SCB på sin beställning. Genomsnittstiden för att ett ärende tilldelats en handläggare var för helåret 2020 dock lägre jämfört med 2019.

Kontakter med forskare

Användarrådet för mikrodatautlämnande för forskning har haft ett möte under året. På grund av pandemin har kundmöten och deltagande i konferenser varit begränsat jämfört med tidigare år även om vissa digitala möten har kunnat genomföras. SCB deltog med representanter som redogjorde för processen för mikrodatautlämnande och för den juridiska bedömningen i samband med en sekretessprövning vid en utbildning för jurister som Svensk nationell datatjänst arrangerade.

SCB har under året bistått Vetenskapsrådets registerforskningsuppdrag med verksamhetskompetens och resurser i arbetet med informationsmodellering och kartläggning för forskningen relevanta SCB-register. SCB har dessutom bistått Vetenskapsrådet i kravställningsarbetet för att möjliggöra utvecklingen av deras egenutvecklade metadataverktyg RUT.

Användare och kunder

"Myndigheten ska redovisa allmänhetens förtroende för myndigheten" samt "...kundnöjdheten i den avgiftsfinansierade verksamheten."

Regleringsbrev för budgetåret 2020

SCB har under 2020 undersökt användare och kunders syn på myndigheten i tre olika undersökningar: SOM-undersökningen, Kundernas förtroende och Uppdragsgivarnas förtroende.

Allmänhetens förtroende

SCB undersöker allmänhetens förtroende för myndigheten med hjälp av en extern leverantör, enligt en etablerad metod som också möjliggör jämförelser med andra myndigheter. Svaren som redovisas för 2020 samlades in hösten 2019.

Resultaten från undersökningen visar att 43 procent har mycket stort eller ganska stort förtroende för myndigheten. Det kan jämföras med endast 5 procent som har ett ganska eller mycket litet förtroende. Resultaten visar på små förändringar över åren. Förtroendet är högst i åldersgruppen 30-49 år. I den gruppen svarar 57 procent att de har ett mycket stort eller ganska stort förtroende för SCB.

Tabell 13: Allmänhetens förtroende för SCB, procent

	2018	2019	2020
Mycket stort eller ganska stort förtroende	44	44	43
Kvinnor	42	41	42
Män	47	48	45
Varken stort eller litet förtroende	29	29	28
Kvinnor	30	29	25
Män	27	29	30
Ganska eller mycket litet förtroende	5	6	5
Kvinnor	5	4	4
Män	6	7	7
Ingen uppfattning	22	21	24
Kvinnor	23	26	29
Män	20	16	18
Har kännedom om SCB	40	40	41
Kvinnor	34	34	38
Män	46	46	45

Män har högre förtroende för SCB än vad kvinnor har. Sett till boendeyrskategori är förtroendet högst bland de som bor i storstäderna. Dessutom är förtroendet högre hos de som har högre tillit till andra människor. Förtroendet för myndigheten är lägre, men ändå med ett positivt förtroendevärde, för de som har låg utbildning, bor i mindre tätort eller landsbygd och har låg tillit till andra människor. Kännedomen om SCB:s verksamhet stiger med utbildningsnivå och inkomst samt är högre i yrkesgrupper som tjänstemän och egenföretagare. Kännedomen om SCB:s verksamhet är lägre bland kvinnor än män, och också lägre i de yngsta och de äldsta åldersgrupperna.

Resultatet för undersökningen visar att förtroendebalansen som uttrycker relationen mellan stort och litet förtroende för dem med åsikt, ligger på +52, vilket är högre än 2019 då den var +47. Förtroendet för SCB kan därmed sägas vara ganska högt, också vid en jämförelse med andra myndigheter och samhällsinstitutioner.

Kundernas förtroende

SCB:s kundnöjdhet undersöks genom två undersökningar, *Kundernas förtroende* och *Uppdragsgivarnas förtroende*. *Kundernas förtroende* ger alla kunder som fakturerats 10 000 kr eller mer per uppdrag möjlighet att besvara en webbenkät kring det material SCB har levererat. *Uppdragsgivarnas förtroende* är en djupgående kvalitativ undersökning med målsättning att genomföra intervjuer med SCB:s 20 största uppdragsgivare.

Tabell 14: Kundnöjdhet enligt Kundernas förtroende

Faktor	2018 ¹	2019	2020 ²
Service	4,5	4,7	4,7
Förtroende	4,6	4,7	4,7
Användbarhet	4,6	4,7	4,7
Totalt	4,6	4,7	4,7
Antal svar	96	967	341
Antal utskickade	529	4 307	1 375
Antal svar med betyget 5 på alla frågor	41	498	189
Antal svar med betyg 2 eller lägre	4	20	7

1) Enkäten infördes 2018 och svaren avser andra halvåret

2) Färre webbenkäter skickades ut under 2020 jämfört med 2019 då alla kunder fick en webbenkät oavsett faktureringsbelopp att besvara.

Under 2020 skickades 1 375 webbenkäter ut och svarsfrekvensen uppgick till knappt 25 procent för undersökningen *Kundernas förtroende*. Medelbetyget för bedömningen av uppdraget totalt var 4,7 på den femgradiga skalan där 5="I allra högsta grad" och 1="Inte alls". Frågorna i webbenkäten handlar om kunden har förtroende för SCB, om statistiken varit användbar samt om hur SCB:s service fungerat. Medelbetyget för uppdraget totalt låg på samma nivå som 2019. Även för övriga komponenter var det små förändringar jämfört med tidigare år. Färre webbenkäter skickades ut under 2020 jämfört med 2019 då alla kunder oavsett faktureringsbelopp fick

en webbenkät att besvara. Med tanke på svarsfrekvensen och att antalet utskick av webbenkät har förändrats mellan åren bör generella slutsatser dras med försiktighet.

SCB får det högsta betyget (5) på alla tre frågor i ca 55 procent av svaren och i två procent av svaren har betyget 2 eller lägre på minst en av frågorna angivits. Vid betyg som är 2 eller lägre genomförs alltid en återkontakt med kunden för uppföljning av uppdraget.

Uppdragsgivarnas förtroende

Uppdragsgivarnas förtroende är en djupgående kvalitativ undersökning med målsättning att genomföra intervjuer med SCB:s 20 största uppdragsgivare. Undersökningen genomfördes för första gången under 2019 med halva gruppen av uppdragsgivare. Under våren 2020 intervjuades ytterligare nio uppdragsgivare. Totalt har 18 uppdragsgivare intervjuats. Syftet med att genomföra en kvalitativ undersökning är att få fram mer detaljerad information om frågor som förtroende, användbarhet, kvalitet, konkreta förbättringsområden, som kan komplettera svaren från den kvantitativa undersökningen *Kundernas förtroende*.

I intervjuerna framkom många konkreta synpunkter på SCB:s verksamhet och samarbete med kund, både positiva som kritiska.

Sammanfattningsvis pekar resultaten från den kvalitativa intervjuundersökningen som genomfördes under 2020 på att förtroendet för SCB som myndighet anses vara högt eller ganska högt. SCB som myndighet beskrivs med ord som "flexibel", "autonom", "mångsidig", "professionell", "lyhörd" och "tydlig myndighet med tydligt uppdrag". I mer negativa termer anses SCB dyra och omoderna. Prissättningen av data upplevs som icke transparent, vissa leveranstider behöver förkortas, konsekvent behandling av sekretessfrågor efterfrågas, digitaliseringen behöver snabbas upp samt att SCB behöver informera och dokumentera bättre. SCB:s roll som statistikansvarig myndighet behöver även klargöras i förhållandet till andra myndigheter.

Samråd med statistikanvändare

"Myndigheten ska lämna information till större användare av statistik samt ge dem möjlighet att lämna synpunkter innan väsentliga förändringar av statistikens innehåll och omfattning genomförs."

Regleringsbrev för budgetåret 2020

Förändringar av statistikens innehåll och omfattning stäms primärt av i de befintliga användarråden och i kontakter med ansvarigt departement. Därutöver finns ytterligare användargrupper och referensgrupper där samråd görs och synpunkter hämtas in. För särskilda större förändringar hämtas också synpunkter in direkt för de största användarna. Det har exempelvis varit centralt i arbetet med att utveckla den nya arbetsmarknadsstatistiken.

SCB har under 2020 haft tolv användarråd. I de ämnesstatistiska användarråden förankras förändringar i statistiken hos viktiga användare och de bidrar till att ge SCB kunskap om nya och förändrade statistikbehov. Nedan följer några exempel från användarrådets verksamhet under 2020.

I *Användarrådet för arbetsmarknadsstatistik* har de två viktigaste frågorna som diskuterats varit, dels förändringarna i AKU med anledning av den nya ramlagen som börjar gälla 2021, dels det pågående arbetet med genomlysning av arbetsmarknadsstatistiken som SCB har initierat. Arbetsmarknadsstatistiken står inför en rad nya utmaningar. Dels pågår stora strukturella förändringar på arbetsmarknaden som digitalisering och nya anställningsformer som statistiken inte alltid fångar upp. Dels står vi inför vikande svarsfrekvenser, framförallt i individundersökningar. Samtidigt tillgängliggörs nya datakällor som kanske skulle kunna användas för att fånga nya fenomen men också förstärka och förbättra redan existerande statistik. SCB har initierat ett arbete att genomlysna den officiella statistiken inom arbetsmarknadsområdet. För att arbetet ska lyckas krävs dialog med användare, andra SAM och registerhållande myndigheter. Arbetet kommer att pågå även under 2021 med rådet som viktig aktör.

Användarrådet för befolkning, demografi och integration har haft stort fokus på pandemin och den statistik som tagits fram med anledning av denna, till exempel den preliminära statistiken över antalet döda, och artiklar som SCB publicerar. När det gäller utveckling av integrationsstatistiken har användarrådet diskuterat både den officiella statistiken och regeringsuppdraget registerdata för integration. En fråga som rönt stort intresse, särskilt efter debatten under 2020 om en fysisk folkräkning, är övertäckningen i registret över totalbefolkningen. Användarrådet har även diskuterat SCB:s kraftsamlingar med extra fokus på principen om Öppna data.

Användarrådet för demokratistatistik fokuserade under våren på det aktuella läget med pandemin och hur de berördes av den allvarliga situation som hade uppstått. Diskussioner kring temat för höstens demokratidag fördes också och där landade man naturligt i *Pandemins inverkan på demokratin*. Rådet har under året också diskuterat justeringen i PSU. Ytterligare en diskussion som fördes under året rörde hur SCB och Valmyndigheten på bästa sätt kan samordna sina överlappande redovisningar i samband med val, samt sådant som Valmyndigheten i dagsläget tar fram uppgifter om men som SCB i nuläget inte publicerar. Som en följd av detta har myndigheterna bokat in ett separat möte för att i detalj gå igenom hur samarbetet bör se ut och vad SCB respektive Valmyndigheten bör redovisa.

Användarrådet för ekonomisk statistik har under året diskuterat och bidragit till prioritering i samband med bland annat översynen av arbetsmarknadsstatistiken. Vidare har rådet diskuterat och gett input till arbetet med BNP-indikatorer, KPI-beräkningar, ny snabbare statistik kopplat till pandemin och korttidsindikatorerna. Rådet ser också fram emot dialog i frågor som rör ämnesdesign-bordet för den ekonomiska statistiken. Användarrådet har visat uppskattning över den snabba respons avseende att rapportera effekter på statistiken av pandemin och att ta fram underlag till frågeställningar som uppstått på grund av Covid-19. Det finns ett stort intresse i användarrådet för korttidsindikatorerna. EU-kraven på utrikeshandel med tjänster och varor har diskuterats och användarrådet välkomnar att det sker ett intensivare samarbete på EU-nivå i utvecklingen av tjänstehandelsstatistiken eftersom tjänstehandeln på senare år har

fått och med största sannolikhet kommer att få allt större betydelse framöver.

I *Användarrådet för FoU-statistik* diskuterades bland annat nya statistiska enheter och då främst om hur kommunikationen kring införandet av de nya statistiska enheterna kommer ske samt genomgång av hur FoU- och innovationsstatistiken påverkas. Rådet diskuterade även förändringar av årets FoU-undersökningar, t.ex. samordning av blanketter för företag och offentligt sektor samt att redovisningen kommer ska enligt anställningskategori i universitets- och högskolesektorn. Rådet gavs information om att pandemin inte har haft någon märkbar påverkan på årets undersökningar och kring regeringsuppdraget att kartlägga användningen av AI i Sverige. Rådet informerades också att SCB kommer genomföra nästa version av Innovationsbarometern på uppdrag av Vinnova.

Användarrådet för kommunikation har under året haft diskussioner om bl. a. det arbete som gjorts under pandemin. Rådet har diskuterat både avseende hur organisationen förändrats för att klara en snabbare arbetsgång, och den levererade kommunikationen. Tillgängliggörande av lokal och officiell statistik, medborgardialog, förenklingar i statistikdatabasen, statistik för utsatta områden, känsliga variabler och statistik- och uppgiftslämnarservice är andra ämnen som funnits med på agendan. I slutet av året genomfördes även en s.k. design sprint med ambitionen att förnya definitionen av vad som är relevant statistik om Sverige samt att pröva ett förslag på ett nytt sätt att tillgängliggöra den relevanta statistiken via andra plattformar än SCB:s egna.

Under året har *Användarrådet för statistik över mark och bebyggelse* diskuterat och lämnat synpunkter på frågor rörande bland annat Fastighetsförvaltningsindex och hur användningen av det ser ut, statistik om grönområden, hårdgjorda ytor och dess potential, statistik om boende och boendeutgifter, öppna data på SCB. Vidare har också frågor kring Boverkets utredning om definitioner och beräkningar av bostadsbrist samt SCB:s förslag till ändringar i statistikförordningen för statistik över boende, bebyggelse och markanvändning varit uppe. Även Lantmäteriet och Boverkets arbete med digitali-

sering av detaljplaner och samhällsbyggnadsprocessen samt nya möjligheter med digitala detaljplaner har diskuterats.

I *Användarrådet för mikrodatautlämnade för forskning* där även Socialstyrelsen deltar och planerar mötena har mötet inkluderat lägesrapportering från myndigheten och beskrivningar av pågående arbeten för att underlätta för den registerbaserade forskningen. Båda myndigheterna rapporterade att de prioriterat förfrågningar som rör Covid-19. SCB efterlyste forskare som kan tänka sig att delta i en diskussion om förändringar av företagsenheter avseende den ekonomiska statistiken. Arbetet med den nya arbetsmarknadsstatistiken har också presenterats för rådet.

Användarrådet för miljö och miljöräkenskaper har informerats om förändringar inom statistikområdet Gödselmedel och kalk, bland annat att SCB övertagit ansvaret från Jordbruksverket för insamlingen av uppgifter om försäljning av mineralgödselmedel. Användarrådet har även fått information som rör EU-samarbetet. Förslaget till den nya ramförordningen SAIO (Statistics on Agricultural Input and Output) har under året presenterats för ESSC (European Statistical System Committee). Under 2020 har miljöräkenskaperna fortsatt arbeta för att ta fram statistik i enlighet med statistikförordningen för miljöräkenskaperna (EU förordning 691/2011, utökning med förordning 538/2014). Miljöräkenskaperna har under året gjort ett uppdrag åt Naturvårdsverket där en metod för att mäta fossilbränslesubventioner tagits fram, vilket presenterades på användarrådets möte i oktober. Vid mötet i maj hölls fördjupande prestationer av EMEC-modellen och LRF:s framtida strategi kring hållbar livsmedelsproduktion. Användarrådet har tagit del av det pågående arbetet med översyn av statistikområden inom ämnesområdet Miljö som innefattar luckor, överlapp och namnsättningar m.m. inom statistiken.

Under året har *Användarrådet för regional statistik* informerats om arbetet med att tillgängliggöra regionala befolkningsframskrivningar som öppna data. På båda mötena har rådet informerats om arbetet med att utveckla en moderniserad arbetsmarknadsstatistik. Rådet har informerats om arbetet med att ta fram en ny regional indelning, RegSO, som är skapad utifrån DeSO. Rådsmedlemmar har

under årets gång bidragit med föredrag bl.a. kring distansarbetets omfattning och konsekvenser.

Det nya *Användarrådet för utbildning* har haft fokus på att diskutera förändring av statistiken och behovet av att belysa effekterna av Coronapandemin. Vidare har en önskan om mer statistik om övergångar mellan olika eftergymnasiala utbildningsformer samt om rörligheten i målyrken som YH-utbildningar utbildar till diskuterats. Diskussioner om bortfallshantering och sekretessprickning och hur det hanteras i den officiella statistiken har varit uppe och kan vara ett tema på framtida användarråd. Det ökade behovet kring statistik om elever med funktionsnedsättning har diskuterats liksom statistiksekretessens påverkan på skolstatistiken.

Användarrådet för välfärdsstatistik har informerats och fått möjlighet att lämna synpunkter och förslag på statistik om barns boende utifrån en modell för att mäta ekonomisk standard för hushåll med växelsvis boende barn. Användarrådet har också fått information om utredningen av förutsättningarna att löpande kunna komplettera inkomststatistiken med inkomster från de nordiska länderna. SCB har också berättat om ett experiment rörande nytt data-insamlingssätt för utgiftsstatistiken, som genomförts för att utreda möjligheten att förenkla insamlingen av utgifter i undersökningen Hushållens utgifter. Det pågående utvecklingsarbetet med att ersätta den socioekonomiska indelningen, SEI, från 1982 har också varit uppe till diskussion. Användarrådet har därtill fått information om utvecklingsarbetet kring den nya arbetsmarknadsstatistiken.

SCB:S ANVÄNDARRÅD UNDER 2020:

- arbetsmarknadsstatistik
- befolkning, demografi och utbildning
- demokratistatistik
- ekonomisk statistik
- FoU-statistik
- kommunikation
- mark- och bebyggelsestatistik
- mikrodatabaser för forskning
- miljö och miljöräkenskaper
- regional statistik
- utbildning
- välfärdsstatistik

Nämnder och råd

Efter att förordnandet för de dåvarande ledamöterna i *Insynsrådet* gick ut den 31 augusti 2016 har inga nya ledamöter utsetts av regeringen.

SCB:s vetenskapliga råd har under 2020 haft ett möte som hölls digitalt på grund av den pågående pandemin. Mötets huvudtema var hur produktionen av officiell statistik ska kunna anpassa sig till snabba förändringar i omvärlden, speciellt med tanke på pandemin. På mötet diskuterades implikationer som pandemin haft och kommer ha för SCB. Dessutom presenterades NR:s arbete med att ta fram snabbare beräkningar av BNP.

Nämnden för konsumentprisindex har haft ett ordinarie möte under året där förslag på ändringar samt pågående och planerat utvecklingsarbete i de olika prisundersökningarna diskuterats tillsammans med användarna. Utöver detta möte har även två extramöten ägt rum för att diskutera de särskilda svårigheter i beräkningen av Konsumentprisindex som pandemin ger upphov till. Svårigheterna beror på ändrade konsumtionsmönster pga. av utebliven konsumtion inom vissa områden.

Samordning och internationellt statistiskt samarbete

Samordning och internationellt statistiskt samarbete

Samordning av den officiella statistiken

SCB ska bl.a.:

- ”5. verka för samarbete mellan de statistikansvariga myndigheterna,
- 6. ge råd och stöd till statistikansvariga myndigheter i principiella frågor om den officiella statistikens kvalitet och i frågor om att underlätta uppgiftslämnandet,
- 7. senast den 31 mars varje år lämna en rapport till regeringen om systemet för den officiella statistiken, med en analys av de utvärderingar av kvaliteten som de statistikansvariga myndigheterna ska göra enligt 13 a § förordningen (2001:100) om den officiella statistiken,
- 8. föra en förteckning över statistikansvariga myndigheters statistikprodukter, och
- 9. sammanställa en årlig publiceringsplan för den officiella statistiken”

Förordning (2016:822) med instruktion för Statistiska centralbyrån

Rådet för den officiella statistiken stödjer SCB

En av SCB:s uppgifter enligt instruktionen är att samordna systemet för den officiella statistiken. Till stöd för SCB:s samordningsroll finns ett råd för den officiella statistiken där tolv statistikansvariga myndigheter (SAM) är representerade samt SCB vars generaldirektör är ordförande.

Rådet för den officiella statistiken har ställt sig bakom en målbild för den officiella statistiken 2019. Målbilden har tagits fram och förankrats i nära samverkan mellan de statistikansvariga myndigheterna.

Målbilden har fått rubriken ”Vi beskriver Sverige” och fokuserar på tre områden som alla statistikansvariga myndigheter kan samverka kring: aktuell och användbar statistik, det ska vara lätt att hitta rätt statistik och en smart och säker datafångst till den officiella statistiken. Målbilden kräver stärkt

samverkan och har därför även mål inom ett fjärde område, att vi gör det bättre tillsammans. Målbilden tar sikte på 2025 och åtföljs av en rullande handlingsplan. Arbetet med att realisera handlingsplanen leds av statistikchefsggruppen med stöd av en beredningsgrupp. Beredningsgruppen består av representanter från elva SAM och leds av SCB.

En av aktiviteterna inom ramen för målbildsarbetet är en översyn av statistikområden. Detta arbete bedrivs gemensamt av de statistikansvariga myndigheterna och hålls ihop av SCB. De förslag på ändringar som framkommer i översynsarbetet kommer att resultera i en hemställan till regeringen om ändringar i förordningen (2001:100) om den officiella statistiken.

SCB:s samordningsansvar

SCB lämnade den årliga rapporten, ”Sveriges officiella statistik 2019”, till regeringen den 30 mars 2020. En engelsk version av rapporten har också publicerats på SCB:s webbplats. I rapporten ges bl.a. en beskrivning av det svenska statistiksystemet och en analys av de utvärderingar av kvaliteten som de statistikansvariga myndigheterna har gjort av sin officiella statistik. En lista på officiella statistikprodukter ingår liksom en redogörelse för aktiviteter som pågått inom ramen för samordningen.

SCB har liksom tidigare tagit fram en publiceringsplan för det kommande året. Planen omfattar all svensk officiell statistik och finns tillgänglig på SCB:s webbplats.

SCB håller även ett register över samtliga statistikprodukter som ingår i den officiella statistiken.

Kompetens och kommunikation

En viktig del av samordningen utgörs av seminarieverksamhet för kompetensutveckling och erfarenhetsutbyte. Under året hölls en konferens, Statistikforum, om den officiella statistiken med temat Statistikens roll i en postpandemisk värld. Årets upplaga av konferensen var, pga. pandemin, helt digital. Deltagarna kom från statistikansvariga

myndigheter, andra statliga myndigheter, representanter för näringsliv, regioner och kommuner.

Till SCB:s statistikproduktionsutbildning för nyanställda bjuds från och med 2020 även personal vid de övriga statistikansvariga myndigheterna in. Utbildningen ges två gånger per år.

SCB har löpande spridit information till de andra statistikansvariga myndigheterna via e-post och lagt ut den på SAM-Forum, en särskild webbplats med information som riktar sig till SAM.

Föreskrifter och riktlinjer för officiell statistik

SCB har föreskrifter och riktlinjer för den officiella statistiken. Under året har ett flertal föreskrifter som reglerar uppgiftslämnandet beslutats.

Delade verktyg

SCB har tillgängliggjort IT-verktyg, som utvecklats av SCB för användning i statistikproduktionen, för andra statistikansvariga myndigheter. Verktøygen finns att tillgå på SCB:s hemsida.

SCB har under året tillgängliggjort delar av sitt verksamhetsstöd (VST) på SAM-Forum. I ett första steg delas delprocess 6.3 Röjandekontroll, med tillhörande underprocesser. Utöver detta visas huvudprocesserna med korta introduktioner. Ett utvecklingsarbete pågår på SCB för att se över VST och framöver även kunna dela hela VST till övriga SAM.

Aktiviteter i rådets arbetsgrupper

Arbetsgruppen för metod och kvalitet har under året, förutom erfarenhetsutbyte mellan de deltagande myndigheterna, diskuterat målbilden för den officiella statistiken och översynen av statistikområden, hantering av pandemin ur ett statistikperspektiv, SCB:s verksamhetsstöd, ämnesdesign arbetsmarknadsstatistik samt Eurostats kommande expertgranskning av kvaliteten i den officiella statistiken.

Ett nytt *nätverk för jurister och dataskyddsbud* startade sin verksamhet under 2019. Frågor som har avhandlats i gruppen är bland annat lagen om den officiella statistikens betydelse som rättslig grund, föreskriftsarbete, SCB:s standardverktyg för tillgängliggörande av mikrodata, SCB:s nya sekretesspolicy och röjandekontroll.

SCB har även initierat ett nytt *nätverk för arkivarier* som startade sin verksamhet i slutet av 2019 och har haft ett inledande möte. Nätverket har, förutom erfarenhetsutbyte, diskuterat bl.a. allmänna handlingar i uppdrag mellan statistikansvariga myndigheter och SCB.

Rådets arbetsgrupp för användbarhet och tillgänglighet gjorde en omstart under 2020. Under året har man haft ett första möte och då enades man om att fortsätta arbetet i fyra delarbetsgrupper: publicering och märkning av officiell statistik; gemensam kommunikationsinsats; webbtillgänglighet diagram och tabeller samt API:er som går lätt att hitta och använda.

Rådets arbetsgrupp för uppgiftslämnarfrågor till den officiella statistiken har inte bedrivit någon verksamhet under året.

Internationellt statistiskt samarbete

SCB ska bl.a.:

"1. vara nationell statistikbyrå med den inbörd som anges i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 223/2009 om europeisk statistik...i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2015/759."

"2. utföra de uppgifter gällande årsrapporter som Sverige har enligt artikel 11.4 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 223/2009"

Förordning (2016:822) med instruktion för Statistiska centralbyrån

Under 2019 fastställdes en ny strategi för SCB, där framgår det att SCB ska dra nytta av och bidra till det internationella statistiksamarbetet utifrån myndighetens mål och behov. Under 2020 har SCB fortsatt sitt arbete med att identifiera vilka internationella initiativ som är av betydelse för strategin.

Ett aktivt deltagande i internationellt statistiksamarbete är nödvändigt för att bidra till dessa mål och få största möjliga inflytande på de beslut som fattas. SCB deltar i drygt 100 arbetsgrupper knutna till det europeiska statistiksamarbetet.

Tabell 15: Antal EU-arbetsgrupper inom statistikområdet med svenskt deltagande

	2018	2019	2020
Deltagande från SCB	114	114	116
Deltagande från andra SAM	53	51	51

Vidare deltar SCB i ca 20 OECD- och ca 30 FN-arbetsgrupper inom statistikområdet. Samarbete sker också via de femtiotal kontaktnätverk som finns etablerade inom det nordiska statistiksamarbetet. Under 2020 begränsades möjligheterna till fysiska internationella möten pga. Covid-19 och arbetsresorna upphörde helt efter mars 2020. Arbetet i de internationella grupperna har huvudsakligen skett genom digitala möten men antalet möten har varit färre i jämförelse med tidigare år.

Samarbete inom EU

Samarbetet inom det europeiska statistiska systemet (ESS) prioriteras före annat internationellt samarbete enligt SCB:s internationella strategi. Statistik-samarbetet inom EU syftar till att göra medlemsstaternas statistik jämförbar.

SCB för Sveriges talan och är pådrivande i samarbetet inom det europeiska statistiska systemet för att tillgodose såväl nationella som europeiska behov. Sverige verkar inom EU för en kostnadseffektiv och jämförbar statistik av god kvalitet, en låg uppgiftslämnarvärde samtidigt som de svenska sekretessbestämmelserna värnas. SCB:s engagemang i EU-frågor sker främst inom ramen för arbetet i det europeiska statistiska systemet (ESS) vars medlemmar är kommissionens statistikbyrå (Eurostat), de nationella statistikmyndigheterna och andra myndigheter med ansvar för utveckling, framställning och spridning av europeisk statistik.

ESS-kommittén (ESSC), där SCB:s generaldirektör deltar, är det viktigaste strategiska forumet för diskussioner och beslut inom ESS. Kommittén är rådgivande till Eurostat vad gäller strategiska frågor rörande europeisk statistik och har träffats digitalt vid två tillfällen och ett fysiskt möte under 2020.

Prioriterade arbetsområden

Under 2020 har fokus legat på att beskriva och hantera effekterna av Covid-19 och säkra produktionen av den europeiska statistiken.

Man har bland annat diskuterat behovet av att prioritera statistikprodukterna och tagit fram ett krisprotokoll för att göra det europeiska statistiska systemet mer robust. Pandemin har också inneburit att flera länder har getts möjligheten att använda nya datakällor för sin statistikproduktion. Tillgången till nya datakällor har bland annat diskuterats i förhållande till de initiativ som initierats som en del av den europeiska datastrategin. Ett gemensamt positionspapper har tagits fram för "The future governance framework for the common European Data Spaces"

Den årligt återkommande konferensen för generaldirektörer för statistikbyråer inom EU (DGINS) har skjutits upp till maj 2021 där frågan om Earth Observations, insamling av information av jordens olika system genom fjärranalys, och dess påverkan på statistikproduktionen kommer att diskuteras.

När det gäller kvalitetsfrågorna så har utformningen av nästa "Peer review" granskning, där medlemsländernas statistiska system granskas av ett team av experter, fastställts. Granskningen som omfattar nationella statistikmyndigheter samt ett urval av andra statistikansvariga myndigheter kommer att påbörjas under 2021.

Ny lagstiftning på statistikområdet

Ett antal EU-förordningar på statistikområdet har antagits under året. I huvudsak avser dessa genomförandebefogenheter för Europaparlamentets och rådets rättsakter som har till syfte att öka harmoniseringen av EU-statistiken.

Tabell 16: Gällande EU-rättsakter på statistikområdet

	2018	2019	2020
Totalt	279	288	302
Beslutade under året	13	14	14

Totalt antogs 14 rättsakter under 2020, varav 11 utgjordes av kommissionsförordningar avseende genomförandebefogenheter för kommissionen. ESSC är genomförandekommitté för rättsakter på statistikområdet, vilket innebär att kommittén beslutar om genomförandebefogenheter för kommissionen för Europaparlamentets och rådets rättsakter på statistikområdet. Sverige röstade för samtliga dessa rättsakter i ESSC.

Europaparlamentet och rådet har under året fastställt en förordning på statistikområdet, efter förhandling i Rådets arbetsgrupp för statistik, gällande ändring av förordning (EG) nr 862/2007 om gemenskapsstatistik över migration och internationellt skydd.

Annat internationellt samarbete

Utöver det europeiska samarbetet deltar SCB aktivt i fler internationella fora för samarbete inom statistikområdet. Främst avser detta samarbete inom Norden, OECD och FN.

Norden

De nordiska statistikbyråerna har ett aktivt samarbete. Det sker bl.a. i form av samverkan inom de ungefär 50 kontaktnätverk som finns etablerade för enskilda statistikområden samt för vissa mer övergripande frågor. Eftersom årets möte hölls virtuellt förkortades det till att omfatta endast utbyte av "best practice" samt ett tema om statistikbyråernas arbete med storföretagsgrupper som ett led i att beskriva globaliseringens effekter

OECD

SCB deltar i OECD:s statistiksamarbete, främst inom ramen för *Committee on Statistics and Statistical Policy* (CSSP) och dess arbetsgrupper, men också inom ramen för andra kommittéers arbete där statistik är framträdande. Kommittén fortsätter att arbeta med frågeställningar relaterade till globaliseringens effekter för statistiken och digitaliseringen möjligheter för statistikbyråerna. Under 2020 etablerade OECD:s data och statistikdirektorat digitala ytor för att möjliggöra ett erfarenhetsutbyte

mellan statistikbyråerna kring bl.a. metodfrågor kopplade till Covid-19 pandemin.

FN

SCB har fortsatt ett stort engagemang i utvecklingen av FN-samarbetet. Vid *United Nations Statistical Commission* har Agenda 2030-frågorna varit i stort fokus och driver på utvecklingen av ländernas officiella statistik som behövs för att mäta hållbarhetsmålen. SCB har genom arbetet med den statistiska uppföljningen av Agenda 2030 bidragit till att utveckla uppföljningen på global nivå. Även FN:s statistikdivision satte upp forum och digitala ytor för att möjliggöra diskussion och erfarenhetsutbyte kring hanteringen av Covid-19 relaterade frågor under 2020.

Samordning av statistikleveranser till internationella organisationer

SCB samordnar statistikleveranser till Eurostat. För att underlätta denna samordning finns vid varje nationell statistikmyndighet en utsedd så kallad Local Coordinator som har till uppgift att vara stöd för de nationella myndigheter som rapporterar data till Eurostat. I uppgiften ingår även att utgöra en informationskanal mellan Eurostat och medlemslandet.

Rapporteringen av statistik till Eurostat regleras av förordningar och direktiv samt i vissa fall frivilliga överenskommelser. Både statistikansvariga myndigheter och andra myndigheter i Sverige rapporterar. Antal filer som ska rapporteras varierar mellan olika länder och även över tid. Punktligheten i dataleveranserna mäts regelbundet av Eurostat men någon återkoppling avseende 2020 har ännu inte gjorts.

Tjänsteexport

Tjänsteexport

"Myndigheten får bedriva sådan tjänsteexport som är direkt kopplad till myndighetens uppgifter."

*Förordning (2016:822) med instruktion för
Statistiska centralbyrån*

Introduktion

SCB:s tjänsteexport är en tydlig del av SCB:s strategi som anger att: "Vi bidrar i det internationella utvecklingssamarbetet utifrån biståndspolitiska mål och utnyttjar vunna erfarenheter och kompetens för att utveckla vår verksamhet".

SCB bidrar inom ramen för olika strategier för Sveriges utvecklingssamarbete. Projekten finansieras via tjänsteköps- och bidragsöverenskommelser med Sida och utlandsmyndigheterna. SCB:s internationella utvecklingssamarbete (tjänsteexport) har under 2020 omfattat 14 projektsamarbeten. Ett av dessa (Zambia) har inlett genomförande under året. Av projekten finansieras tolv inom ramen för Sveriges geografiska samarbetsstrategier. Tio av dessa samarbeten är bilaterala (Albanien, Bangladesh, Guatemala, Kambodja, Kenya, Kosovo, Mali, Nordmakedonien, Somalia och Zambia) och två är regionala (Västra Balkan och Migrationsstatistik i Afrika). Två projekt finansieras under Sveriges strategi för kapacitetsutveckling, partnerskap och metoder, International Training Program i jämställdhetsstatistik och Globalt program för att utveckla kapacitet för data och statistik för Agenda 2030.

Pandemin har utmanat verksamheten i hög grad under 2020. När den globala smittspridningen eskalerade i mars hemförlovades de flesta av de utstationerade långtidsrådgivarna och arbetade med projekten på distans från Sverige fram till hösten. Ett omfattande arbete bedrevs samtidigt för att stödet till SCB:s samarbetspartners skulle anpassas efter de förändrade förutsättningarna och behoven som uppstod hos SCB:s samarbetspartners. Dessutom fick studiebesök ställas in och omfattningen på

korttidsuppdrag har minskat, trots viss omställning till digitalt stöd.

SCB:s modell för kapacitetsutveckling bygger på kunskapsöverföring mellan SCB:s medarbetare och kollegor vid framförallt statistikmyndigheter i utvecklingsländer. Arbetet består bland annat i att korttidsrådgivare tillhandahåller utbildningar, seminarier, rådgivning, bistår i utarbetandet av planer och strategier samt förbättrar arbetsmetoder. Sammanlagt 50 anställda vid SCB (21 kvinnor och 29 män) har deltagit i korttidsuppdrag under året. Totalt har 58 fysiska korttidsuppdrag som innebar resor genomförts. Därutöver har 76 digitala korttidsuppdrag genomförts på distans. Omfattningen på dessa varierar men tidsåtgången är i regel mindre omfattande än vid de fysiska uppdragen. Utöver SCB-anställda har 24 externa konsulter (9 kvinnor och 15 män) anlitats för ytterligare korttidsuppdrag (10 digitala och 24 fysiska). Det är personer som avropats från ramavtal, tagits in från andra svenska statistikproducerande myndigheter, pensionerade medarbetare och/eller konsulter som använts för olika korttidsuppdrag för att komplettera SCB:s befintliga resursbas och kompetensområden.

Bland annat har medarbetare från andra svenska myndigheter såsom Jordbruksverket och Skogsstyrelsen samt universiteten i Stockholm och Lund medverkat i korttidsuppdragen. Även statistikmyndigheterna i Norge och Finland har bidragit till kapacitetsutvecklingen genom att låna ut medarbetare till projekten.

Tabell 17: Resultatindikatorer tjänsteexport

	2018	2019	2020
Antal utlandsstationerade långtidskonsulter¹			
Kvinnor	6	11	10
Män	3	3	2
	3	8	8
Antal korttidsuppdrag²	225	235	58
Antal mottagna studiebesök till Sverige	8	13	0

1) Avser antalet långtidskonsulter per 31 december resp. år

2) Avser fysiska resor till förrättningsort i annat land

Nedan följer exempel på resultat från ett urval av SCB:s samarbetsprojekt vilka genomförts tillräckligt länge för att en sådan redovisning ska vara meningsfull. Fokus ligger på under året uppnådda resultat och genomförda aktiviteter.

Projektet i Albanien syftar till att upprätta ett hållbart statistiskt system i Albanien där statistikmyndigheten självständigt bygger intern och extern institutionell kapacitet och producerar statistik som är användarvänlig och används av nyckelaktörer.

Exempel på uppnådda resultat och viktiga aktiviteter under 2020:

- En mikrodatablattform, som på sikt ska användas för överföring av data till forskare, har installerats för internt bruk.
- En satsning mot skolan och ovana statistikanvändare har gjorts i och med att lättillgängligt innehåll inom en rad statistikområden har publicerats på webbplatsen.
- Kapaciteten har ökat i att rapportera skogsstatistik och socialstatistik enligt internationella standarder.

Kenya projektets målsättning är att förbättra den institutionella kapaciteten hos den kenyanska statistikmyndigheten (KNBS) och det nationella statistiska systemet i Kenya att producera relevant, tillförlitlig och aktuell statistik i enlighet med internationella standarder.

Exempel på resultat och viktiga aktiviteter under 2020:

- Arbetet med att stärka den ekonomiska statistiken har fortsatt och stödet till basårsomläggningen för Nationalräkenskaperna, Konsumentprisindex och Producentprisindex slutfördes.
- Ett register för samtliga statistikprodukter har skapats, en publiceringskalender har implementerats och en ny mall för produktionsplanering har tagits i bruk.
- Grundläggande statistikutbildningar i företags-individ- och hushållsstatistik riktade mot personalen vid lokalkontoren har genomförts.

Malipjektet syftar till att förbättra kvaliteten, tillgängligheten och analysen av statistisk information i enlighet med användarnas behov.

Exempel på uppnådda resultat och viktiga aktiviteter under 2020:

- Statistikmyndigheten har genomfört en hel planeringscykel inom ramen för stödet som getts kring planeringsprocessen.
- Ett samarbete med UN Women har etablerats och relevanta indikatorer för jämställdhetsanalys har tagits fram.
- Införandet av ett intranät har förbättrat den interna kommunikationen på myndigheten.

Somaliaprojektet syftar till stärkt kapacitet i syfte att underlätta beslutsfattares förståelse för samt höja deras medvetenhet och tillit till statistiska data.

Exempel på uppnådda resultat och viktiga aktiviteter under 2020:

- Konsumentprisindex publiceras regelbundet varje månad.
- Förberedelser har skett för att genomföra en hushållsbudgetundersökning, som är av stor vikt för att kunna mäta fattigdomen i landet.

Bangladeshprojektet syftar till att öka användningen av statistiken i opinionsbildning, beslutsfattande och demokratiförankring.

Exempel på resultat och viktiga aktiviteter under 2020:

- Med stöd av projektet har statistikmyndigheten i Bangladesh etablerat en metodenhet
- Under hösten 2020 har distansstöd främst inom statistisk metod inletts för att stärka enhetens kapacitet.

Kambodjaprojektets mål är förbättrad kvalitet av den nationella statistiken som underlag till regeringens budget- och ekonomiska beslut. Projektet utgör en del av ett större program inriktat på ansvarsutkrävande och transparens avseende offentlig finansiell styrning.

Exempel på resultat och viktiga aktiviteter under 2020:

- Publicering av den ekonomiska statistiken som tagits fram för att ge ökat stöd till användarna har genomförts.
- Befogenheter och ansvar har utökats för arbetsgrupperna för IT och kommunikation som har etablerats genom projektets stöd.

Kosovoprojektet går ut på att bidra till att stärka det statistiska systemet i landet genom att möjliggöra utveckling av tillförlitlig statistik för beslutsfattande. Projektet är samfinansierat mellan EU och Sida.

Exempel på resultat och viktiga aktiviteter under 2020:

- Den icke observerbara (svarta) ekonomin har inkluderats i nationalräkenskaperna.
- Nya och förbättrade enkäter har skapats för flera produkter inom den ekonomiska statistiken och företagsstatistiken så att de uppfyller Eurostats krav.
- Statistik om inkomst och levnadsvillkor (SILC) har procerats för första gången.

Målet med **Globalt program för att utveckla kapacitet, data och statistik för Agenda 2030** är förbättrad kvalitet, tillgänglighet och användning av data i uppföljningen av Agenda 2030. SCB samarbetar i detta projekt med PARIS21 (*Partnership for statistics in the 21st century*), en enhet under OECD som arbetar med kapacitetsutveckling i statistik.

Exempel på resultat och viktiga aktiviteter under 2020:

- Utveckling av en gemensam plattform för presentation av hållbarhetsindikatorerna tillsammans med FN:s statistikdivision.
- Partnerskap med FN:s migrationskontor för att ta fram stöd i migranternas situation kan belysas.
- Användarstöd och implementering av system för nationalräkenskaper i Afrika, tillsammans med Afrikanska unionen och experter från flera användarländer.

Guatemalaprojektet har som mål att bidra till ökad publicering av statistik, förbättrad samordning av statistiksystemet samt ökad trovärdighet i statistiken som produceras.

Exempel på resultat och viktiga aktiviteter under 2020:

- Under pågående Covid-19-pandemi har samarbetsparten haft begränsade förutsättningar att ta emot stöd, även digitalt på distans. Dock har gemensamma workshoppar kunnat genomföras

som förberedelse för en ny projektfas som avses inledas under 2021.

International Training Programme (ITP) för jämställdhetsstatistik syftar till ökad jämställdhet mellan kvinnor och män genom att använda statistik som ett verktyg. Under 2020 avslutades den fjärde programomgången med deltagare från Kambodja, Myanmar, Zambia, Etiopien och Liberia och programomgång fyra med deltagare från samma länder inleddes.

Exempel på resultat är:

- Ökad spridning och användande av jämställdhetsstatistik i deltagande länder
- Samtliga deltagare har tagit fram och kommunicerat digitalt och tryckt material om jämställdhetsstatistik.
- Digitala och fysiska lanseringsevent har möjliggjort debatt och diskussion mellan strategiska nyckelorganisationer för jämställdhetsarbete inom myndighetssfären, civila samhället och akademien.
- Jämställdhetsstatistik har använts som ett verktyg för policyarbete. I exempelvis Etiopien bidrar statistikmyndighetens framtagande av indikatorer till nationell samordning när det gäller planer, rapportering och jämförelser. I Liberia har ett koncept för ett centraliserat informationshanteringssystem för regeringen tagits fram. Systemet ska samla in, analysera och lagra könsuppdelad statistik som underlag för beslutsfattande.

Syftet med det regionala projektet **Migrationsstatistik i Afrika** är att förbättra och harmonisera migrationsstatistiken på regional och kontinental nivå i Afrika. SCB samarbetar här med Afrikanska unionens statistikorgan StatAfric och fyra utvalda ekonomiska gemenskaper på kontinenten.

Exempel på resultat och viktiga aktiviteter under året:

- Förbättrad datainsamling från medlemsländer om arbetsmigration genom att kunskapen om existerande data, alternativa datakällor och metoder har stärkts.

- Vedertagna statistiska metoder för att kompensera för bortfall har införts för att förbättra statistiken om arbetsmigration.
- En webbplats och en första version av en dataportal för insamling och spridning av statistiken har byggts.

Regionala projektet Västra Balkan verkar för välutvecklade statistiksystem. Statistikmyndigheterna i regionen ska aktivt engagera varandra avseende stöd och kunskapsutbyte för en effektivare statistikproduktion harmoniserad med EU:s standard.

Exempel på viktiga resultat och aktiviteter under 2020:

- Onlineskolan har genomförts med fyra lokala föreläsare där vetenskapliga artiklar skrivits i syfte att utvecklas för att kunna presenteras i vetenskapliga tidskrifter eller på internationella konferenser.
- Workshoppar har hållits om den nya förordningen för Integrated Farm Structure survey samt om kvalitetsproblem med administrativa register.

Annat arbete under 2020

Under året förnyades ramöverenskommelsen mellan Sida och SCB i samband med ett möte de två generaldirektörerna emellan. Utöver detta har SCB deltagit aktivt inom de fora som samlar svenska myndigheter som är engagerade i det svenska biståndet. Bland annat har SCB delat med sig av sina erfarenheter i olika initiativ från Sida när det gäller anpassningen av verksamheten till pandemins effekter, samt varit med i referensgruppen för Sidas arbete med en ny myndighetsfunktion.

Under 2020 slutförde SCB större delen av ett metodutvecklingsarbete för myndighetens modell för statistisk kapacitetsutveckling. Modellen utgår från SCB:s strategi och definierar syftet med SCB:s internationella utvecklingssamarbete som "hållbara statistiska system som utvecklar, framställer och sprider statistik att lita på, i enlighet med dagens och framtida användares behov". Modellen beskriver hur metoden ska appliceras i SCB:s projekt och innehåller även stödmaterial för detta.

Ett omfattande arbete har under året genomförts för att se över säkerhet och riskhantering vid SCB:s

insatser inom ramen för internationellt utvecklings-samarbete. Inriktningen för arbetet har varit att gå mot ett mer standardiserat och systematiskt sätt att arbeta med risk och säkerhet över projekt och insatsområden. Arbetet har skett i nära samarbete med SCB:s säkerhetsorganisation och har utgått för SCB:s generella riktlinjer för hantering av särskild händelse

Den arbetsmodell som SCB traditionellt använder för att åstadkomma kapacitetsutveckling på organisatorisk och institutionell nivå bygger till stor del på resor, där experter från Sverige arbetar sida vid sida med partnern för att överföra lärande. Denna modell har utmanats av Covid-19-pandemin. Därtill har flera samarbetspartner tvingats anpassa verksamheten eftersom de utsatts för ökad efterfrågan på dagsaktuell statistik samtidigt som förutsättningarna att producera och sprida statistik har försämrats. I vissa fall har partnern arbetat med begränsad bemanning och begränsade förutsättningar till hemarbete. De har också i flera fall haft begränsade möjligheter att använda videokonferensutrustning.

Stödet har gradvis anpassats under året då SCB:s samarbetsprojekt har satt upp särskilda utbildningsrum med videoutrustning för digitalt lärande, samtidigt som användandet av digitala plattformar generellt har ökat i samarbetsländerna. Även innehållsmässigt har stödet ställts om till distanssupport med tyngdpunkt på videomöten såsom digitala seminarier, möten, webinars, elektroniska kurser och metoddokument. Dessutom har stödkoncept inventerats för att avgöra vilka typer av aktiviteter som kan vara lämpliga att anpassa till digitala format och vilka som är mindre lämpliga. De lärdomar som gjorts utgör ett bidrag till en vidgad palett av stöd till SCB:s samarbetspartners.

Omställningen till digitalt stöd innebär således också möjligheter. Ett exempel på detta är att SCB:s generaldirektör kunde delta och tala som hedersgäst vid Afrikanska unionens virtuella möte för generaldirektörer på statistikmyndigheter i Afrika den 17 december. Han delade bland annat med sig av SCB:s erfarenheter av statistikproduktion under pandemin och berättade om arbetet med Agenda 2030.

Kompetensförsörjning

Kompetensförsörjning

Att ha rätt och tillräcklig kompetens är avgörande för att SCB ska nå visionen ”Vi ger samhället användbar statistik att lita på.” Därför arbetar vi aktivt med att attrahera och rekrytera rätt kompetens, utveckla och behålla våra medarbetare samt ha goda processer för de som lämnar myndigheten. SCB bedömer att vidtagna åtgärder när det gäller kompetensförsörjning har bidragit till att myndighetens uppgifter har kunnat fullgöras i linje med uppsatta mål.

Kompetensförsörjningsarbetet har påverkats av pandemin på flera olika sätt, både positivt och negativt, vilket redogörs för nedan.

Attrahera och rekrytera

Under 2020 har SCB kartlagt hur vi uppfattas av potentiella medarbetare som är studenter och de som nyss kommit ut i arbetslivet. Det, tillsammans med underlag från intervjuer av befintliga medarbetare kring vad de uppskattar med SCB som arbetsgivare, kommer ligga till grund för SCB:s arbetsgivarerbjudande. Det kommer användas till att marknadsföra och positionera oss som en attraktiv arbetsgivare.

En konsekvens av pandemin är att få medarbetare slutat under året. Det, tillsammans med ett ansträngt ekonomiskt läge har inneburit att SCB under 2020 inte rekryterat i samma omfattning som tidigare. SCB märker av konkurrensen om arbetskraft men har i de flesta fall ändå lyckats rekrytera efterfrågad kompetens. För att hitta rätt blandning av formell kompetens har kravprofilerna än mer anpassats i varje enskild rekrytering för att möta både nuvarande och kommande behov.

Utveckla och behålla

Från slutet av mars och framåt har majoriteten av medarbetarna till största del arbetat hemifrån. Det bedöms ha bidragit till en lägre sjukfrånvaro, samtidigt som SCB:s chefer behövt hitta nya sätt att

kommunicera med och stötta medarbetare för att vidmakthålla en god psykosocial arbetsmiljö samt inspirera till rörelse. Skyddsronder och arbetsmiljö-dialoger har kunnat genomföras tack vare nya digitala lösningar. Även stöd från företagshälsan har kunnat säkerställas med hjälp av olika digitala lösningar på ett tillfredsställande sätt. SCB arbetar också med att skapa långsiktigt hållbart arbetsliv och har tagit fram ett material om friskfaktorer som diskuterats i verksamheten.

För att utveckla verksamheten och skapa tydlighet i fråga om kultur och värderingar har SCB:s förhållningssätt diskuterats på alla nivåer i verksamheten och arbetats in i styrande dokument inom HR-området, så som chefspolicy och lönekriterier. Förhållningssätten är Mod att agera, Tillit till varandras kompetens och goda vilja, Handlingskraft att omsätta ord i arbete samt Var och ens ansvar för att bidra till helheten

Då förutsättningarna för externa rekryteringen har varit begränsad har myndigheten under året arbetat än mer för att skapa flexibla lösningar för att internt matcha behov med rätt kompetens.

Utbildningsinsatser som introduktionsutbildning, statistikproduktionsutbildning, chefskandidatprogram och chefsutbildningar har omarbetats till att kunna genomföras digitalt, via digitala möten eller som e-utbildning.

Avveckla

Under året har inga strukturella förändringar genomförts som medfört arbetsbrist. SCB erbjuder medarbetare som slutar ett avgångssamtal för att fånga förbättringsförslag och för att skapa goda ambassadörer för SCB på andra myndigheter och företag.

Tabell 18: Personalnyckeltal

	2018	2019	2020
Årsarbetskrafter¹	1 059	1 038	1 043
Kvinnor	598	555	568
Män	461	472	475
Antal anställda, årsmedeltal²	1 139	1 146	1 185
Kvinnor	659	640	663
Män	480	506	521
Sjukfrånvaro i förhållande till tillgänglig tid, procent	5,0	4,4	3,6
varav andel långtidssjuka > 60 dagar	53,7	46,5	52,4
Kvinnor	6,0	5,5	5,0
Män	3,7	2,9	2,0
Anställda – 29 år	1,7	2,5	1,9
Kvinnor	1,9	2,9	2,6
Män	1,6	2,2	1,1
Anställda 30 – 49 år	4,0	3,9	3,0
Kvinnor	5,3	5,3	4,4
Män	2,6	2,4	1,5
Anställda 50 – år	6,8	5,7	5,2
Kvinnor	7,4	6,5	6,4
Män	6,1	4,4	3,3

1) Antalet årsarbetskrafter är justerat för år 2019. För år 2020 har arbetade timmar (enligt ESV:s föreskrifter) för samtliga anställda på SCB dividerats med årsarbetstiden för en heltidsanställd på SCB.

2) Årsmedeltalet för 2020 är medeltalet baserat på årets samtliga månader och inte två mätpunkter som tidigare.

Finansiell redovisning

Finansiell redovisning

Sammanställning av väsentliga uppgifter 2016–2020 (tkr)

	Not	2020	2019	2018	2017	2016
Låneram i Riksgäldskontoret						
Beviljad ram		150 000	129 200	140 000	140 000	136 000
Utnyttjad ram	1	108 929	103 966	110 196	121 590	118 348
Kontokredit hos Riksgäldskontoret						
Beviljad kredit		51 000	51 000	51 000	51 000	51 000
Maximalt utnyttjad kredit		–	–	–	14 846	2 939
Räntekonto i Riksgäldskontoret						
Räntekostnad		3	184	241	135	429
Ränteintäkt		0	0	0	0	0
Avgiftsintäkter						
Budget enligt regleringsbrev		510 000	539 000	506 000	500 000	500 000
Totalt utfall	2	471 118	512 228	509 457	511 401	514 482
Anslagskredit						
Beviljad		17 508	17 032	16 716	16 654	16 572
Utnyttjad	3	–	–	–	–	1 776
Anslagssparande						
	4	4 585	11 597	12 790	7 199	1 323
Personal						
Antal årsarbetskrafter	5	1 043	1 038	1 059	1 121	1 161
Medelantal anställda	6	1 185	1 146	1 139	1 203	1 270
Driftkostnad per årsarbetskraft	5	1 013	1 042	998	957	949
Årets kapitalförändring						
		4 163	-271	6 088	-18 307	-8 852
Balanserad kapitalförändring						
		23 893	24 164	18 076	36 383	45 235

1) Anläggningstillgångarnas bokförda värde per 2020-12-31 uppgick till 109 627 tkr. Skillnaden mellan upptaget lån hos Riksgäldskontoret och bokfört värde beror främst på inköp av datorer som gjordes sent under december 2020.

2) Utfall avgiftsintäkter 471 118 tkr består av intäkter av avgifter och andra ersättningar samt intäkter av bidrag och finansiella intäkter som kan hänföras till den avgiftsfinansierade verksamheten.

3) Utnyttjad anslagskredit år 2016 med 1 776 tkr avser SCB:s förvaltningsanslag från Finansdepartementet.

4) Utgående anslagssparande år 2020 avser SCB:s förvaltningsanslag 0201009 (4 585 tkr).

5) Antalet årsarbetskrafter är justerat för år 2019. För år 2020 har arbetade timmar (enligt ESV:s föreskrifter) för samtliga anställda på SCB dividerats med arbetstiden för en heltidsanställd på SCB. För tidigare år har summan av månatliga årsarbetskrafter på personnivå för anställda på SCB dividerats med 12 månader.

6) Årsmedeltalet för 2020 är medeltalet baserat på årets samtliga månader och inte två mätpunkter som tidigare.

Resultaträkning, tkr

	Not	2020	2019
Verksamhetens intäkter			
Intäkter av anslag	Not 1	611 973	588 886
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	Not 2	440 256	493 620
Intäkter av bidrag	Not 3	42 707	29 772
Finansiella intäkter	Not 4	161	410
Summa verksamhetens intäkter		1 095 097	1 112 688
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal	Not 5	793 008	776 648
Kostnader för lokaler	Not 6	64 754	67 458
Övriga driftkostnader	Not 7	198 501	237 214
Finansiella kostnader	Not 8	421	290
Avskrivningar och nedskrivningar	Not 9	34 250	31 349
Summa verksamhetens kostnader		1 090 934	1 112 959
Verksamhetsutfall		4 163	-271
Årets kapitalförändring	Not 10	4 163	-271

Balansräkning, tkr

	Not	2020-12-31	2019-12-31
TILLGÅNGAR			
Immateriella anläggningstillgångar			
Balanserade utgifter för utveckling	Not 11	71 098	76 681
Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar	Not 12	2 449	3 265
Summa immateriella anläggningstillgångar		73 548	79 946
Materiella anläggningstillgångar			
Förbättringsutgifter på annans fastighet	Not 13	0	37
Maskiner, inventarier, installationer m.m.	Not 14	36 079	25 671
Summa materiella anläggningstillgångar		36 079	25 708
Varulager m.m.			
Varulager och förråd	Not 15	57	31
Summa varulager m.m.		57	31
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar	Not 16	23 180	29 734
Fordringar hos andra myndigheter	Not 17	50 774	58 468
Övriga kortfristiga fordringar	Not 18	1 925	1 164
Summa kortfristiga fordringar		75 879	89 366
Periodavgränsningsposter			
Förutbetalda kostnader	Not 19	54 978	41 309
Upplupna bidragsintäkter	Not 20	6 682	9 579
Övriga upplupna intäkter	Not 20	14 523	36 822
Summa periodavgränsningsposter		76 183	87 709
Avräkning med statsverket			
Avräkning med statsverket	Not 21	2 438	-5 601
Summa avräkning med statsverket		2 438	-5 601
Kassa och Bank			
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret		88 246	62 073
Kassa och bank		0	0
Summa kassa och bank		88 246	62 073
SUMMA TILLGÅNGAR		352 430	339 233
KAPITAL OCH SKULDER			
Myndighetskapital			
Balanserad kapitalförändring		23 893	24 164
Kapitalförändring enligt resultaträkningen	Not 10	4 163	-271
Summa myndighetskapital	Not 22	28 056	23 893
Avsättningar			
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	Not 23	611	1 112
Övriga avsättningar	Not 23	5 573	5 314
Summa avsättningar		6 184	6 426
Skulder m.m.			
Lån i Riksgäldskontoret	Not 24	108 929	103 966
Kortfristiga skulder till andra myndigheter	Not 25	25 888	25 914
Leverantörsskulder	Not 26	28 025	35 464
Övriga kortfristiga skulder	Not 27	11 919	13 093
Summa skulder m.m.		174 761	178 438
Periodavgränsningsposter			
Upplupna kostnader	Not 28	64 686	55 710
Oförbrukade bidrag	Not 29	32 710	19 448
Övriga förutbetalda intäkter	Not 30	46 033	55 318
Summa periodavgränsningsposter		143 429	130 477
SUMMA KAPITAL OCH SKULDER		352 430	339 233
Ansvarsförbindelser		Inga	Inga

Anslagsredovisning 2020-12-31, tkr

Anslag		Ing.över- förings- belopp	Årets tilldel- ning enligt reglerings- brev	Omdis- ponerat anslags- belopp	Indrag- ning	Totalt disponibelt belopp	Utgifter 2020	Utgående överförings- belopp
a = ramanslag	Not							
Utgiftsområde 02 Samhällsekonomi och finansförvaltning								
02 01 009 Statistiska centralbyrån (a)		11 546	582 629			594 175	589 590	4 585
001 Statistiska centralbyrån (a)	Not 1	11 546	582 629			594 175	589 590	4 585
Utgiftsområde 09 Hälsovård, sjukvård och social omsorg								
09 04 007 Bidrag till utveckling av socialt arbete m.m. (a)		51	4 575		-51	4 575	4 575	
009 Statistiska undersökningar (a)	Not 2	51	4 575		51	4 575	4 575	
09 05 002 Barnets rättigheter (a)			500			500	500	
003 Barnstatistik (a)	Not 3		500			500	500	
Utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning								
16 04 004 Utvecklingsarbete inom områdena utbildning och forskning (a)			12 435			12 435	12 435	
001 Statistiska centralbyrån (a)	Not 4		12 435			12 435	12 435	
Utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid								
17 13 005 Insatser för den ideella sektorn (a)			1 500			1 500	1 500	
004 Statistik om det civila samhället (a)	Not 5		1 500			1 500	1 500	
Utgiftsområde 22 Kommunikationer								
22 02 004 Informationsteknik och telekommunikation (a)			4 190			4 190	4 190	
002 Informationsteknik - del till Statistiska centralbyrån (a)	Not 6		4 190			4 190	4 190	
Summa totalt	Not 7	11 597	605 829		-51	617 375	612 790	4 585

1) Tilldelade medel enligt regleringsbrev daterat 2020-12-03 från Finansdepartementet ((Fi2020/04694(delvis)). Intäkter av anslag avseende SCB:s förvaltningsanslag är enligt resultaträkningen 588 773 tkr. I summan 589 590 tkr ingår en minskning av semesterlöneskulderna av semesterdagar från år 2008 eller tidigare med 817 tkr. Summa utgifter 612 790 tkr är därmed 817 tkr högre jämfört med intäkt av anslag enligt resultaträkningen som är 611 973 tkr.

2) Tilldelade medel enligt regleringsbrev daterat 2020-11-26 från Socialdepartementet (S2020/08061, S2020/08830).

3) Tilldelade medel enligt regleringsbrev daterat 2020-11-26 från Arbetsmarknadsdepartementet (A2020/02449).

4) Tilldelade medel enligt regleringsbrev daterat 2020-10-29 från Utbildningsdepartementet (U2020/05424).

5) Tilldelade medel enligt regleringsbrev daterat 2020-10-01 från Kulturdepartementet (Ku2020/02035 (delvis), Ku2020/02094).

6) Tilldelade medel enligt regleringsbrev daterat 2019-12-17 från Infrastrukturdepartementet (I2019/03372/D, I2019/03329/SVS (delvis).

7) Utgående anslagssparande om 4 585 tkr, varav 4 585 tkr avseende SCB:s förvaltningsanslag. Dessa medel kommer att behöva nyttjas kommande år för intermittent verksamhet samt för ökade avskrivningskostnader till följd av tidigare års aktiveringar av egenutvecklade system. SCB får disponera en ackumulerad anslagsbehållning om 3 procent av förvaltningsanslaget från Finansdepartementet samt har en anslagskredit om 3 procent.

Tilläggsupplysningar och noter

Redovisningsprinciper och värderingsprinciper

Allmänt

SCB:s årsredovisning och årsbokslut är upprättad enligt förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag och förordning (2000:606) om myndigheters bokföring och god redovisningssed.

Alla belopp redovisas i tusentals kronor (tkr) om inget annat anges.

Redovisning av anläggningstillgångar

Som materiella anläggningstillgångar redovisas investeringar med en beräknad ekonomisk livslängd om minst tre år och ett anskaffningsvärde om minst 25 tkr exkl. mervärdesskatt.

Avskrivningar beräknas enligt linjär metod på tillgångarnas anskaffningsvärde och med hänsyn till bedömd ekonomisk livslängd på i regel 3-5 år för IT-utrustning, 5-10 år för övriga kontorsmaskiner och 7 år för möbler och inventarier. Avskrivningen görs månadsvis.

Värdegränsen för förbättringsutgifter på annans fastighet uppgår till 100 tkr. Avskrivningstiden för förbättringsutgifter på annans fastighet uppgår till lägst 3 år eller till högst den återstående giltighetstiden på hyreskontraktet, dock som längst 10 år.

Regler för redovisning av immateriella tillgångar innebär att SCB redovisar utgifter för köpta och egenutvecklade IT-system och program samt vissa utvecklingskostnader som investering.

För köpta programvaror och licenser är gränsen för anskaffningsvärdet fastställt till minst 25 tkr exkl. mervärdesskatt.

Utgifter för egenutveckling av IT-system och program som beräknas bli av betydande värde för verksamheten under kommande år balanseras som immateriella anläggningstillgångar. Gränsen för betydande värde är satt till 500 tkr.

I den mån kostnad för persontid har aktiverats har personkostnaden räknats ned till standardlön, dvs.

utan påslag för administration och kontorskostnader.

Avskrivningstiden för dataprogram och licenser är i regel 3-5 år. För egenutvecklade IT-system och program är avskrivningstiden normalt 3-5 år, men för vissa system bedöms den ekonomiska livslängden vara längre vilket avskrivningstiden anpassas efter. Bedömningen grundas i de fallen på att SCB erfarenhetsmässigt använder liknande statistikproduktions-system under betydligt längre tid än 5 år.

Tillgångar och skulder

Tillgångar och skulder i utländsk valuta värderas till balansdagens valutakurs.

I posten leverantörsskulder ingår fakturor som avser leveranser för år 2020 om de inkommit senast brytdagen den 5 januari. Fakturor som avser leveranser år 2021 och som inkommit före nyåret tas upp som skuld och förutbetalad kostnad. Beloppsgräns för periodisering är satt till 50 tkr.

Kundfordringar

Kundfakturor som inte har betalats med förfalldatum 30 september 2020 eller tidigare och varit påminnda minst två gånger har tagits upp som osäkra kundfordringar eller kundförlust i bokslutet för år 2020.

Lager

Under posten varulager och förråd redovisas publikationslager. Publikationslagret har värderats till försäljningspris med nedskrivning för beräknad inkurans med 85 procent. Detta bedöms motsvara publikationslagrets verkliga värde. I publikationslagret per den 2020-12-31 finns enbart en publikation kvar.

Redovisning av periodavgränsningsposter och intäktsavräkning för avgiftsintäkter

Under periodavgränsningsposterna redovisas periodiseringsposterna upplupen intäkt/upplupet bidrag respektive förutbetalad intäkt/oförbrukat bidrag. Intäktsavräkningen för uppdrag görs successivt och automatiskt med ledning av kostnadsredovisningen och för uppdrag till fast offert i proportion till färdigställandegraden. Förväntade förluster enligt rapporterade utfallsprognoser redovisas i resultatet i sin helhet medan förväntade

överskott tas upp i proportion till beräknad färdigställandegrad.

Principer för kostnadsfördelningar

Interna kalkylpriser för kostnadsfördelning av persontid är differentierade mellan avdelningarna. Kalkyldifferenser från internavräkning fördelas enligt utfall för respektive avdelning/resultatområde på anslagsverksamheten, respektive den avgiftsfinansierade verksamheten.

I SCB:s modell för ekonomisk styrning inräknas gemensamma kostnader för lokaler, IT-infrastruktur, telefoni, administration etc. i kalkylpriset för persontid för att få en rättvis fördelning av kostnaderna på slutprodukter.

Anslagsverksamhet respektive avgiftsfinansierad verksamhet har därför indirekt via interna kalkylpriser belastats med en proportionell andel av dessa kostnader.

Kostnader för gemensam infrastruktur, processer, verktyg och metoder, har fördelats på basis av tidrapporterad tid på slutprodukter och därmed på anslagsverksamheten, respektive den avgiftsfinansierade verksamheten.

Sjukfrånvaro

I tabellen nedan framgår sjukfrånvaro. Se även tabellen för personalnyckeltal.

Sjukfrånvaro i förhållande till tillgänglig tid, procent

	2018	2019	2020
Totalt	5,0	4,4	3,6
varav andel långtidssjuka > 60 dagar	53,7	46,5	52,4
Kvinnor	6,0	5,5	5,0
Män	3,7	2,9	2,0
Anställda – 29 år	1,7	2,5	1,9
Kvinnor	1,9	2,9	2,6
Män	1,6	2,2	1,1
Anställda 30 – 49 år	4,0	3,9	3,0
Kvinnor	5,3	5,3	4,4
Män	2,6	2,4	1,5
Anställda 50 – år	6,8	5,7	5,2
Kvinnor	7,4	6,5	6,4
Män	6,1	4,4	3,3

Ersättningar och andra förmåner till ledande befattningshavare vid Statistiska centralbyrån

I enlighet med 7 kap. 2 § förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag ska SCB redovisa de skattepliktiga ersättningar och förmåner som betalats ut till generaldirektör samt till ledamöterna i SCB:s insynsråd.

Ersättning och beskattningspliktig förmån som utbetalats (kronor) till SCB:s generaldirektör 2020

Joakim Stymne	1 640 348
Skattepliktig förmån	196
Övriga uppdrag	Kungliga Konsthögskolan Nationalmuseum

Sedan 1 september 2016 har det inte funnits några ledamöter förordnade i SCB:s insynsråd.

Noter

Resultaträkning

Belopp i följande noter anges i tkr.

NOT 1	Intäkter av anslag	2020	2019
	2:1:9:1 Finansdepartementet, SCB:s förvaltningsanslag	588 773	566 482
	9:4:7:9 Socialdepartementet, Bidrag till utveckling av socialt arbete m.m.	4 575	4 575
	9:5:2:3 Arbetsmarknadsdepartementet, Barnstatistik	500	449
	16:4:4:1 Utbildningsdepartementet, Utbildning och universitetsforskning	12 435	11 690
	17:13:5:4 Kulturdepartementet, Statistik om det civila samhället	1 500	1 500
	22:2:4:2 Infrastrukturdepartementet, Informationsteknik	4 190	4 190
	Summa intäkter av anslag	611 973	588 886
	<i>Intäkter av anslag har ökat mellan 2020 och 2019 med 23,1 mnkr. Förbrukningen förändras mellan åren bl.a. till följd av intermittenta undersökningar samt utvecklingsarbete.</i>		
	<i>Förändring av semesterlöneskulden avseende semesterdagar från år 2008 eller tidigare</i>	817	521
	<i>Summa utgifter i anslagsredovisningen</i>	612 790	589 407
NOT 2	Intäkter av avgifter och andra ersättningar	2020	2019
	Avgiftsintäkter	392 557	418 646
	Kopior	17	13
	Avgiftsintäkter från tjänsteexporten	47 227	73 895
	<i>Enligt 4§ avgiftsförordningen</i>		
	Publikationsförsäljning	34	173
	Kurs- och konferensavgifter	155	439
	<i>Andra ersättningar</i>		
	Försäljning inventarier	17	33
	Fakturerad kostnadsersättning och andra ersättningar	250	422
	Summa intäkter av avgifter och andra ersättningar	440 256	493 620
	<i>Avgiftsintäkter och andra ersättningar minskade med 53,4 mnkr jämfört med 2019, varav tjänsteexporten minskade med 26,7 mnkr. Minskningen beror framförallt på rådande pandemi.</i>		
	<i>Varav intäkter av avgifter och andra ersättningar som kan hänföras till anslagsverksamheten.</i>	415	556
	<i>Varav intäkter av avgifter och andra ersättningar som kan hänföras till den avgiftsfinansierade verksamheten.</i>	439 841	493 064
	<i>Budget enligt regleringsbrev var 510,0 mnkr. Se avgiftsintäkter i tabellen Sammanställning av väsentliga uppgifter.</i>		
NOT 3	Intäkter av bidrag	2020	2019
	Lönebidrag, anställningsstöd etc.	899	854
	Bidrag från departementet m.fl.	31 290	18 526
	Utomstatliga bidrag inkl. EU-grants	10 518	10 393
	Summa intäkter av bidrag	42 707	29 772
	<i>Intäkter av bidrag varierar mellan åren då de är av tillfällig karaktär. Ökningen är främst hänförligt till ett särskilt regeringsuppdrag.</i>		
	<i>SCB bidragsintäkter för tjänsteexporten uppgår till 12,6 mnkr för år 2020 (8,2 mnkr år 2019)</i>		
	<i>Varav intäkter av bidrag som kan hänföras till anslagsverksamheten.</i>	11 582	10 781
	<i>Varav intäkter av bidrag som kan hänföras till den avgiftsfinansierade verksamheten.</i>	31 125	18 991

Resultaträkning

Belopp i följande noter anges i tkr.

NOT 4	Finansiella intäkter	2020	2019
	Ränteintäkt räntekonto i Riksgäldskontoret	–	–
	Ränteintäkt lån i Riksgäldskontoret	5	280
	Övriga finansiella intäkter	156	130
	Summa finansiella intäkter	161	410
	<i>Ett negativt ränteläge ger ränteintäkter på lån i Riksgäldskontoret.</i>		
	<i>Varav finansiella intäkter som kan hänföras till anslagsverksamheten.</i>	9	237
	<i>Varav finansiella intäkter som kan hänföras till den avgiftsfinansierade verksamheten.</i>	152	173
NOT 5	Kostnad för personal	2020	2019
	Löner för anställd personal	518 370	506 712
	Arvoden till personer över 65 år, insynsråd, ledamöter m.m. (S-kod 4112 och 4118)	117	2 145
	Periodiserade lönekostnader	3 433	–
	Förändring semesterlöneskuld	1 773	-1 614
	<i>Summa lönekostnader (S-kod 4111–4119)</i>	<i>523 692</i>	<i>507 242</i>
	Arbetsgivaravgifter m.m.	169 531	164 583
	Pensionspremier, pensionsersättningar	98 451	94 449
	Pensionsavsättningar (netto)	-501	-786
	Övriga personalkostnader	12 312	18 090
	Avgår aktivering av kostnader för egenutvecklade anläggningstillgångar	-10 476	-6 931
	Summa kostnad för personal	793 008	776 648
	<i>Den totala kostnaden för personal ökade mellan åren med 16,4 mnkr framför allt till följd av högre lönekostnader jämfört med föregående år. Löner och sociala avgifter ökade främst till följd av årlig lönerevision. Medarbetarna har tagit ut färre semesterdagar vilket har resulterat i ökad kostnad gällande förändring av semesterlöneskuld. De övriga personalkostnaderna minskade genom lägre kurs- och konferenskostnader, friskvård m.m. främst pga. pandemin.</i>		
	<i>Arbetet med att utveckla och förbättra funktionalitet i de verktyg som används i statistikproduktionsprocessen har fortsatt under år 2020 vilket i vissa fall leder till aktiveringar för egenutvecklade anläggningstillgångar (investeringar). I kostnader för personal görs aktiveringar i de fall det är egen personal som arbetar i utvecklingsprojekten, vilket har ökat med 3,5 mnkr jämfört med 2019. Ökningen innebär en minskad kostnad i jämförelse med föregående år. Årets sammantagna aktivering uppgår till 15,5 mnkr, vilket är på samma nivå som 2019. De aktiverade kostnaderna skrivs av under kommande år i form av avskrivningar. Nivån förändras mellan åren beroende på vilka projekt som genomförs.</i>		
NOT 6	Kostnad för lokaler	2020	2019
	Lokalhyra	55 721	57 462
	Hyra i utlandsverksamhet	3 461	3 035
	Övriga lokalkostnader	5 571	6 961
	Summa kostnad för lokaler	64 754	67 458
	<i>Kostnad för lokaler minskade totalt sett med 2,7 mnkr. Under hösten 2020 flyttade SCB till nya lokaler i Solna. Det nya hyresavtalet innebär lägre hyreskostnader för SCB.</i>		

Resultaträkning

Belopp i följande noter anges i tkr.

NOT 7	Övriga driftkostnader	2020	2019
	IT-tjänster och avgifter dataprogram	99 522	97 321
	Kostnader för telefoni, transporter samt porto	19 617	19 493
	Resekostnader exkl. traktamente	4 954	21 952
	Inköp av förbrukningsinventarier m.m.	1 156	3 568
	Övriga inköpta tjänster	66 546	81 922
	Övriga driftkostnader	11 753	21 326
	Avgår aktivering av kostnader för egenutvecklade anläggningstillgångar	-5 047	-8 369
	Summa övriga driftkostnader	198 501	237 214
	<i>Varav totalt övriga driftkostnader avseende tjänsteexporten</i>	<i>16 990</i>	<i>38 600</i>
	<i>Övriga driftskostnader minskade med 38,7 mnkr jämfört med föregående år. Det är framförallt resekostnader, övriga inköpta tjänster samt övriga driftkostnader som minskade.</i>		
	<i>Minskningen av resekostnader om 17,0 mnkr är framförallt kopplat till Covid-19 varav tjänsteexporten 9,5 mnkr.</i>		
	<i>Minskningen av övriga inköpta tjänster är framförallt hänförligt till lägre kostnader inom tjänsteexporten till följd av Covid-19 samt lägre kostnader för konsulter.</i>		
	<i>Övriga driftkostnader minskade dels till följd av att SCB inte längre hyr datorer och dels att andra kostnader minskade till följd av Covid-19.</i>		
	<i>Aktivering av kostnader för egenutvecklade anläggningstillgångar, se not 5. I denna not avses aktivering av konsultkostnader vilken minskade jämfört med 2019 och ger en ökad kostnad i jämförelse med föregående år om 3,3 mnkr.</i>		
NOT 8	Finansiella kostnader	2020	2019
	Räntekostnader för lån i Riksgäldskontoret	–	–
	Räntekostnad räntekonto i Riksgäldskontoret	3	184
	Övriga räntekostnader och avgifter	418	106
	Summa finansiella kostnader	421	290
	<i>Ett negativt ränteläge medför räntekostnader på behållningen på räntekontot i Riksgäldskontoret.</i>		
NOT 9	Avskrivningar och nedskrivningar	2020	2019
	Avskrivningar	34 250	30 143
	Årets nedskrivningar	–	1 206
	Summa avskrivningar och nedskrivningar	34 250	31 349
	<i>Avskrivningarna ökade med 2,9 mnkr jämfört med 2019 till följd av materiella investeringar till nya kontoret i Solna.</i>		
NOT 10	Årets kapitalförändring	2020	2019
	Underskott i den avgiftsfinansierade verksamheten	–	-271
	Överskott i den avgiftsfinansierade verksamheten	4 163	–
	Årets kapitalförändring	4 163	-271

Balansräkning

Belopp i följande noter anges i tkr.

NOT 11	Balanserade utgifter för utveckling	2020-12-31	2019-12-31
	Utgifter för egenutvecklade IT-system		
	Ingående anskaffningsvärde	198 509	185 008
	Nedskrivning av ej driftsatta anläggningar	–	-1 206
	Årets anskaffning	15 523	15 300
	Årets utrangering, försäljning	-1 036	-593
	Utgående anskaffningsvärde	212 996	198 509
	Ingående ackumulerade avskrivningar	121 828	102 816
	Årets avskrivning	21 106	19 604
	Årets utrangering, försäljning	-1 036	-593
	Utgående avskrivningar	141 898	121 828
	Bokfört värde	71 098	76 681
	<i>Därav pågående projekt</i>	<i>11 467</i>	<i>31 252</i>
	<i>Två egenutvecklade IT-system för statistikproduktionen med restvärde har en avskrivningstid på mer än 5 år, en har 8 år och den andra 7 år vilket motsvarar bedömd ekonomisk livslängd för dessa system. Erfarenhetsmässigt använder SCB liknande statistikproduktionssystem under betydligt längre tid än 5 år.</i> <i>Det IT-system som har en bedömd ekonomisk livslängd på 8 år ska ersätta flera gamla produktspecifika system.</i>		
NOT 12	Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar	2020-12-31	2019-12-31
	Utgifter för licenser och köpta IT-program		
	Ingående anskaffningsvärde	8 964	8 897
	Årets anskaffning	1 324	237
	Årets utrangering, försäljning	-490	-170
	Utgående anskaffningsvärde	9 798	8 964
	Ingående ackumulerade avskrivningar	5 699	3 913
	Årets avskrivning	2 140	1 954
	Årets utrangering, försäljning	-490	-169
	Utgående avskrivningar	7 349	5 699
	Bokfört värde	2 449	3 265
	<i>Därav pågående projekt</i>	<i>-</i>	<i>-</i>
NOT 13	Förbättringsutgifter på annans fastighet – ombyggnationer	2020-12-31	2019-12-31
	Ingående anskaffningsvärde	2 922	3 397
	Årets anskaffning	–	–
	Årets utrangering, försäljning	-2 161	-475
	Utgående anskaffningsvärde	761	2 922
	Ingående ackumulerade avskrivningar	2 885	3 286
	Årets avskrivning	37	74
	Årets utrangering, försäljning	-2 161	-475
	Utgående avskrivningar	761	2 885
	Bokfört värde	0	37

Balansräkning

Belopp i följande noter anges i tkr.

NOT 14	Maskiner, inventarier, installationer m.m.	2020-12-31	2019-12-31
	Ingående anskaffningsvärde	67 180	69 590
	Årets anskaffning	21 400	10 340
	Årets utrangering, försäljning	-13 560	-12 750
	Utgående anskaffningsvärde	75 019	67 180
	Ingående ackumulerade avskrivningar	41 508	45 462
	Årets avskrivning	10 967	8 510
	Årets nedskrivning	–	–
	Årets utrangering, försäljning	-13 535	-12 464
	Utgående avskrivningar	38 940	41 508
	Bokfört värde	36 079	25 671
	<i>Anskaffningen under år 2020 avser främst investeringar till det nya kontoret i Solna.</i>		
NOT 15	Varulager och förråd	2020-12-31	2019-12-31
	Publikationslager	57	31
	Summa varulager och förråd	57	31
	<i>Publikationslagret består av publikationen "På tal om kvinnor och män".</i>		
NOT 16	Kundfordringar, utomstatliga	2020-12-31	2019-12-31
	Kundfordringar	23 180	29 734
	Summa kundfordringar, utomstatliga	23 180	29 734
	<i>Varav fordringar som nedskrivits</i>	<i>36</i>	<i>20</i>
	<i>I kundfordringar ingår även kundfordringar avseende publikationsförsäljningen.</i>		
NOT 17	Fordringar hos andra myndigheter	2020-12-31	2019-12-31
	Kundfordringar	40 421	45 587
	Ingående mervärdesskatt m.m.	8 478	12 877
	Övriga fordringar	1 875	4
	Summa fordringar hos andra myndigheter	50 774	58 468
	<i>Övriga fordringar om 1 875 tkr avser fordran hos Skatteverket.</i>		
NOT 18	Övriga kortfristiga fordringar	2020-12-31	2019-12-31
	Tjänsteexportens medel i projektländer m.m.	1 864	1 151
	Övrigt	62	13
	Summa övriga kortfristiga fordringar	1 925	1 164
	<i>Återstående medel för tjänsteexporten vid årsskiftet varierar mellan åren.</i>		
NOT 19	Förutbetalda kostnader	2020-12-31	2019-12-31
	Hyreskostnad	30 370	19 630
	Övriga förutbetalda kostnader	24 608	21 679
	Summa förutbetalda kostnader	54 978	41 309
	<i>I posten hyreskostnad för år 2020 ingår kostnader för ändringar och tillägg för kontoret i Solna.</i>		
	<i>I posten övriga förutbetalda kostnader ingår framförallt förutbetalda kostnader för support- och licenskostnader.</i>		

Balansräkning

Belopp i följande noter anges i tkr.

NOT 20	Upplupna bidragsintäkter	2020-12-31	2019-12-31	
	Upplupna lönebidrag	58	74	
	Pågående uppdrag	6 624	9 505	
	Summa upplupna bidragsintäkter	6 682	9 579	
	Övriga upplupna intäkter			
	Pågående uppdrag	14 523	36 822	
	Summa övriga upplupna intäkter	14 523	36 822	
	Upplupna intäkter varierar mellan åren då de är av tillfällig karaktär.			
NOT 21	Avräkning med statsverket	2020-12-31	2019-12-31	
	Anslag i icke räntebärande flöde			
	Ingående balans	1 412	2 704	
	Redovisat mot anslag (+)	23 200	22 404	
	Medel hänförliga till transfereringar m.m. som betalats till icke räntebärande flöde	-21 304	-23 696	
	Fordringar avseende anslag i icke räntebärande flöde	3 308	1 412	
	Anslag i räntebärande flöde			
	Ingående balans	-11 546	-12 790	
	Redovisat mot anslag (+)	589 590	567 003	
	Anslagsmedel som tillförts räntekonto (-)	-582 629	-565 759	
	Återbetalning av anslagsmedel	-	-	
	Skulder/Fordringar avseende anslag i räntebärande flöde	-4 585	-11 546	
	Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag			
	Ingående balans	4 532	5 053	
	Redovisat mot anslag under året enligt undantagsregeln	-817	-521	
	Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag	3 716	4 532	
	Summa avräkning med statsverket	2 438	-5 601	
NOT 22	Myndighetskapital	Bal. Kap. Avgiftsfin. verksamhet	Kapitalförändring enligt RR	Summa
	UB 2019-12-31	24 164	-271	23 893
	IB 2020-01-01	24 164	-271	23 893
	Föregående års kapitalförändring	-271	271	0
	Årets kapitalförändring		4 163	4 163
	Summa årets förändring	-271	4 434	4 163
	UB 2020-12-31	23 893	4 163	28 056
	SCB får disponera ackumulerade överskottsmedel upp till 10 procent av omsättningen för den avgiftsfinansierade verksamheten. Med årets resultat uppgår det ackumulerade överskottet till 28 056 tkr motsvarande 6,0 procent av den avgiftsfinansierade verksamhetens intäkter (föregående år 23 893 tkr och 4,7 procent).			

Balansräkning

Belopp i följande noter anges i tkr.

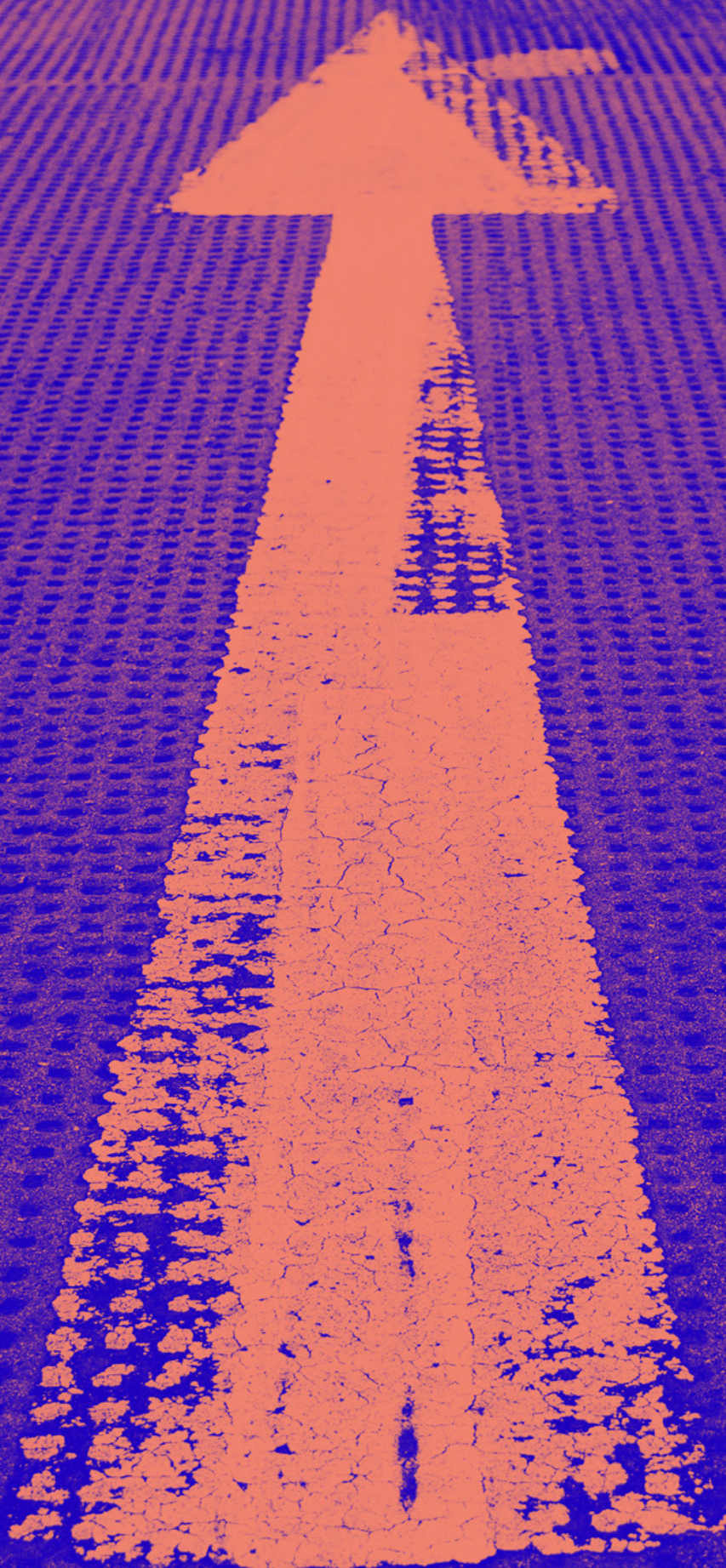
NOT 23	Avsättningar	2020-12-31	2019-12-31
	Avsättning för pensioner och liknande förpliktelser		
	Ingående avsättning	1 112	1 899
	Årets pensionskostnad	314	350
	Årets pensionsutbetalningar	-815	-1 137
	Utgående avsättning för pensioner och liknande förpliktelser	611	1 112
	Övriga avsättningar		
	Avsättning för återställande av lokaler		
	Ingående avsättning	988	–
	Årets förändring	-988	988
	Utgående avsättning för återställande av lokaler	0	988
	Avsättning för lokalt omställningsarbete		
	Ingående avsättning	4 326	4 008
	Årets förändring	1 247	318
	Utgående avsättning för lokalt omställningsarbete	5 573	4 326
	Summa övriga avsättningar	5 573	5 314
	Utgående avsättningar	6 184	6 426
	<i>Avsättning för lokalt omställningsarbete sker med 0,3 procent av lönesumman enligt centralt avtal om lokala omställningsmedel. Lokalt avtal om vad dessa medel ska användas till framöver har tecknats under 2015.</i>		
	<i>För 2021 har gjorts en bedömning att ca 1,5 mnkr av avsättningen för lokalt omställningsarbete kommer att regleras.</i>		
NOT 24	Lån i Riksgäldskontoret, anläggningstillgångar	2020-12-31	2019-12-31
	Ingående låneskuld	103 966	110 196
	Upplånat under året	39 241	25 403
	Amorterat under året	-34 278	-31 633
	Utgående låneskuld	108 929	103 966
	<i>Beviljad låneram enligt regleringsbrev</i>	<i>150 000</i>	<i>129 200</i>
	<i>Anläggningstillgångarnas bokförda värde per den 31 december</i>	<i>109 627</i>	<i>105 655</i>
	<i>Skillnaden mellan upptaget lån hos Riksgäldskontoret och bokfört värde beror främst på inköp av datorer som gjordes sent under december månad.</i>		
NOT 25	Kortfristiga skulder till andra myndigheter	2020-12-31	2019-12-31
	Arbetsgivaravgift och särskild löneskatt	13 464	14 428
	Pensionspremier etc.	14	12
	Utgående mervärdesskatt	3 756	4 305
	Leverantörsfakturor	8 653	7 169
	Summa kortfristiga skulder till andra myndigheter	25 888	25 914

Balansräkning

Belopp i följande noter anges i tkr.

NOT 26	Leverantörsskulder	2020-12-31	2019-12-31
	Ankomstregistrerade fakturor	159	73
	Utomstatliga leverantörsfakturor	27 349	35 371
	Utländska leverantörsfakturor	517	20
	Summa leverantörsskulder	28 025	35 464
NOT 27	Övriga kortfristiga skulder	2020-12-31	2019-12-31
	Personalens källskatt	11 832	13 043
	Övrigt	88	51
	Summa övriga kortfristiga skulder	11 919	13 093
NOT 28	Upplupna kostnader	2020-12-31	2019-12-31
	Semesterlöneskuld och semesterlönetillägg	36 089	34 223
	Kompskuld, upplupna arvoden och retroaktiv lön	3 999	785
	Sociala avgifter för semesterlöneskuld och andra upplupna löner och arvoden	20 401	17 673
	Övriga upplupna kostnader	4 196	3 029
	Summa upplupna kostnader	64 686	55 710
	Övriga upplupna kostnader avser främst upplupna kostnader för konsulter.		
NOT 29	Oförbrukade bidrag	2020-12-31	2019-12-31
	Inomstatliga oförbrukade bidrag pågående uppdrag	25 593	18 564
	Utomstatliga oförbrukade bidrag pågående uppdrag	7 116	885
	Summa oförbrukade bidrag	32 710	19 448
	Inomstatliga oförbrukade bidrag avser medel som SCB har fått enligt regeringsbeslut samt bidrag från andra myndigheter.		
	För posten inomstatliga oförbrukade bidrag för pågående uppdrag bedöms 12 450 tkr förbrukas inom tre månader, 7 839 tkr inom ett år och 5 304 tkr inom mer än ett till tre år.		
NOT 30	Övriga förutbetalda intäkter	2020-12-31	2019-12-31
	Inomstatliga förutbetalda intäkter pågående uppdrag	40 940	43 793
	Utomstatliga förutbetalda intäkter pågående uppdrag	5 093	11 525
	Summa förutbetalda intäkter	46 033	55 318

Mål och återrapporteringskrav

Mål och återrapporteringskrav enligt regleringsbrevet

Regleringsbrevets mål i sammandrag samt uppnådda resultat.

Mål	Resultat
Målet för den anslagsfinansierade verksamheten är att producera officiell statistik av god kvalitet som är lättillgänglig för användarna.	Sammantaget bedömer myndigheten att den anslagsfinansierade verksamheten genomförts enligt plan. Pandemin har påverkat där ett fåtal undersökningar inte genomförts, på ett annat sätt än planerat. Vidare har ny statistik kopplat till pandemin tagits fram. Se sid. 11-12, 19 ff
Målet för den avgiftsfinansierade verksamheten är att, genom att utföra uppdrag utifrån olika användares behov, öka möjligheterna att utnyttja det statistiska material och den statistiska kompetens som finns inom myndigheten.	Den avgiftsfinansierade verksamheten har i hög utsträckning genomförts i enlighet med kundernas beställningar och befintliga överenskommelser. Volymen i den avgiftsfinansierade verksamheten har minskat jämfört med tidigare år och den uppvisar ett överskott. Se sid. 12-13, 38 ff
Produktiviteten ska öka med i genomsnitt minst 3 procent per år.	Totalproduktiviteten minskade med 1,1 procent 2020. Totalproduktiviteten har ökat med i genomsnitt 2,5 procent under 2016–2020. Se sid. 15-16
Den statistiska informationen ska göras mer tillgänglig och användbar. Förståelsen för och tolkningen av statistiska resultat och samband ska underlättas.	SCB:s tabeller har gjorts sökbara på dataportal.se. Tabeller som tidigare har varit avgiftsbelagda har lagts ut i SSD som öppen data. 146 stycken artiklar i ett nytt format som kompletterar Statistiknyheten har publicerats under året. Se sid. 26–30
Kostnaderna för uppgiftslämnandet till statistiken ska minska.	Kostnaderna för uppgiftslämnandet har under 2020 minskat med 5,6 procent och ökningen återfinns till företag och organisationer samt kommuner och regioner. Hälften av minskningen beror på förändringar som gjorts till följd av pandemin. Se sid. 35–37
Myndigheten ska se till att de regelverk och rutiner som myndigheten beslutar är samordnade, kostnadseffektiva och enkla för allmänheten, företagare och andra berörda.	SCB ser kontinuerligt över möjligheterna att hämta data ur administrativa källor och arbetar för att förenkla insamlingsprocessen bl.a. genom att samordna innehåll och utöka möjligheterna att lämna uppgifter via fil. Se sid. 35–37

Mål

Resultat

SCB ska redovisa vidtagna åtgärder för att öka tillgänglighet till och användbarheten av statistiken samt åtgärder för att öka förståelsen av statistiska resultat och samband.

En ny regionalindelning RegSO har lagts ut som öppen data. En coronaingång skapades där statistik och analyser om pandemin löpande har lagts ut. Se sid. 26–30

SCB ska redovisa vidtagna åtgärder för att öka tillgängligheten av statistiskt material för forskningsändamål.

Arbete med en SCB-gemensam ingång för statistikbeställningar har påbörjats. Vidare pågår arbete med att utveckla tekniska förutsättningar, rutiner och dokumentation som förväntas leda till effektivisering. Se sid. 42–43

SCB ska redovisa företags och andra uppgiftspliktiga organisationers kostnader för uppgiftslämnandet.

Kostnaden för uppgiftslämnandet har för 2020 beräknats till 332 mnkr avseende företag och organisationer. Se sid. 35–37

SCB ska redovisa produktivitetens utvecklingen.

Totalproduktiviteten minskade med 1,1 procent 2020. Totalproduktiviteten har ökat med i genomsnitt 2,5 procent under 2016–2020. Se sid. 15–16

SCB ska redovisa allmänhetens förtroende för myndigheten.

43 procent uppgav att de hade mycket eller ganska stort förtroende för myndigheten. Se sid. 43–44

SCB ska redovisa kundnöjdheten i den avgiftsfinansierade verksamheten.

Kundnöjdheten var enligt Kundernas förtroende 4,7 på en femgradig skala. Se sid. 44

SCB ska redovisa bidrag från EU.

SCB erhöll 9,9 mnkr i bidrag från EU under 2020. Se sid. 19

Myndighetens samordning av den officiella statistiken ska stärka systemet för den officiella statistiken och därmed bidra till god kvalitet i och ökad användbarhet av den officiella statistiken. Myndighetens samordning av utveckling, framställning och spridning av europeisk statistik ska genomföras så att den bidrar till att upprätthålla förtroendet för statistiken.

Den målbild som Rådet för den officiella statistiken fastställde under 2019 har kompletterats med ett fjärde område, *Vi gör det bättre tillsammans*. Översynsarbetet av statistikområdena har fortsatt. Under året hölls en konferens om den officiella statistiken med temat *Statistikens roll i en postpandemisk värld*. SCB har genomfört två utbildningsomgångar i statistikproduktion som riktar till nyanställda. SCB delar IT-verktyg för statistikproduktion och har under året gjort delar av sitt Verksamhetsstöd tillgängligt för andra SAM. Se sid. 49–50

Myndigheten ska lämna information till större användare av statistik samt ge dem möjlighet att lämna synpunkter innan väsentliga förändringar av statistikens innehåll och omfattning genomförs.

I de ämnesstatistiska användarråden förankras förändringar i statistiken hos viktiga användare och de bidrar till att ge SCB kunskap om nya och förändrade statistikbehov. Se sid. 45–47

Mål

Resultat

Myndigheten ska redovisa resultat av de åtgärder avseende jämställdhetsintegrering som vidtagits för att myndighetens verksamhet ska bidra till att uppnå målen för jämställdhetspolitiken.

SCB har påbörjat utvecklingen av en webbportal där den regionala jämställdhetsstatistiken ska göras lättillgänglig. Arbetet är försenat och en lansering görs under 2021. Inom tjänsteexporten har jämställdhetsperspektivet lyfts fram ytterligare genom att rapportmallen nu inkluderar jämställdhetsindikatorer på flera nivåer. Fyra utbildningsfilmer där jämställdhetsintegrering utgör ett tema har tagits fram. Se sid. 24

Myndigheten ska i Hermes redovisa prognoser för anslaget med tillhörande kommentarer för 2020–2023.

Prognoserna ska lämnas senast den 10 februari, 4 maj, 27 juli och 23 oktober 2020.

Utgiftsprognoser har redovisats i Hermes i enlighet med uppdraget. Redovisas inte på annan plats i årsredovisningen.

Myndigheten ska senast den 31 januari 2020 redovisa en arbetsplan för den anslagsfinansierade verksamheten för 2020. Arbetsplanen ska omfatta planerad produktion och planerade större förändringar i statistiken under året. Planen ska även redovisa förändrade krav från EU och hur de hanteras.

Arbetsplanen för 2020 levererades den 31 januari. Se sid. 24

Myndigheten ska lämna uppgifter om tillgänglighet och könsuppdelning m.m. enligt 13 och 14 §§ förordningen (2001:100) om den officiella statistiken. Uppföljningen av könsuppdelningen av statistiken ska dels omfatta resultaten av uppföljningen, dels bakomliggande orsaker till varför statistiken inte alltid redovisas könsuppdelad. Omfattningen av uppföljningen och återrapporteringen till de statistikansvariga myndigheterna beslutas av myndigheten, utifrån dess erfarenheter från tidigare genomförda uppföljningar av statistiken.

Under året genomfördes den tredje utvärderingen av den officiella statistikens kvalitet och resultatet från den första utvärderingsomgången presenterades. Under 2020 gjordes också en övergripande resultatredovisning i årsrapporten för Sveriges officiella statistik av den uppföljning av könsuppdelad statistik som genomfördes under 2019. Samtliga myndigheter har också fått en sammanställning av de svar som inlämnats avseende den egna myndigheten. Se sid. 25

Myndigheten ska leverera mikromaterial till Regeringskansliet enligt särskild överenskommelse.

SCB har levererat mikrodata enligt särskild överenskommelse med Regeringskansliet. Se sid. 24–25

Myndigheten ska leverera data från nationalräkenskaperna och Arbetskraftsundersökningarna till Konjunkturinstitutet på den överenskomna detaljnivå och i det format som är anpassat till Regeringskansliets (Finansdepartementets) behov. Samråd ska ske med Konjunkturinstitutet om formerna för dataleveranserna.

SCB har levererat data från NR och AKU till Konjunkturinstitutet på den överenskomna detaljnivå som är anpassad till Finansdepartementets behov. Samråd har genomförts med Konjunkturinstitutet kring de tekniska formerna för leveranserna. Se sid. 25

Myndigheten ska senast den 3 februari 2020 redovisa arbetskostnadsindex (RAM) till regeringen (Finansdepartementet).

AKI (RAM) redovisades till departementet enligt plan den 31 januari. Se sid. 25

Mål

Myndigheten ska ta fram statistik om det civila samhället. Grunduppdraget är att ta fram och redovisa statistik utifrån FN:s statistiksystem för satelliträkenskaper om icke vinstdrivande organisationer. Samordning och utveckling av berörda statistikdatabaser bör i den utsträckning som det är lämpligt ske i syfte att förbättra underlaget för statistiken. Utöver satelliträkenskaper ska myndigheten redovisa statistik som beskriver den ekonomiska relationen mellan den offentliga sektorn och det civila samhällets organisationer samt statistik som beskriver befolkningens deltagande i det civila samhället. Myndigheten ska under 2020 publicera den senaste statistiken om det civila samhället. Redovisningen av uppdraget, inklusive ekonomisk redovisning, ska göras i samband med årsredovisningen för 2020.

Myndigheten ska genomföra en kvantitativ uppföljning av arbetet för jämställdhetsintegrering i Regeringskansliet. Uppföljningen ska göras i enlighet med regerings- och regeringskanslibesluten om jämställdhetsintegrering i Regeringskansliet 2016–2020 (S2016/04472/JÄM respektive FA2016/00907/PROT). Uppdraget finansieras med medel från anslaget 3:1 Särskilda jämställdhetsåtgärder under utgiftsområde 13 Jämställdhet och nyanlända invandras etablering, anslagspost 12 Jämställdhetsinsatser efter regeringsbeslut. Uppdraget ska senast den 23 april 2021 redovisas till regeringen (Arbetsmarknadsdepartementet).

Myndigheten ska redovisa vilka delar av den officiella statistiken som påverkats av bristerna i arbetskraftsundersökningarna och bristernas konsekvenser på berörd statistik. Redovisningen ska även omfatta annan berörd statistik. Vidare ska myndigheten redogöra för de åtgärder som vidtagits och planeras för att säkerställa kvalitén i arbetskraftsundersökningarna, samt en bedömning av effekterna av dessa åtgärder. Uppdraget ska senast den 14 februari 2020 redovisas till regeringen (Finansdepartementet, med kopia till Arbetsmarknadsdepartementet). Redovisningen ska även göras tillgänglig på myndighetens webbplats.

Myndigheten ska efter överenskommelse med Statens skolverk övergångsvis, och som längst t.o.m. den 31 december 2022, samla in uppgifter till och förvalta det skolenhetsregister som regleras i förordningen (2020:833) om skolenhetsregister.

Resultat

Utöver att ha publicerat statistik för det civila samhället avseende år 2018 har SCB inom ramen för regeringsuppdraget genomfört flera insatser som kommer att leda till en uppsnabbning av kommande publiceringar med två månader. Se sid. 25

En delredovisning i form av en analysrapport har lämnats till Regeringskansliet enligt plan. Se sid. 25

SCB lämnade en rapport till regeringen den 14 februari och har under året arbetat med att åtgärda de brister som identifierats. Se sid. 20–21, 25

Genom uppdraget i regleringsbrevet samt den överenskommelse som upprättats mellan SCB och Skolverket är nu uppgifter om skolenheterna tillgängliga. SCB har vidtagit nödvändiga åtgärder för säkerställa att skolenhetsregistret hålls åtskilt från statistikproduktionen. Se sid. 25

Sammanställning av nyckeltal om SCB

	2018	2019	2020
Totala intäkter (mnkr) varav	1 096	1 113	1 095
– anslagsintäkter	573	589	612
– avgiftsintäkter och andra intäkter än anslag	523	524	483
Andel av avgiftsintäkter avseende officiell statistik från andra statistikansvariga myndigheter (%)	26	27	29
Totala kostnader (mnkr)	1 090	1 113	1 091
Punktlighet i publiceringen (%)	100	99	98
Kostnad för uppgiftslämnandet (mnkr)	407	417	394
Uppgiftslämnarnas kostnader (förändring jämfört med föregående år i mnkr) ¹	-4	10 ⁴	-23
Statistikdatabasen	1 246	1 390	1 510
– antal uttag (1 000-tal)			
– antal tabeller	4 072	4 407	4 581
Webbplatsen - antal besök (1 000-tal) ²	7 466	7 888	9 678
Kundnöjdhet i avgiftsfinansierade verksamheten:	4,6 ³	4,7	4,7
– Kundernas förtroende (5-gradig skala)			
Allmänhetens förtroende (mycket eller ganska stort förtroende) (%) ³	44	44	43
Antal registerutdrag enligt Personuppgiftslagen (PUL)	245	180	168
Produktivitetsförändring (%)	2,2	3,9	-1,1

1) Förändringen är beräknad på en justerad uppgift för föregående år.

2) Innehållsmässiga och tekniska förändringar medför att jämförelser över åren gällande besöksstatistiken är svåra att göra

3) Uppgiften för 2018 baseras på svar som avser andra halvåret då undersökningen introducerades

4) Uppgiften avseende 2019 har reviderats.

Ledamöter i råd och nämnder

SCB instruktionen, förordningen (2016:822) med instruktion för Statistiska centralbyrån, reglerar insynsrådet, vetenskapliga rådet och Rådet för den officiella statistiken. Ledamöterna avser läget 2020-12-31.

Insynsrådet

Efter att förordnandet för insynsrådets ledamöter gick ut 2016-08-31 har inga nya ledamöter utsetts av regeringen.

SCB:s Vetenskapliga råd

- Joakim Stymne, ordförande, SCB
- Helen Stoye, SCB
- Lilli Japac, SCB
- Ingegerd Jansson, SCB
- David Sundström, SCB
- Prof. Jan Bjørnstad, Statistisk sentralbyrå
- Prof. Sune Karlsson, Örebro universitet
- Prof. Xavier de Luna, Umeå universitet
- Prof. Daniel Thorburn, Stockholms universitet
- Prof. Thomas Laitila, SCB, adjungerad ledamot
- Prof. Natalie Shlomo, University of Manchester
- Prof. Annette Jäckle, University of Essex
- Dr. Barteld Braaksma, Statistics Netherlands
- Prof. Per Johansson, Uppsala universitet
- Dr. Anders Holmberg, Australian Bureau of Statistics
- Dr. Johanna Laiho-Kauranne, Statistics Finland

Rådet för den officiella statistiken

- Joakim Stymne, ordförande, SCB
- Permanent ledamöter:*
- Nils Öberg, Försäkringskassan

- Herman Sundqvist, Skogsstyrelsen
- Olivia Wigzell, Socialstyrelsen
- Robert Andrén, Statens energimyndighet
- Christina Nordin, Statens jordbruksverk
- Peter Fredriksson, Statens skolverk
- Roterande ledamöter:*
- Hans Lindblad, Riksgälden
- Maria Knutsson Wedel, Sveriges lantbruksuniversitet
- Gunilla Nordlöf, Tillväxtverket
- Mattias Viklund, Trafikanalys
- Anders Söderholm, Universitetskanslersämbetet
- Per Bergling, Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd

Nämnden för konsumentprisindex

- Cecilia Hertzman, ordförande, SCB
- Mårten Löf, Sveriges Riksbank
- Jesper Johansson, Sveriges Riksbank
- Marcus Mossfeldt, Finansdepartementet
- Maja Bourelius, Finansdepartementet
- Tommy Lowén, Pensionsmyndigheten
- Anders Eklund, Försäkringskassan
- David Edgerton, prof., Lunds universitet
- Hans Wijkander, prof., Stockholms universitet
- Peter Vikström, Konsumentverket
- Erik Glans, Konjunkturinstitutet
- Sune Karlsson, professor, Örebro universitet
- Jörgen Dalén, fil. dr, Statistikkonsult
- Randi Johannessen, Statistisk sentralbyrå, Norge
- Roger Gustafsson, Boverket
- Fredrik Isaksson, Sveriges Byggindustrier
- Han-Suck Song, KTH
- Andreas Svensson, HUI Research

Intern styrning och kontroll

SCB:s avdelningschefer har i samband med helårsuppföljningen lämnat skriftliga intyganden och redovisat en sammanfattande bedömning om den interna styrningen och kontrollen för den verksamhet de ansvarar för. Samtliga avdelningar bedömer att den interna styrningen och kontrollen är betryggande. Under året har verksamheten följts upp vid tertiälen och återredovisats i ledningsgruppen. Det har varit resultatet, dels via dialoger med respektive avdelningschef, dels skriftlig återrapportering vilket också inkluderar uppföljning avseende väsentliga risker och vidtagna åtgärder. Uppföljningen har också inkluderat perspektivet om intern styrning och kontroll.

Mot bakgrund av hur vi bedömde den inhemska situationen efter utbrottet av Covid-19, och de potentiella konsekvenser en smittspridning på kontoren skulle få, aktiverades krisledningen den 9 mars och utbrottet beslutades utgöra en särskild händelse. En krisledningsgrupp trädde in för att samordna arbetet med att hantera den uppkomna situationen. I krisledningsorganisationen formerades också kort därefter fyra utskott med utpekade ansvarsområden:

- **Prioritet och kontinuitet** med syftet att prioritera och planera för att säkerställa förmågan till produktion och tillhandahållande av samhällsviktig statistik och data.
- **Kommunikation** med syftet att ta ett samlat grepp kring extern och intern kommunikation.
- **Särskild samhällsanalys** med syftet att koordinera analysuppgifter, även mikrodatafrågor med anledning av Corona.
- **Tidsaxel** med syftet att bevaka löpande åtgärderna t.ex. flytt, planering, ekonomi etc.

Åtgärder vidtogs för att säkerställa myndighetens förmåga att fullgöra sina uppgifter och skapa förutsättningar att hantera de nya behov som förväntades uppstå. Den samlade bedömningen är vi klarade av målen för krishanteringen; att säkerställa och upprätthålla en betryggande arbetsmiljö samt säkerställa och upprätthålla vår produktion.

Intern kontrollmiljö

Rättsliga förhållanden

SCB har en etablerad process kring konsekvensbedömningar avseende dataskydd. Under året har myndighetens dataskyddsombud genomfört en handfull tillsynsärenden. Myndigheten har under 2020 anmält ett tiotal personuppgiftsincidenter till Datainspektionen, vilket till antalet är jämförbart med 2019. I samtliga ärenden, där Datainspektionen har tagit ställning, har de inte haft anledning att lämna några särskilda synpunkter.

SCB har föreskrifter för den officiella statistiken och under året har ett flertal föreskrifter som reglerar uppgiftslämnandet beslutats.

Organisationsanpassningar

Den 1 oktober bildades en ny enhet för arbetsmarknadsstatistik där berörd verksamhet inom ämnesområdet samlats. Syftena är att underlätta samordningen mellan olika statistikprodukter inom området, och att förstärka och befästa arbetet med att utveckla den nya arbetsmarknadsstatistiken.

Den 1 september etablerades en ny enhet som ansvarar för uppdragsservice på SCB. Enheten ansvarar för ämnesövergripande uppdrag och produktion av uppdrag som är standardiserade och har en återkommande karaktär. Syftet med förändringen är att ytterligare kostnadseffektivisera verksamheten och att enheten ska utgöra en tydlig ingång till uppdragsverksamheten vid SCB.

Riskbedömning & kontrollåtgärder

Myndighetens strategiska risklista reviderades i samband med verksamhetsplaneringen 2020 och ledningsgruppen var involverad i arbetet. Riskerna för den övergripande portföljen justerades i samband med verksamhetsplaneringen inför 2021.

De risker som identifierades kopplat till ny lokallösning i Stockholm har hanterats som en integrerad del av arbetet med lokalbytet.

Myndighetens internkontrollplan, som innehåller säkerhetsrisker och regelefterlevnadsrisker, med kontrollmoment utgör del av ansvarig verksamhets löpande arbete och kan utföras oberoende av varifrån arbetet bedrivs.

Information & kommunikation

Personalseminarier har genomförts vid fyra tillfällen under året. Dessa har genomförts via direktsändningar via webben och har utgjort viktiga tillfällen att bl.a. informera om hur vi agerar under pandemin. Seminarierna har också tagit upp aktuella verksamhetsfrågor och involverat medarbetare i verksamheten. För att också ge utrymme för dialog i det digitala formatet har det funnits möjligheter att skicka in frågor eller reaktioner kring de ämnen som tagits upp.

Under året har behovet av chefsmöten där myndighetens chefer deltar varit högre jämfört med tidigare år pga. pandemin och digitala möten har hållits regelbundet.

Revisioner

Granskningar på central nivå har genomförts genom internrevisionens riktade granskningar. Ett tjugotal interna kvalitetsrevisioner har genomförts i enlighet med kvalitetsledningssystemets krav.

Hantering av tidigare angivna brister i den interna styrningen och kontrollen

I arbetet med att vidareutveckla produktionsstödet för AKU hanteras flera av de bristområden som identifierades i regeringsuppdraget avseende otillräckliga processer och rutiner att kvalitetssäkra statistik. Även inom flera andra områden har lokala kvalitetsstöd införts under året. Därutöver har ett kvalitetsutskott till ledningsgruppen inrättats under året. En av uppgifterna för utskottet är att utveckla SCB:s kvalitetsledning och kvalitetsarbete ytterligare.

Stora delar av den andra bristen avseende otillräckliga processer och rutiner i uppföljningen av leveranser av data bedöms vara åtgärdade i och med att avtalet med aktuell underleverantör avslutats. Därutöver har processen för medlyssning utvecklats och implementering av nya rutiner sker inom kort. Ansvar för att följa upp kvalitet i leveranserna har också förtydligats i de rutiner som finns för avtalsuppföljning inom upphandlings- och inköpsområdet.

Jag bedömer därför att båda dessa brister har hanterats.

Årsredovisningens undertecknande

Mitt ställningstagande

Jag bedömer att den interna styrningen och kontrollen vid myndigheten har varit betryggande under den period som årsredovisningen avser.

Jag intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning.

Örebro den 18 februari 2021

Joakim Stymne
Generaldirektör

Bilden av Sverige

I Sverige finns det drygt 4,7 miljoner hushåll.
Av alla hushåll bor 44 procent i ett småhus.

44%

av alla hushåll bor i småhus.